

PLĀNOŠANAS DOKUMENTA

Lokālplānojums, kas groza Liepājas pilsētas
teritorijas plānojumu bijušās rūpnīcas “Liepājas
Metalurgs” teritorijai, Liepājā

STRATĒGISKĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA VIDES PĀRSKATS

PILNVEIDOTĀ REDAKCIJA

SATURS

1	IEVADS	4
2	BIJUŠĀS RŪPNĪCAS LIEPĀJAS METALURĢS TERITORIJAS LOKĀLPLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES	5
1.1.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IZSTRĀDES GALVENIE MĒRĶI	6
1.2.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA SATURA IZKLĀSTS.....	7
3	TERITORIJAS PLĀNOJUMA SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	13
3.1	STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	13
3.1.1	STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	13
3.1.2	NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI.....	19
3.1.3	REĢIONĀLIE UN VIETĒJIE ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI	20
4	VIDES PĀRSKATA IZSTRĀDE	25
1.3.	STRATĒĢISKĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS....	25
1.4.	SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA	26
1.5.	SAŅEMTIE PRIEKŠLIKUMI, ATSAUKSMES UN TO ANALĪZE	27
5	LIEPĀJAS PILSĒTAS UN LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS ĪSS RAKSTUROJUMS.....	28
5.1	ADMINISTRATĪVĀ TERITORIJA	28
5.2	LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS ATTĪSTĪBA	28
5.3	ĪPAŠUMTIESĪBAS.....	29
5.4	TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA.....	30
5.5	CITI INFRASTRUKTŪRAS OBJEKTI.....	30
5.6	SAIMNIECISKĀ DARBĪBA LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJĀ.....	34
6	ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA UN DABAS RESURSU APRAKSTS	39
1.6.	LOKĀLPLĀNOJUMA RELJEFS UN ĢEOMORFOLOĢISKĀ UZBŪVE	39
1.7.	AINAVAS UN KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS.....	39
1.8.	KLIMATISKIE APSTĀKĻI.....	41
1.9.	ĢEOLOĢISKĀ UZBŪVE.....	42
1.10.	PAZEMES ŪDEŅI.....	45
6.1	VIRSZEMES ŪDEŅI	49
6.2	ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS UN MIKROLIEGUMI	54
6.3	GAISA KVALITĀTE.....	60
6.4	TROKŠŅA LĪMENIS	60
7	PAAUGSTINĀTA RISKA TERITORIJAS UN OBJEKTI.....	62
7.1	PIESĀRŅOTĀS UN POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS TERITORIJAS.....	62
7.2	DABAS KATASTROFU RISKI	69
8	IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS	73
9	TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT UN AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI	74
10	LOKĀLPLĀNOJUMS UN TĀ IETVAROS PAREDZĒTĀS DARBĪBAS.....	78
10.1	TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PRIEKŠNOSACĪJUMI	78
10.2	LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJĀ ATĻAUTĀS DARBĪBAS	78
11	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS.....	83
12	RISINĀJUMI NEGATĪVO IETEKMJU NOVĒRŠANAI UN MAZINĀŠANAI.....	86
13	ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS UN IZVĒRTĒJUMS.....	88
14	IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	88
15	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀ PĀRROBEŽU IETEKME	88

16 PAREDZĒTIE PASĀKUMI MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI	89
17 IZMANTOTĀ LITERATŪRA	90
18 PIELIKUMI	91

1. pielikums. VPVB lēmums par SIVN piemērošanu
- 2.pielikums Saldūdens biotopu eksperta Atzinums
3. pielikums Ornitoloģijas eksperta Atzinums
4. pielikums biotopu eksperta Atzinums
- 5.pielikums Paziņojuma par sabiedrisko apspriešanu teksts
- 6.pielikums Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols
- 7.pielikums Saņemto Atzinumu apkopojums

1 IEVADS

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk tekstā – SIVN) Lokālplānojumam, kas groza Liepājas pilsētas teritorijas plānojumu bijušās rūpnīcas "Liepājas Metalurģs" teritorijai, Liepājā (turpmāk tekstā Lokālplānojums) veikts un Vides pārskats izstrādāts saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, Ministru kabineta (turpmāk tekstā – MK) 2004. gada 23. marta noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk tekstā – MK 23.03.2004. noteikumiem Nr. 157) un 26.10.2020.gada 26.oktobra Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu Nr. 4-02/69 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”

Stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (SIVN) veica un Vides pārskatu izstrādāja vides speciāliste Inga Gavēna (maģistra grāds vides aizsardzība, maģistra grāds ģeoloģija).

SIVN ietvaros sagatavots Vides pārskats, kas balstās uz Lokālplānojuma Paskaidrojuma rakstā atspoguļoto informāciju, Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iekļautajiem teritorijas izmantošanas risinājumiem un tā grafisko risinājumu, kā arī ekspertu atzinumiem un publiski pieejamo informāciju.

Vides pārskata izstrādē ņemtas vērā normatīvo aktu prasības, sniegta informācija par to, kādi starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi attiecas uz attiecīgo teritoriju, analizēts teritorijas esošais vides stāvoklis, izvērtēta plānošanas dokumenta plānoto darbību iespējamā ietekme uz vides stāvokli un izstrādāti priekšlikumi nelabvēlīgās ietekmes novēršanai vai samazināšanai. Pielikumos pievienoti dokumenti, kas apliecina SIVN procedūras ievērošanu.

Izstrādātais Vides pārskats ir dokuments, kurā kompleksi vērtēta Lokālplānojuma ieviešanas iespējamā ietekme uz vidi, nodrošinot, ka vides vērtības tiek atbilstoši integrētas plānošanas dokumentā. Ja vides aspektus nav iespējams iestrādāt pašos plānošanas dokumentos, Liepājas pilsētas pašvaldībai un attiecīgajām institūcijām ir jāpanāk, lai tie tik ievēroti pirms katras paredzētās darbības uzsākšanas.

Vides pārskatā izmantoti SIA „UPB projekti” sagatavotie kartogrāfiskie materiāli, citi publiski pieejamie materiāli (kartes, izpētes, reģistri u.tml.), kuru avots norādīts pie attiecīgās informācijas.

Projekta ietvaros veikto pētījumu dati:

SIA “DEVONS” ģeotehniskās izpēte;

SIA “DEVONS” ģeoeoloģiskā izpēte;

Sertificētas ekspertes I.Silamiķeles eksperta atzinums;

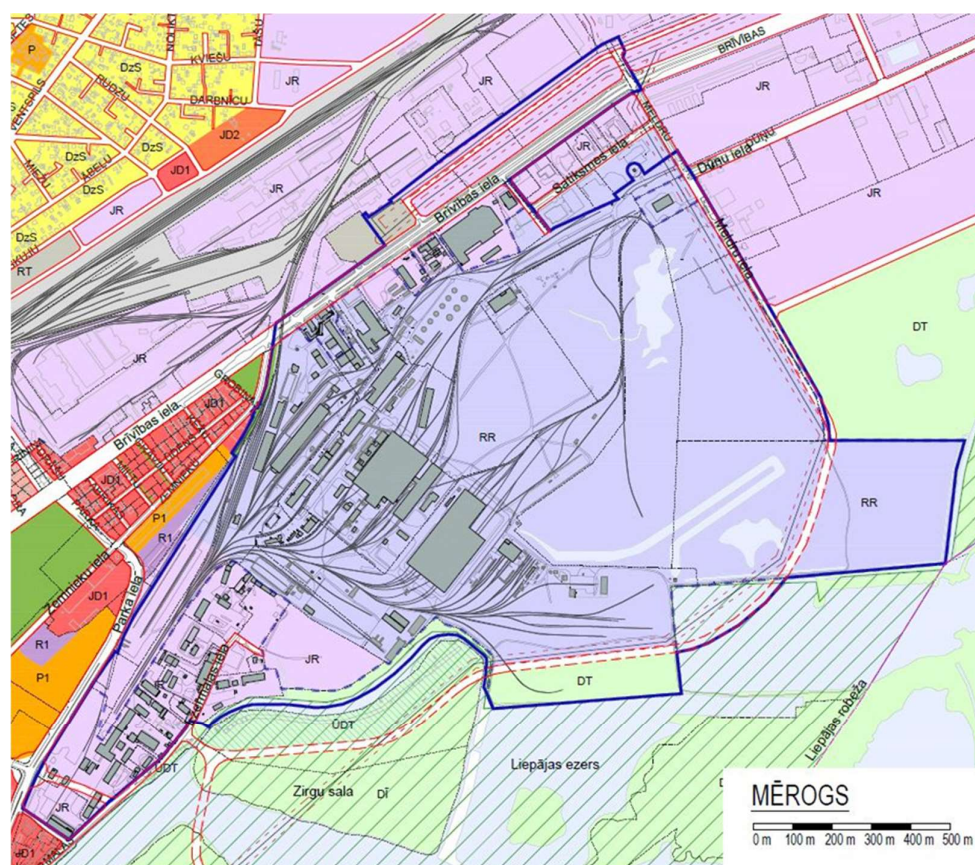
Sertificētas ekspertes L.Grīnbergas eksperta atzinums;

Sertificēta eksperta R.Lebusa eksperta atzinums.

2 BIJUŠĀS RŪPNĪCAS LIEPĀJAS METALURGS TERITORIJAS LOKĀLPLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES

Lokālplānojums bijušās rūpnīcas Liepājas Metalurgs teritorijai tiek izstrādāts saskaņā ar Liepājas pilsētas domes 2020.gada 23.jūlija Lēmumu Nr. 354/11 "Par lokālplānojuma, kas groza Liepājas pilsētas teritorijas plānojumu bijušās rūpnīcas "Liepājas Metalurgs" teritorijai, izstrādes uzsākšanu, darba uzdevuma un izstrādes vadītāja apstiprināšanu".

Saskaņā ar „Teritorijas attīstības plānošanas likumu” (2011), Lokālplānojums ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā valstspilsētas daļai, novada pilsētai vai tās daļai, ciemam vai tā daļai vai lauku teritorijas daļai kāda plānošanas uzdevuma risināšanai vai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai.

APZĪMĒJUMI:

- Projekta robeža
- - - - - Konceptijas robeža
- Ūdeņu teritorija
- RR - Ražošanas un noliktavu apbūves teritorija

- JD1 - Jaukta darījumu un sabiedrisko objektu teritorija
- DP - Apstādījumu (parku un skvēru) teritorija
- DT - Dabas teritorija
- UDT - Dabas teritorija ar ūdensmalu
- DI - Dabas teritorija (NATURA 2000 teritorija)
- U - Ūdeņu teritorija (NATURA 2000 teritorija)

1.attēls Lokālplānojuma teritorija un tās pašreizējais funkcionālais zonējums

1.1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IZSTRĀDES GALVENIE MĒRĶI

Ar Liepājas Domes lēmumu noteikts, ka: Ar Lokālplānojumu jāpamato teritorijas plānojumā noteiktās teritorijas atļautās izmantošanas grozījumu nepieciešamību, ņemot vērā Liepājas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam definētos uzdevumus, attīstības mērķus, izstrādāto teritorijas attīstības vīzijas pamatnostādnes un attīstības politiku un iespējamo teritorijas attīstību pa kārtām.

Lokālplānojuma izstrādes Darba uzdevumā noteikts, ka nepieciešams Lokālplānojumā apskatīt un analizēt ne tikai lokālplānojumam noteiktajās robežās ietverto teritoriju, bet atbilstoši pētījuma "Bijušās rūpnīcas Liepājas Metalurgs teritorijas attīstības koncepcija" rezultātiem, izvērtēt arī apkārtējo teritoriju attīstības sagaidāmās tendences Liepājas pilsētā kopumā un dot ierosinājumus citu, to īstenošanai nepieciešamu plānošanas dokumentu izstrādei.

Saskaņā ar Liepājas Domes Lēmumā apstiprināto Darba uzdevumu Lokālplānojuma ietvaros risināmi šādi uzdevumi:

1. Saistībā ar Teritorijas plānojuma pilsēt būvniecisko struktūru paredzēt līdz šim slēgtas, vienlaidus rūpnieciskās zonas un tai piegulošo teritoriju un infrastruktūras objektu integrāciju Liepājas pilsētvides struktūrā;
2. Transporta infrastruktūras jomā:
 - a. Dzelzceļa transporta intensitāte un organizācija; Esošās dzelzceļa infrastruktūras un agrāko pilsētplānošanas risinājumu izvērtējums un jaunu risinājumu nepieciešamība, tostarp ārpus Lokālplānojuma teritorijas.
 - b. Sagaidāmā kravas autotransporta intensitāte un plūsmu organizācija;
 - c. Apkalpes autotransporta sagaidāmā intensitāte un plūsmas organizācija;
 - d. Sabiedriskā transporta nodrošinājums un sasniedzamība, tostarp izskatot tramvaja līniju pagarinājuma iespēju Lokālplānojuma teritorijā;
 - e. Esošās ielu infrastruktūras un agrāko pilsētplānošanas risinājumu izvērtējums un jaunu risinājumu nepieciešamība, tostarp ārpus Lokālplānojuma teritorijas;
 - f. Perspektīvo transporta infrastruktūras risinājumu izstrāde, nosakot galveno transportbūvju būvniecības secību pa kārtām, ņemot vērā teritorijas kopējās attīstības tendences un scenārijus;
 - g. Nepieciešamo dienesta un publisko autostāvvietu skaita prognozējums, organizācijas un izvietojuma risinājumi, izstrādājot automašīnu novietošanas principus un prasības transportlīdzekļu novietņu izmantošanai;
 - h. Noteikt normatīvo autonovietņu un velonovietņu daudzumu, ņemot vērā esošo un perspektīvo nodrošinājumu. Apbūves noteikumos definēt prasības velonovietņu un autonovietņu izvietojumam.
 - i. Gājēju un veloceliņu shēmas izstrāde, iekļaujot tās vienotā publisko ārtelpu un apstādījumu struktūrā, nodrošinot sasaisti ar apkārtējo pilsētas teritoriju publisko ārtelpu tīklu (ietves, veloceliņi, laukumi, apstādījumu struktūra, sabiedriskā transporta pieturvietas, publiskā infrastruktūra u.c.);
 - j. Precizēt ielu sarkanās līnijas, ja tas nepieciešams teritorijas attīstības priekšlikumam un apbūves telpiskajai koncepcijai.
3. Inženiertehniskā infrastruktūra:
 - a. Izvērtēt esošās un plānotās inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājuma atbilstību teritorijas perspektīvajai attīstībai un noteikt plānoto inženierapgādes objektu un maģistrālo inženierapgādes tīklu principiālo risinājumu un izvietojumu, pēc iespējas paredzot izvietojumu ielu sarkano līniju robežās;
 - b. Izstrādāt galvenos risinājumus teritorijas lietusūdeņu savākšanas un uzkrāšanas vai novadīšanas un meliorācijas sistēmas attīstībai;
4. Vides kvalitāte:
 - a. Veikt potenciālu grunts un gruntsūdens piesārņojuma zonu identifikāciju, noteikt tā izplatību un sagatvot priekšlikumus prasību vai teritorijas attīstības ierobežojumu noteikšanai un turpmākas padziļinātas izpētes nepieciešamībai;

- b. Izvērtēt teritorijas attīstības iespējas un sagatvot priekšlikumus nepieciešamo ierobežojumu noteikšanai saistībā ar hidroģeoloģiskajiem un ģeotehniskajiem apstākļiem;
 - c. Izvērtēt esošos un sagaidāmos vides piesārņojumu un ietekmju līmeņus, nosakot vides piesārņojuma samazināšanas pasākumu nepieciešamību un izstrādāt rekomendācijas vai paredzēt atbilstošus risinājumus vides piesārņojuma samazināšanai;
 - d. Paredzēt atbilstošus risinājumus (apstādījumu joslas, trokšņa ekrāni, ēku savstarpējais izvietojums, funkcionālās izmantošanas zonējums) tā, lai to ietekmes neskartu esošās un plānotās dzīvojamās un publiskās apbūves zonas un taml.
5. Pilsētvides ainava, tai skaitā publiskā ārtelpa un apstādījumi: Veikt esošo industriālo un piegulošā Liepājas ezera krasta dabas ainavu izvērtējumu un izstrādāt ainavas attīstības koncepciju, nosakot vienotas zaļās zonas sistēmas veidošanas principus, būtiskākās prasības to izmantošanai un uzturēšanai un jaunu apstādījumu struktūras elementiem un to izvietojumam;
 6. Kultūrvēsturiskais mantojums: Uz esošo ēku un būvju vizuālās apsekošanas pamata dot priekšlikumus to saglabāšanai, pārbūvei vai nojaukšanai ar mērķi saglabāt industriālās teritorijas raksturu un liecību par teritorijas agrāko izmantošanu.
 7. Katras tēmas ietvaros Lokālplānojuma izstrādātājs izvirza galvenos uzdevumus, rīcības un kritērijus risinājumu variantu izvērtēšanai.
 8. Atbilstoši teritorijas attīstības priekšlikumam un koncepcijai, Lokālplānojuma teritorijas funkcionālā zonējuma ietvaros detalizēt atļautos izmantošanas veidus, prasības un ierobežojumus, plānotās apbūves izvietojuma zonas un apbūves parametrus.
 9. Dot Lokālplānojuma īstenošanas sociāli ekonomiskās ietekmes vispārīgu izvērtējumu un tehniski ekonomisko pamatojumu tā īstenošanai.

1.2. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA SATURA IZKLĀSTS

Lokālplānojuma sastāvā ietilpst:

- 1) **Paskaidrojuma raksts** ;
 - 2) **Grafiskā daļa**, kura sastāv no saistošās kartes "Funkcionālais zonējums, galvenie aprobežojumi" un ielu šķērsprofiliem;
 - 3) **Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi**, kuros noteiktas vispārējās prasības teritorijas izmantošanai, prasības teritorijas izmantošanai katrā funkcionālajā zonā, apbūves parametri, nosacījumi detalplānojumu un lokālplānojumu izstrādei u.c. prasības.
 - 4) **Papildus pievienotie dokumenti un materiāli**:
- **Paskaidrojuma raksts** ietver detalizētu informāciju par teritorijas vēsturisko attīstību, esošo stāvokli un plānotajiem attīstības risinājumiem. Paskaidrojuma raksts nav saistošs, kā TIAN un saistošie grafiskie materiāli, kas tiek apstiprināti ar Pašvaldības domes lēmumukā saistošie dokumenti. Paskaidrojuma raksts ir plašs informatīvais materiāls, kas izmantojams veicot turpmāko teritorijas attīstību.

Paskaidrojuma raksts ietver šādas sadaļas:

1. IEVADS
 - 1.1. PASŪTĪTĀJS
 - 1.2. OBJEKTS
 - 1.3. PROJEKTĒŠANAS TIESISKAIS PAMATOJUMS
 - 1.4. TERITORIJAS RAKSTUROJUMS

- 1.5. LOKĀLPLĀNOJUMA IZSTRĀDES MĒRĶI
- 1.6. TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI UN UZDEVUMI
2. ESOŠĀ SITUĀCIJA UN TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PRIEKŠNOTEIKUMI
 - 2.1. APKAIMES RAKSTUROJUMS UN TERITORIJAS ĪPAŠĀS IEZĪMES
 - 2.2. VĒSTURISKĀ ATTĪSTĪBA
 - 2.3. PAŠREIZĒJĀ IZMANTOŠANA
 - 2.4. NEKUSTAMO ĪPAŠUMU STRUKTŪRA
 - 2.5. DABAS APSTĀKĻI
 - 2.5.1. Reljefs, ģeoloģiskie, t.sk. hidroģeoloģiskie un inženierģeoloģiskie apstākļi
 - 2.5.2. Hidrogrāfiskais tīkls
 - 2.5.3. Bioloģiskā daudzveidība
 - 2.6. TERITORIJAS FUNKCIONĀLĀ STRUKTŪRA UN ESOŠĀ APBŪVE
 - 2.7. VIDES STĀVOKLIS
 - 2.7.1. Konstatētais piesārņojums
 - 2.7.2. Bīstamo vielu koncentrācijas, kas pārsniedz C robežvērtību
 - 2.7.3. Tehnogēnās ietekmes sekas
 - 2.7.4. Citi bīstamie atkritumi
 - 2.7.5. Teritorijas, kurās jāveic inženiertehniskā sagatavošana
 - 2.7.6. Gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis
 - 2.7.7. Virszemes ūdeņu kvalitāte
 - 2.7.8. Riska objekti un teritorijas
 - 2.8. HIDROTEHNISKĀS BŪVES UN MELIORĀCIJAS SISTĒMA
 - 2.8.1. Esošā hidrotehniskā stāvokļa raksturojums.
 - 2.8.2. Ālandes upes īss hidroģoģisks raksturojums
 - 2.8.3. Kalējupītes īss hidroģoģisks raksturojums
 - 2.8.4. Liepājas ezera līmeņu raksturojums
 - 2.9. AIZSARGJOSLAS UN CITI TERITORIJAS IZMANTOŠANAS APROBEŽOJUMI
 - 2.10. TRANSPORTS
 - 2.10.1. Ceļu tīkls, iekšējie savienojumi un sasaiste ar apkārtējām teritorijām
 - 2.10.2. Dzelzceļa tīkls
 - 2.10.3. Sabiedriskā transporta pieejamība
 - 2.10.4. Gājēji un velosatiksmē
 - 2.11. INŽENIERTEHNISKĀS APGĀDES NODROŠINĀJUMS
 - 2.11.1. Dzeramā ūdens ūdensapgāde
 - 2.11.2. Tehnoloģiskā ūdens un ugunsdzēsības ūdens ūdensapgāde
 - 2.11.3. Sadzīves kanalizācijas tīkls

- 2.11.4. Lietus kanalizācijas tīkls
- 2.11.5. Siltumapgāde
- 2.11.6. Gāzes apgāde
- 2.11.7. Elektroapgāde – apakšstacijas, transformatoru punkti un sadales punkti
- 2.11.8. Elektroapgādes tīkli
- 2.11.9. Vājstrāvu tīkli
- 3. PLĀNOŠANAS SITUĀCIJA
 - 3.1. Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030. g.
 - 3.2. Liepājas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030
 - 3.3. Liepājas SEZ attīstības plāns 2018-2025
 - 3.4. Liepājas teritorijas plānojums
- 4. LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI UN TO PAMATOJUMS
 - 4.1. ATTĪSTĪBAS KONCEPCIJA
 - 4.1.1. Nacionālais līmenis
 - 4.1.2. Liepājas pilsētas mērogs
 - 4.1.3. Apkaimes konteksts
 - 4.2. ATTĪSTĪBAS FUNKCIONĀLI TĒLPISKIE RISINĀJUMI
 - 4.2.1. Zaļā zona, apstādījumi un labiekārtojums
 - 4.2.2. Ūdeņi un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas
 - 4.3. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA
 - 4.3.1. Ārējie transporta faktori
 - 4.3.2. Jaunā transporta infrastruktūra un savienojumi ar esošo pilsētas sistēmu
 - 4.3.3. Dzelzceļa savienojums
 - 4.4. TERITORIJAS IEKŠĒJĀ STRUKTŪRA
 - 4.4.1. Ielu tīkls un kvartāli
 - 4.4.2. Sarkanās līnijas un būvlaides
 - 4.4.3. Sabiedriskais transports
 - 4.4.4. Transportlīdzekļu novietnes
 - 4.4.5. Veloinfrastruktūra
 - 4.4.6. Gājēju satiksmes organizācija
 - 4.5. APBŪVES KONCEPCIJA
 - 4.5.1. Esošā saglabājamā apbūve
 - 4.5.2. Jaunā apbūve
 - 4.5.3. Funkcionālā zonējuma risinājumi
 - 4.6. APPLŪŠANAS NOVĒRŠANA, HIDROTEHNISKĀS BŪVES UN MELIORĀCIJA
 - 4.6.1. Dabas lieguma "Liepājas ezers" robežu saglabāšana.

- 4.6.2. Atgriezeniskā tehniskā ūdens nodrošināšanas sistēmas saglabāšana.
- 4.6.3. Plānotās teritorijas aizsardzība pret applūšanas draudiem.
- 4.7. INŽENIERTEHNISKĀ APGĀDE
 - 4.7.1. Dzeramā un tehnoloģiskā ūdens ūdensapgāde
 - 4.7.2. Ūdens patēriņa aprēķins
 - 4.7.3. Ārējās ugunsdzēsības ūdensapgāde
 - 4.7.4. Sadzīves kanalizācija
 - 4.7.5. Lietusūdeņu novadīšana
 - 4.7.6. Siltumapgādes sistēma
 - 4.7.7. Gāzesvadu tīkls
 - 4.7.8. Plānotās elektriskās jaudas
 - 4.7.9. Elektroapgāde – apakšstacijas, transformatoru punkti un sadales punkti
 - 4.7.10. Elektroapgādes tīkli
 - 4.7.11. Vājstrāvu tīkli
- 4.8. PILSĒTVIDES KVALITĀTE
 - 4.8.1. Teritorijas izpēte un turpmākā apsaimniekošana (sanācija, piesārņojuma likvidācija vai ierobežošana).
 - 4.8.2. Potenciālā teritorijas attīstība:
 - 4.8.3. Piesārņoto materiālu izmantošanas iespējas
 - 4.8.4. Citas teritorijas atveseļošanas metodes
 - 4.8.5. Gaisa kvalitāte
 - 4.8.6. Trokšņa līmenis
 - 4.8.7. Aerācija un aizsardzība pret vēju
 - 4.8.8. Virszemes ūdeņu apsaimniekošana
- 4.9. LOKĀLPLĀNOJUMA IEVIEŠANA
 - 4.9.1. Attīstības fāzes

Paskaidrojuma rakstam ir šādi pielikumi:

- T01 pielikums Topogrāfiskā izpēte
- T02 pielikums Ģeotehniskās izpētes pārskats
- T03 pielikums Sauszemes biotopu atzinums
- T03 pielikums Ornitologa atzinums
- T04 pielikums Saldūdens biotopu atzinums
- T05 pielikums Esošo ēku apsekojums
- T06 pielikums Ģeoeoloģiskā izpēte
- T07 pielikums Transporta izpēte

■ **Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi:** darbojas kā Liepājas pilsētas teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – noteikumu) grozījumi un nosaka

prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei grafiskajā daļā norādītajā bijušās rūpnīcas "Liepājas metalurģs" lokālpārskata teritorijā (turpmāk – lokālpārskata teritorija).

TIAN ietver šādas galvenās sadaļas:

1. NOTEIKUMU LIETOŠANA UN DEFINĪCIJAS
2. PRASĪBAS VISAS TERITORIJAS IZMANTOŠANAI
3. VISPĀRĪGAS PRASĪBAS TERITORIJAS IZMANTOŠANAI UN APBŪVEI
4. PRASĪBAS TERITORIJAS IZMANTOŠANAI UN APBŪVES PARAMETRIEM KATRĀ FUNKCIONĀLAJĀ ZONĀ (Lokālpārskatā noteiktas šādas funkcionālās zonas: Jaukta centra apbūves teritorija, Rūpnieciskās apbūves teritorija, Transporta infrastruktūras teritorija, Tehniskās apbūves teritorija, Dabas un apstādījumu teritorija, Ūdeņu teritorija;
5. TERITORIJAS AR ĪPAŠIEM NOTEIKUMIEM;
6. TERITORIJAS PLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS KĀRTĪBA
7. CITI NOSACĪJUMI / PRASĪBAS, tai skaitā Detālpārskatu izstrāde.

Grafiskie pielikumi:

- Teritorijas atļautā izmantošana;
- Īpašumu tiesību plāns;
- Ģeotehniskā izpēte un grunts sastāvs;
- Ģeotehniskā izpēte un urbumu apskats;
- Apbūves izvērtējums
- Konstatētais piesārņojums;
- Hidrotehniskās būves un sistēmas;
- Aizsargjoslu un apgrūtinājumu plāns;
- Lidostas ietekmes zonas uz LM teritoriju;
- Dzeramā ūdens apgādes tīklu plāns;
- Tehnoloģiskā ūdens ūdensapgādes tīklu plāns;
- Sadzīves kanalizācijas tīklu plāns;
- Lietus ūdens kanalizācijas tīklu plāns;
- SAT tīklu plāns;
- GAT tīklu plāns;
- ELT tīkli;
- Esošie transformatora punkti, sadales punkti un apakšstacijas;
- Esošie elektrības kabeļi, apakšstacijas un sadales punkti;
- Esošie ārējie elektronisko sakaru sistēmu tīkli;
- Maģistrālā transporta shēma;
- Sarkano līniju plāns;
- Plānotās hidrotehniskās būves un sistēmas;
- Esošā saglabājamā apbūve un jaunās apbūves priekšlikums;
- Dzeramā ūdens un ugunsdzēsības ūdensapgādes tīklu plāns;
- Sadzīves kanalizācijas tīklu plāns;
- Lietus ūdens kanalizācijas tīklu plāns;
- Siltumapgādes sistēmas centralizācija, noslēdzošais attīstības etaps;
- Aprēķinātās siltuma slodzes;
- Gāzes apgādes tīklu plāns;
- ELT 1.kārta, pieslēgums pie LM apakšstacijas;
- ELT 2.kārta, pieslēgums pie LM apakšstacijas;
- ELT 1. karta pieslēgums pie Nr61 apakšstacijas;
- ELT 2. karta pieslēgums pie Nr61 apakšstacijas;
- ELT 110kV kabelu pārvietošanas plāns;

- ELT Tīklu plāns;
- ELT Kvartālu jaudas;
- Plānotie ārējie elektronisko sakaru sistēmu tīkli.

■ Grafiskā daļa

Saistoši grafiskie materiāli tiek kopā ar TIAN apstiprināti Liepājas pilsētas domē un darbojas kā Liepājas pilsētas teritorijas plānojuma grafiskās daļas grozījumi norādītajā bijušās rūpnīcas "Liepājas metalurģs" lokālpārskata teritorijā.

Grafisko daļu veido:

- Funkcionālā zonējuma un galveno aprobežojumu karte
- Ielu šķērsprofili.

3 TERITORIJAS PLĀNOJUMA SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Teritorijas attīstības plānošanas likums definē astoņus teritorijas attīstības plānošanas principus, kur viens no tiem – savstarpējās saskaņotības princips, kas nozīmē – teritorijas attīstības plānošanas dokumentus izstrādā, tos savstarpēji saskaņojot un izvērtējot citos teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikumos noteikto. Minētā likuma 23. pants nosaka, ka Lokālplānojumu vietējā pašvaldība izstrādā pēc savas iniciatīvas un izmanto par pamatu turpmākai plānošanai, kā arī būvprojektēšanai. Lokālplānojumā var detalizēt vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu. Pēc vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijas spēkā stāšanās lokālplānojumā var grozīt vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, ciktāl lokālplānojums nav pretrunā ar vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju.

Izstrādājot Lokālplānojumu, ņemti vērā spēkā esošie Liepājas pilsētas attīstības plānošanas dokumenti – Liepājas pilsētas Ilgtspējīgas attīstības stratēģija Liepāja 2030.

Liepājas pilsētas Liepājas pilsētas attīstības programma 2015.–2020. gadam (spēkā līdz Attīstības programmas 2021.–2027. gadam apstiprināšanai).

Liepājas pilsētas teritorijas plānojums un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (apstiprināti ar LIEPĀJAS PILSĒTAS DOMES 2012.gada 16.februāra lēmumu Nr.74).

Tāpat, Lokālplānojuma izstrādes gaitā analizēti un ņemti vērā nacionāla un reģionāla līmeņa plānošanas attīstības dokumenti.

3.1 STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Šajā nodaļā ir analizētas mūsu valstij saistošās starptautiskās konvencijas un starptautiskie normatīvie akti, kā arī nacionālās politikas plānošanas dokumenti un normatīvie akti vides aizsardzības jomā, kuros ietvertie mērķi un nostādnes ir saistoši Lokālplānojuma izstrādē.

3.1.1 STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir noteikti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības (ES) Direktīvās.

Bernes konvencija (1979), Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu „Par 1979. gada Bernes Konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu” (1996). Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un veicināt šādu sadarbību. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām. Šādas sugas un dzīvotnes Latvijā noteiktas par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem. To aizsardzībai Latvijā izveidota virkne īpaši aizsargājamo dabas teritoriju. Lokālplānojuma teritorijā tādas nav izveidotas. Plānošanas dokumentos netiek ietvertas nostādnes, kuru īstenošana varētu radīt tiešus draudus īpaši aizsargājamo sugu vai biotopu eksistencei tur, kur tie konstatēti un noteikti par aizsargājamiem. Tai pat laikā jāatzīmē, ka Latvijā spēkā esošajos normatīvajos aktos ietverta prasība pirms projektu, kuru īstenošana var radīt būtisku ietekmi uz vidi, īstenošanas veikt to ietekmes uz vidi novērtējumu, tai skaitā šajā procesā tiek veikta papildus izpēte par teritorijas bioloģisko daudzveidību un tās dabas vērtībām, tādējādi tiek nodrošināts, ka īpaši aizsargājamās sugas un biotopi tiek konstatēti, saglabāti un aizsargāti.

Orhūsas konvencija Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu „Par 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem” (2002). Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs. Konvencijas prasību ievērošana tiek nodrošināta veicot

sabiedrības informēšanu par plāniem un projektiem, kuru īstenošana var radīt būtisku ietekmi uz vidi, sabiedrības iesaistīšanu lēmumu pieņemšanā nodrošina dažādu plānu un projektu sabiedriskās apspriešanas, kā arī normatīvajos aktos noteiktās sabiedrības tiesības apstrīdēt valsts institūciju lēmumus. Izstrādājot Lokālplānojumu, tiek pilnībā izpildītas normatīvajos aktos noteiktās prasības sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas jomā, tādējādi ievērojot arī Orhūsas konvencijas prasības.

Ramsāres konvencija, Ramsāre (1971), pieņemta Latvijā ar likumu 29.03.1995., grozījumi 13.11.2002. „Par 1971. gada 2. februāra Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi”. Konvencijas mērķis ir saglabāt teritorijas, kas atbilst Ramsāres kritērijiem, nodrošinot raksturīgās floras un faunas, īpaši ūdensputnu dzīves vidi. Izveidojot īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un nosakot to aizsardzības statusu, kā arī izstrādājot dabas aizsardzības plānus un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumus, tiek ņemti vērā arī Ramsāres konvencijas mērķi un kritēriji. Lokālplānojuma izstrādes procesā veikta ornitoloģisko vērtību apzināšana Lokālplānojuma un tam piegulošajās teritorijās, kā arī izstrādātas rekomendācijas to labvēlīgas dzīves vides nodrošināšanai.

Vašingtonas konvencija par Starptautisko tirdzniecību ar apdraudētām savvaļas dzīvnieku un augu sugām – CITES konvencija (pieņemta 1973. gadā, ratificēta 17.12.1996.) nosaka sugu sarakstu, kuru eksporta, importa vai ieviešanas no jūras gadījumā jāsaņem atļauja Dabas aizsardzības pārvaldē. Plānošanas dokuments neparedz aktivitātes šajā jomā.

Konvencija **Par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību** – UNESCO konvencija (1972).

Šajā konvencijā ar “dabas mantojumu” tiek saprasts:

- dabas pieminekļi, kas radušies no fizikāliem vai bioloģiskiem veidojumiem vai šādu veidojumu grupām, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no estētikas vai zinātnes viedokļa;
- ģeoloģiski vai fiziogēogrāfiski veidojumi un stingri noteiktas zonas, kas ir kādas apdraudētas dzīvnieku vai augu sugas dzīves vieta, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes vai saglabāšanas viedokļa;
- ievērojamas dabas vietas vai ierobežotas dabas teritorijas, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa.

Valsts pienākums ir nodrošināt kultūras un dabas mantojuma un, kas atrodas tās teritorijā, identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizāciju un nodošanu nākošajām paaudzēm. Tādēļ valsts darīs visu, kas ir tās spēkos gan maksimāli izmantojot esošos resursus, gan arī nepieciešamības gadījumā izmantojot starptautisko, t.sk. jebkuru tai pieejamo finansiālo, māksliniecisko, zinātnisko un tehnisko palīdzību un sadarbību.

Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku kultūras un dabas mantojuma, kas atrodas to teritorijā, aizsardzību, konservāciju un popularizāciju, šīs Konvencijas dalībvalstis iespēju robežās un atbilstoši katras valsts apstākļiem centīsies:

- īstenot atbilstošu politiku, kuras mērķis būtu piešķirt kultūras un dabas mantojumam zināmas funkcijas sabiedrības dzīvē, kā arī iekļaut šī mantojuma aizsardzību aptverošas plānošanas programmās;
- nodibināt, ja tādu vēl nav, savā teritorijā vienu vai vairākus kultūras un dabas mantojuma aizsardzības, konservācijas un popularizācijas dienestus, kam būtu atbilstošs personāls un līdzekļi, kas ļautu izpildīt tiem uzliktos pienākumus;
- attīstīt zinātnes un tehnikas studijas un pētījumus un pilnveidot darba metodes, kas ļauj valstij novērst briesmas, kas draud tās kultūras un dabas mantojumam;
- veikt atbilstošus juridiskus, zinātniskus, tehniskus, administratīvus un finanšu pasākumus, lai atklātu, aizsargātu, konservētu, popularizētu un atjaunotu šo mantojumu;
- atbalstīt tādu nacionālu vai reģionālu centru izveidošanu vai attīstību, kas sagatavo speciālistus kultūras un dabas mantojuma aizsardzībai, konservācijai vai popularizācijai, kā arī lai veicinātu zinātniskos pētījumus šajā jomā.

Plānošanas dokumenta aktivitātes lielā mērā vērstas uz dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu, tajos ietvertās nostādnes un paredzētās darbības nerada tiešus draudus dabas vai kultūras mantojumam Liepājas pilsētas teritorijā.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencija (1992). Konvencijā ir norādīti vispārīgie ilgtspējīgās attīstības principi. Ilgtspējīgas attīstības pamatā ir rūpes par cilvēku. „Katram cilvēkam ir tiesības dzīvot veselīgu un produktīvu dzīvi harmonijā ar dabu. Jānodrošina viss, kas esošām un turpmākām paaudzēm nepieciešams ekonomiskai attīstībai un videi.” Uzsverta starptautiskās sadarbības nozīme, it sevišķi, lai mazinātu attīstības līmeņu atšķirības starp attīstītajām un mazattīstītajām valstīm. Norādīti arī galvenie piesārņojumu novēršanas principi. Šīs konvencijas izpratnē galvenais uzdevums dalībvalstīm ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās, kā arī citu nepieciešamo stratēģiju un dokumentu izstrādāšana. Plānošanas dokumenta mērķis ir Lokālplānojuma teritorijas ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana.

ANO konvencija „Par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu” (2003) ievēro nemateriālo kultūras mantojumu kā kultūras daudzveidības galveno avotu un ilgtspējīgas attīstības garantu, atzīst mijiedarbību starp nemateriālo kultūras mantojumu un materiālo kultūras un dabas mantojumu, un apzina globalizācijas un sociālo pārmaiņu procesu radītos draudus nemateriālajam kultūras mantojumam, kas veicina tā degradāciju, izzušanu vai pat iznīcināšanu. ANO konvencijas viena no būtiskākajām prasībām ir definēt, reģistrēt un sistematizēt kultūras mantojumu un visus cilvēkus, kas tiešāk vai netiešāk ar to saistīti. Latvijā ir izveidota Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūra, kas strādā Latvijas Republikas Kultūras ministrijas pārraudzībā un ir izveidota saskaņā ar šo konvenciju. Latvijā ir izveidota speciāla elektroniska datu bāze – Kultūras karte, kuras mērķis ir sniegt detalizētu informāciju par Latvijas reģionu kultūras procesu un institūciju daudzveidību, pārklājumu un pieejamību, kultūras infrastruktūras materiāltehnisko stāvokli un attīstības tendencēm, kā arī palīdzēt novērtēt esošo kultūras situāciju katrā reģionā un noteikt attīstības prioritātes un turpmākos darbības virzienus, lai radītu vienmērīgu kultūras pakalpojumu pieejamību visā Latvijā. Kultūras karte ir pieejama internetā Latvijas iedzīvotājiem. Ikviens interesents www.kulturaskarte.lv var atrast, kurā Latvijas pilsētā vai pagastā atrodas viņu interesējošais kultūras objekts. Diemžēl nemateriālās kultūras objekti šajā kartē vēl nav atrodami.

Lokālplānojuma teritorija ir degradēta industriālā teritorija un ar to nav saistītas tādas nemateriālās kultūras vērtības kā mutvārdu tradīcijas un izpausmes (piemēram, mīklas, teikas, ticējumi, anekdotes u.c.), tradicionālā mūzika (dziesmas un instrumentālā, tās izpildītāji), tautas dejas, rotaļas un spēles, paražas, rituāli, svētki, tautas zināšanas, tai skaitā laika vērojumi, tradicionālā amatniecība, tradicionālā virtuve, tradicionālās nodarbes, t.sk. lauksaimniecība, tautas medicīna u.c.

ANO konvencija „Par cīņu pret pārtuksnešošanos un zemes degradāciju” valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešošanās, jo īpaši Āfrikā. Konvencija attiecībā uz Eiropas valstīm, t.sk. Latviju skata šī reģiona problēmas – ievērojamu lauksaimnieciskās ražošanas samazināšanos, zemes auglības pazemināšanos, vēja un ūdens erozijas pastiprināšanos, arī dažāda veida augsnes degradāciju. Konvencijas ieviešanai jānodrošina augsnes aizsardzības pasākumu īstenošanu, veicinot augšņu produktivitātes pieaugumu, ieviešot ilgtspējīgu zemes un ūdens resursu apsaimniekošanu. Latvijā šī Konvencija parasti tiek attiecināta ne vien uz vēja un ūdens erodētajām augsnēm (vēja erozija, jūras krasta erozija, lielo upju palieņu krastu erozija), punktveida un difūzo piesārņojumu, ko izraisa augšņu apbūvēšana un ainavas piesārņošana ar pamestām būvēm, bet arī uz degradētajām teritorijām (bijušās militārās bāzes, karjeri) kas, kaut arī nav jāreklamē saskaņā ar prasībām par piesārņotajām vietām, būtu renaturalizējamas, pamatojoties uz šo Konvenciju. Lokālplānojuma teritorija ir lielā mērā degradēta un piesārņota industriālā teritorija, kuras revitalizācijai un turpmākajai apsaimniekošanai ir liela nozīme vides stāvokļa uzlabošanai Lokālplānojuma un tam pieguļošajās teritorijās.

Konvencija par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību – Helsinku konvencija (1974, 1992). Helsinku konvencija apvieno visas valstis, kuras apdzīvo Baltijas jūras krastu, kopīgai cīņai pret jūras piesārņojumu. Konvencijas mērķis ir dabas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzība Baltijas jūrā. Lai šo mērķi panāktu, nepieciešama sadarbība, lai kontrolētu piesārņojumu visas sateces baseina teritorijā.

Latvijā virkne nacionālo normatīvo aktu (piemēram, „Ūdens apsaimniekošanas likums” un tam pakārtotie normatīvie akti, likums „Par piesārņojumu” u.c.) nodrošina HELCOM konvencijas un tās rekomendāciju ievērošanu un izpildi. Izstrādājot Lokālplānojumu, tiek ņemtas vērā arī Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā ietvertās nostādnes, informācija un prasības, tādējādi tiek ievērotas arī HELCOM konvencijas nostādnes.

2007. gada 29. martā ir pieņemts likums **Par Eiropas ainavu konvenciju**, kas stājas spēkā ar 2007. gada 19. aprīli. Eiropas ainavu konvencija pieņemta Florencē 2000. gada 20. oktobrī. Ar šo likumu tiek pieņemta un apstiprināta Eiropas ainavu konvencija un LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija noteikta par kompetento institūciju, kura koordinē Konvencijā paredzēto saistību izpildi. Konvencijas izpratnē „ainava” nozīmē teritoriju tādā nozīmē, kā to uztver cilvēki, un kas ir izveidojusies dabas un/vai cilvēku darbības un mijiedarbības rezultātā. Konvencijā definēts, ka „ainavu politika” nozīmē kompetentu publisko iestāžu izstrādātus principus, stratēģijas un pamatnostādnes, kas ļauj veikt specifiskus pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu; „ainavas kvalitātes mērķis” specifiskai ainavai nozīmē kompetentu publisko iestāžu formulētas sabiedrības vēlmes attiecībā uz viņu apkārtnes ainavas raksturiezīmēm; „ainavu aizsardzība” nozīmē darbības, lai saglabātu un uzturētu ainavas ievērojamās un raksturīgās īpašības, kuras ir pamatotas ar tās mantojuma vērtību, ko nosaka šīs ainavas dabiskais veidols un/vai cilvēku darbības. „Ainavu pārvaldība” no ilgtspējīgas attīstības perspektīvas nozīmē darbības, lai nodrošinātu regulāru ainavas kopšanu ar mērķi virzīt un harmonizēt pārmaiņas, kuras rada sociālie, ekonomiskie un vides procesi. „Ainavu plānošana” nozīmē konsekvēnti uz tālāku nākotni vērstas darbības, lai uzlabotu, atjaunotu vai radītu jaunas ainavas. Konvencijas *Darbības joma* ietver dabiskās, kā arī lauku, urbānās un piepilsētu teritorijas. Tā ietver sauszemes un jūras teritorijas, un iekšējos ūdeņus. Tā attiecas uz ainavām, kuras var uzskatīt par izcilām, tāpat kā uz ikdienišķām vai degradētām ainavām. Konvencijas mērķis ir veicināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā.

Konvenciju ratificējušās valstis apņemas atzīt ainavas par cilvēku dzīves vides būtisku daļu, cilvēku kopīgā kultūras un dabas mantojuma daudzveidības izpausmi un identitātes pamatu un nostiprināt to juridiski likumdošanā; izstrādāt un īstenot ainavu politiku, kuras mērķis ir ainavu aizsardzība, pārvaldība un plānošana, veicot īpašus pasākumus, kas minēti konvencijas 6. pantā. Izstrādāt kārtību, lai sabiedrība, vietējās un reģionālās varas iestādes, kā arī citas ieinteresētās puses varētu piedalīties ainavu politikas izstrādāšanā un īstenošanā; integrēt ainavu politiku savā reģionālajā un pilsētplānošanas politikā, kultūras, vides, lauksaimniecības, sociālajā un saimnieciskajā politikā, kā arī jebkurā citā politikā, kas tieši vai netieši var ietekmēt ainavas. Puses apņemas: identificēt ainavas visā tās teritorijā; analizēt to īpašības, un spēkus un ietekmes, kas tās pārveido; dokumentēt un ņemt vērā izmaiņas; novērtēt šādi identificētās ainavas, ņemot vērā to īpašās vērtības, kuras ieinteresētās puses un iedzīvotāji tām ir piešķīruši. Katrai pusei, pēc konsultācijām ar sabiedrību, jānosaka ainavas kvalitātes mērķus identificētajām un izvērtētajām ainavām. Lai ainavu politika tiktu īstenota, katra Puse apņemas ieviest instrumentus, kuru mērķis ir aizsargāt un pārvaldīt ainavas un/vai plānot ainavas.

Latvijas ainavu politika ir noteikta Latvijas ainavu politikas pamatnostādnēs 2013.–2019. gadam, kuras 2013. gada 7. augustā ar rīkojumu Nr. 361 „Par Ainavu politikas pamatnostādņēm 2013.–2019. gadam” (prot. Nr. 41 77.§) apstiprināja Ministru kabinets.

Latvijas ainavu politikas mērķis – „Daudzfunkcionālas un kvalitatīvas ainavas, kas visā Latvijā uzlabo cilvēku dzīves kvalitāti, veicina vietu, reģionu un valsts ekonomisko aktivitāti un atpazīstamību, kā arī nodrošina bioloģisko daudzveidību”. Prioritārais uzdevums – ainavu pārvaldības uzlabošana, nosakot ainavu pārvaldībā iesaistīto institūciju kompetences un integrējot ainavu politiku teritorijas attīstības plānošanā, teritoriāli vienoti skatot gan dabas, gan kultūras mantojumu.

Kā vieni no galvenajiem uzdevumiem pamatnostādnēs definēta nepieciešamība:

- Apzināt Latvijas ainavu potenciālu, novērtējot ainavas visā valsts teritorijā;
- Noteikt nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgās teritorijas un izstrādāt integrētas vadlīnijas konkrētu nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgu teritoriju attīstībai un plānošanai;
- Sagatavot elektronisku Latvijas ainavu atlantu.

Diemžēl neviens no šiem uzdevumiem nav īstenots.

2018. gadā, lai mudinātu ikvienu palūkoties uz ainavām laika ritumā un kopīgi apzinātu Latvijas ainavu dārgumus, LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar plānošanas reģioniem un Latvijas Nacionālo bibliotēku Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros īstenoja aktivitāti „Dāvana Latvijai – elektroniska ainavu dārgumu krātuve „Latvijas ainavu dārgumi vakar, šodien, rīt”. Pašlaik šajā sarakstā ietvertas Liepājas pilsētas ainavas – Ziemeļu mols un forti Liepājas karaostā un Liepājas ostas promenāde.

Latvijā šobrīd nav citu spēkā esošo normatīvo aktu, vai cita veida dokumentu, kuros būtu ietverta informācija par Latvijā identificētajām ainavām, to īpašībām, spēkiem un ietekmēm, kas tās pārveido, kā arī nav noteikti ainavu klasifikācijas un kvalitātes novērtēšanas kritēriji, vadlīnijas ainavu identificēšanai un apsaimniekošanai. Latvijā nav izstrādāti un ieviesti instrumenti ainavu aizsardzībai, plānošanai un pārvaldībai.

Lokālpārvaldības risinājumi vērsti uz vēsturiskās industriālās apbūves vērtību un industriālās teritorijas ainavas saglabāšanu.

Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992) (Natura 2000) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību, kuras mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskās dzīvotnes, savvaļas faunu un floru dalībvalstu teritorijā. Šī mērķa īstenošanai tiek izveidots vienots Eiropas Savienības dabas daudzveidības saglabāšanai izveidoto aizsargājamo teritoriju tīkls Natura 2000, kas nodrošina Eiropai nozīmīgi dabisko dzīvotņu veidu saglabāšanu un atjaunošanu dabiskās izplatības areālā. Natura 2000 tīkls ietver īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot *Direktīvu 79/409/EEK* par savvaļas putnu aizsardzību. Tā kā vairākām Eiropā apdraudētām putnu sugām Latvijas populācijas veido ievērojamu daļu no kopējā indivīdu skaita, Latvijai ir liela atbildība šo sugu (reģionā, piemēram, melnās klijas, zivju ērgļa, ziemas žubītes, griezes, zaļās vārnas) aizsardzību. Lokālpārvaldības teritorija robežojas ar Natura 2000 teritoriju – dabas liegumu Liepājas ezers. Lokālpārvaldības risinājumu izstrādē ņemta vērā prasība – nepasliktināt vides stāvokli NATURA 2000 teritorijā, neradīt draudus tās integritātei un aizsargājamajām dabas vērtībām.

Eiropas Kopienas Direktīva 2000/60/EC (2000) nosaka Kopienas pasākumu ietvaru ūdens politikas jomā (Ūdens struktūrdirektīva). Direktīvas mērķis ir izveidot pasākumu ietvaru iekšzemes virszemes ūdeni, pārejas ūdeni, piekrastes ūdeni un pazemes ūdeni aizsardzībai, lai novērstu un mazinātu piesārņojumu, veicinātu ilgtspējīgu ūdens izmantošanu, aizsargātu ūdens vidi, uzlabotu ūdens ekosistēmu stāvokli un mazinātu plūdu un sausumu ietekmi. Latvijā normatīvais akts, kas ievieš Ūdens struktūrdirektīvas noteikto pasākumu ietvaru, ir Ūdens apsaimniekošanas likums. Pamatojoties uz šo likumu ir izstrādāts un 2016. gadā stājies spēkā Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.–2021. gadam. Apsaimniekošanas plāns ietver pasākumu programmu, kas jāīsteno, lai sasniegtu izvirzītos mērķus ūdens kvalitātei. Plāns aptver laikposmu līdz 2021. gadam.

Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā ietvertās prasības, mērķi un nostādnes ņemti vērā izstrādājot Lokālpārvaldības.

Eiropas Padomes Direktīva 1975/442/EEK (1975.) par atkritumiem un **Eiropas Padomes Direktīva 91/689/EEC** par bīstamajiem atkritumiem. Latvijā šīs Direktīvas pārņem Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.–2020. gadam, kas izvirza mērķi novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību; nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu. Nosaka to, ka nepieciešams nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, atkritumi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (piemēram, komposts), un, ka atkritumi tiek pārstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām. Kā arī definē mērķi nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Direktīva Latvijā pārņemta ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma un tam pakārtoto normatīvo aktu spēkā stāšanās.

Latvijā par **sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu** savā administratīvajā teritorijā ir atbildīgas **pašvaldības**, tās:

- 1) organizē sadzīves atkritumu, to skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem savā administratīvajā teritorijā;
- 2) izdod saistošus noteikumus, kas reglamentē sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā, savas administratīvās teritorijas dalījumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās, prasības atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai, kā arī kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu;
- 3) organizē atkritumu dalītu vākšanu savā administratīvajā teritorijā.

Latvijā par **bīstamo atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu un koordinēšanu** ir atbildīga **valsts**. Bīstamo atkritumu pārvaldības funkcijas pilda Bīstamo atkritumu pārvaldības valsts aģentūra (BAPA), kas ir Vides ministrijas pārraudzībā esoša valsts iestāde. A/v BAPA uzdevums ir nodrošināt bīstamo atkritumu pārstrādes valsts objektu, sadedzināšanas iekārtu, poligonu un citu infrastruktūras valsts objektu, kā arī radioaktīvo atkritumu un kodolobjektu drošu apsaimniekošanu.

Eiropas Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīva 85/337/EEK par dažu valsts un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu. Šī direktīva paredz izvērtēt projektu ekoloģisko ietekmi, rūpējoties par cilvēka veselības aizsardzību, lai ar labāku vidi veicinātu dzīves kvalitāti, kā arī lai nodrošinātu sugu daudzveidības saglabāšanos un saglabātu ekosistēmas reprodukcijas spēju kā dzīvības pamatavotu.

Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīva 2001/42/EC „Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu”. Tās mērķis ir izvērtēt plānošanas dokumentu īstenošanas radīto iespējamo ietekmi uz vidi un iesaistīt sabiedrību dokumenta apspriešanā un lēmumu pieņemšanā, kā arī izstrādāt priekšlikumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi. Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumenta sagatavošanas laikā, pirms šis plānošanas dokuments tiek iesniegts pieņemšanai. Lokālplānojumam tiek veikts SIVN, kura rezultāti apkopoti šajā Vides pārskatā.

Lisabonas stratēģija, ko Eiropas Savienības Padome pieņēma 2000. gada 23.-24. martā, noteica jaunu stratēģisko mērķi ES, lai stiprinātu nodarbinātību, ekonomiskās reformas un sociālo saliedētību kā uz zināšanām balstīta ekonomikas daļu. Gadu vēlāk, t.i., 2001. gadā, stratēģija tika papildināta Ģēteborgas Eiropas Savienības Padomes sanāksmē par ilgtspējīgo attīstību, pievienojot ekoloģisko aspektu Lisabonas procesam. Līdz ar to stratēģija balstās uz trīs pilāriem – ekonomiskā atjaunotne, sociālā atjaunotne un ekoloģiskā atjaunotne. Izstrādājot Lokālplānojumu, kā viens no galvenajiem principiem ievērots ilgtspējīgas attīstības princips.

Eiropas ilgtspējīgas attīstības pilsētu harta (Olborgas harta, 1994). Pieņemtā Olborgas Harta nosaka prioritātes pilsētu attīstībā un politisku atbildību reģiona attīstības procesa dalībniekiem, vadoties no Hartā noteiktajiem principiem. Olborgas hartas pamatnostādnes:

- ilgtspējīga attīstība ir radošs, lokāls, līdzsvaru meklējošs process,
- problēmu risināšana dialoga ceļā,
- pilsētas saimniecības līdzsvarota attīstība,
- sociālā taisnīguma ievērošana pilsētu attīstībā,
- zemes ilgtspējīgas izmantošanas politika,
- ilgtspējīgs transporta kustības plānojums,
- atbildība par globālā klimata izmaiņām,
- ekosistēmu piesārņojuma novēršana,
- sabiedrības informēšana un iesaistīšana vides politikas veidošanā.

ES Stratēģija Baltijas jūras reģionam tika pieņemta 2009. gada 29.-30. oktobrī Eiropas Padomē. Stratēģijā ir izvirzīti četri uzdevumi, tostarp arī vides ilgtspējas veicināšana Baltijas jūras reģionā. Stratēģijas

īstenošanā būtiska ir sekmīga sadarbība starp Eiropas Komisiju un ES dalībvalstīm Baltijas jūras reģionā. Katras Rīcības plānā noteiktās sadarbības prioritātes koordinēšanu ir uzņēmusies viena vai vairākas reģiona ES dalībvalstis.

3.1.2 NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

■ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija parāda valsts un sabiedrības tālākos uzdevumus ceļā uz vienotu mērķi – līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību, norāda veidus, kā veiksmīgi reaģēt uz globālajām pārmaiņām, to radītos izaicinājumus pārvēršot arvien jaunās iespējās.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija tika veidota, apzinoties, ka laikā līdz 2030. gadam Latvija neizbēgami pārdzīvos lielas, ar globāliem procesiem saistītas pārmaiņas. Tieši šie globālie procesi un ar tiem saistītie izaicinājumi kalpoja par izejas punktu stratēģijas izstrādē:

- demogrāfiskās izmaiņas – iedzīvotāju skaita samazināšanās un novecošanās;
- globalizācija ekonomikā un inovatīvās/radošās ekonomikas attīstība;
- darba tirgus dinamika un prasība pēc jaunām kompetencēm un iemaņām;
- klimata pārmaiņas;
- augošs pieprasījums enerģētikā un enerģētiskā drošībā;
- bioloģiskās daudzveidības samazināšanās un dabas kā dzīves vides apdraudētība;
- demokrātiskās pārstāvniecības institūciju krīze un jaunu publiskās līdzdalības formu attīstība;
- globālās vidusšķiras attīstība un relatīvo nabadzības risku pieaugums;
- urbanizācija, aglomerācija un reģionālā pozicionēšanās.

Saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam Liepāja ir definēta kā:

- nacionālas un starptautiskas nozīmes attīstības centrs transnacionālajā un pārrobežu sadarbībā;
- nozīmīga pilsēta gaisa satiksmes un ostu attīstības jomā.
- konkurētspējīgs partneris Baltijas reģiona pilsētu tīklā un Latvijas attīstības centru funkcionālajā tīklā.

Kā būtiskākie izaicinājumi Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā attiecībā uz Liepāju tiek atzīmēti:

- iespējas ārējās sasniedzamības konkurētspējas uzlabošanai, ieguldot investīcijas ostas infrastruktūrā un loģistikas pakalpojumu attīstībā;
- iespējas orientēties uz aktīvāku tūristu piesaisti, īpaši izmantojot Lietuvas tuvumu.

■ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020. gadam (apstiprināts ar 2012. gada 20. decembra LR Saeimas lēmumu)

„Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020. gadam” (NAP2020) ir hierarhiski augstākais nacionāla līmeņa vidēja termiņa plānošanas dokuments. NAP2020 ir cieši saistīts ar „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam” (Latvija2030) un „Nacionālo reformu programmu stratēģijas „ES2020” īstenošanai” (NRP). [2] NAP2020 mērķis ir vienoties par būtiskākajām vidēja termiņa prioritātēm, to rīcības virzieniem, mērķiem, kā arī to sasniegšanas rādītājiem. NAP2020 ir tapis, Pārresoru koordinācijas centra (PKC) ekspertiem sadarbojoties ar valdības sociālajiem un sadarbības partneriem, ministrijām, plānošanas reģioniem un pašvaldībām. Eiropas Savienības un citu ārvalstu finanšu instrumentu finansējuma plānošanas dokumentu izstrāde 2014.–2020. gadam notiek, pamatojoties uz Nacionālajā attīstības plānā noteiktajām prioritātēm un mērķiem. Nacionālais attīstības plāns nosaka attīstības budžeta sadali, nevis bāzes budžetu, un tā ieviešanas instruments ir valsts un pašvaldību budžeta līdzekļi, Kohēzijas politikas un kopējās lauksaimniecības politikas fondi, citu Eiropas Savienības budžeta instrumentu investīcijas, kā arī Eiropas Savienības un citu ārvalstu finanšu palīdzības instrumenti un privātais finansējums. ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments. Šajā dokumentā ir ietverts nacionālās attīstības modelis – ekonomikas izrāviens katra Latvijas iedzīvotāja un valsts labklājības pieaugumam. NAP galvenais mērķis ir

sekmēt līdzsvarotu un ilgtspējīgu Latvijas attīstību un nodrošināt valsts konkurētspējas paaugstināšanu citu valstu vidū, tā trīs prioritātes ir Tautas saimniecības izaugsme, Cilvēka drošumspēja un Izaugsmi atbalstošas teritorijas.

3.1.3 REĢIONĀLIE UN VIETĒJIE ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

Kurzemes plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2000.–2020. gadam

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojuma (2006. – 2026.gadam) ietvaros definēto reģiona telpiskās attīstības perspektīvu un teritorijas plānojuma vadlīnijām, Liepājas pilsēta ir lielākais Kurzemes reģiona attīstības centrs :

- centrs, kas nodrošina reģiona un valsts un starpreģionu pakalpojumus;
- pilsēta, kas veido Baltijas reģiona pilsētu tīkla karkasu, pilsēta ar pārrobežu nozīmi.
- centrs, kas veido diversificētu ražošanas uzņēmumu bāzi, attīsta pakalpojumus, komercdarbību, ir viens no galvenajiem tranzīta punktiem starp ES austrumu kaimiņiem un centrālās, ziemeļu Eiropas valstīm;
- ostas pilsēta, liels transporta mezgls Baltijas jūras reģiona mērogā, ar potenciālu jūras satiksmes ar ES valstīm nodrošināšanai. Pilsētai ir noteicošā loma vietējo autoceļu un dzelzceļa atzaru savienošanā ar ārējo tirgu;
- nozīmīga ar ainaviskajām un ekoloģiskajām vērtībām – piejūras aizaugošo lagūnas ezeru Liepājas ezeru un piekrasti.

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona Telpiskās attīstības perspektīvā ietvertajām nostādnēm apdzīvojuma struktūras un infrastruktūras attīstības jomā un vadlīnijām attiecībā uz pilsētas struktūru, attiecas sekojošais:

- Veidot dzīvojamo apbūvi, izmantojot ar inženiertīkliem un apgādi nodrošinātās teritorijas un ierobežojot neapbūvēto, sevišķi "zaļo" teritoriju apgūšanu;
- rosināt pāreju uz inovatīviem risinājumiem un tehnoloģijām apbūves, komunālās saimniecības un ražošanas uzņēmumu funkcionēšanā, mazinot vides piesārņojumu;
- ierobežot jaunas vienlaidus lineāru apbūves zonu izveidi gar ceļiem, ūdens tilpju un ūdens teču krastiem un gar jūras krastu reģiona teritorijā
- ekonomikas izaugsmes un dabas un kultūrvides aizsardzības prasību sabalansēšana;
- dabas un kultūras objekti jāuzskata par vietas attīstības resursiem, kas dod ne tikai tiešu, bet arī netiešu atdevi.

Tādējādi Lokālplānojums, kurš paredz līdz šim slēgtas, lielā mērā piesārņotas un daļēji degradētas industriālās teritorijas pārplānošanu, nodrošinot iepriekš autonomi funkcionējušās rūpnīcas teritorijas iekļaušanu Liepājas telpiskajā struktūrā, pilnībā atbilst Kurzemes plānošanas reģiona plānošanas dokumentu pamatnostādnēm un vadlīnijām.

Liepājas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

Kā būtiskākie izaicinājumi Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā attiecībā uz Liepāju tiek atzīmēti: - iespējas ārējās sasniedzamības konkurētspējas uzlabošanai, ieguldot investīcijas ostas infrastruktūrā un loģistikas pakalpojumu attīstībā; - iespējas orientēties uz aktīvāku tūristu piesaisti, īpaši izmantojot Lietuvas tuvumu.

Liepājas pilsētas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam ir definēti šādi Liepājas pilsētas attīstības virzieni:

- Liepāja ir nacionālas nozīmes pilsēta, kas ir lielākais darba tirgus centrs Kurzemes reģiona un kurai ir pieaugoša starptautiska nozīme Baltijas jūras reģiona un Eiropa.
- Liepāja ir ģimenei draudzīga pilsēta, kuras infrastruktūra ir balstīta uz ģimeņu vajadzību nodrošināšanu, un ģimene ir spējīga efektīvi iesaistīties darba tirgu.
- Liepājas iedzīvotāju skaita attīstības tendence ir pieaugoša. Iedzīvotājiem ir nodrošināti kvalitatīvi dzīves apstākļi – ērts un pieejams mājoklis, kvalitatīvas darba un atpūtas iespējas.
- Liepāja ir studentu pilsēta – Liepājai ir sava starptautiska Universitāte, spēcīgs izglītības un zinātnes centrs, kas nodrošina kvalitatīvas un daudzpusīgas izglītības ieguves iespējas un ir svarīgs balsts ekonomikas attīstībai un inovācijām visa Kurzemes reģiona. Pastāvošais izglītības piedāvājums pilsēta nodrošina darba tirgus prasībām atbilstošu vispārējo un profesionālo izglītību mūža garuma.
- Liepāja ir kultūras pilsēta - kultūras infrastruktūra ir sakārtota – starptautisku atpazīstamību ir ieguvusi Liepājas koncertzāle ar augstvērtīgo kultūras programmu un ievērojamo arhitektūru, tāpat plašu un daudzveidīgu kultūras un izklaides pasākumu klāstu piedāvā citi kultūras objekti, kas dod kvalitatīvas brīvā laika pavadīšanas iespējas katram iedzīvotājam un piesaista pilsētai viesus un tūristus.
- Liepāja ir pilsoniski atbildīga – tas attīstība mazina sociālo atstumtību un veicina dažādu riska grupu iekļaušanos sabiedrībā.
- Liepāja ir veselīga un dzīvespriecīga pilsēta – pilsētas iedzīvotājiem ir pieejama kvalitatīva veselības aprūpe, ka arī atbilstoša sporta, rehabilitācijas un atpūtas infrastruktūra aktīva dzīves veida realizēšanai. Pilsētas iedzīvotāji ir kļuvuši fiziski aktīvāki un viņu dzīves veids veselīgāks.
- Liepāja ir droša pilsēta – valsts un pašvaldības policijas darba kvalitāte un efektivitāte ir augsta, ir liela nozīme preventīviem un profilaktiska rakstura pasākumiem, ir nodrošināta dažādu dienestu savstarpēja sadarbība un koordinācija. Pilsētas infrastruktūra ir veidota tā, lai tā būtu droša un būtu ievēroti vides pieejamības principi. Liepāja ir draudzīgākā pilsēta Latvija cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
- Liepāja ir augošas ostas pilsēta, rūpniecības un loģistikas centrs – pārkrauto kravu apjoms un to daudzveidība ir augoša. Ka ražojošajās, tā arī pakalpojuma nozares ekonomisko attīstību galvenokārt virza inovācijas un uzņēmējdarbība ar augstu pievienoto vērtību. Tradicionālajās rūpniecības nozares uzņēmēji ir ieviesuši jaunus risinājumus un paaugstinājuši darbaspēka kvalifikāciju, kas nodrošina Liepājas tradicionālo nozaru konkurētspēju.
- Liepāja ir tūrisma pilsēta – tūrisms ir nozīmīga uzņēmējdarbības nozare ar augstu pievienoto vērtību, pilsētas infrastruktūra nodrošina kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu. Pilsēta ir atpazīstams gala mērķis biznesa, kūrortu un kultūras tūrismam.
- Liepāja ir ērti sasniedzama – Liepājas starptautiska lidosta nodrošina regulāru avio satiksmi visa gada garuma, ir uzlabota dzelzceļa satiksme, ir atjaunota prāmju satiksme un rekonstruēti autoceļi Liepāja – Rīga, Liepāja – Klaipēda. Liepāja ir starptautisks loģistikas centrs.
- Liepājas sabiedrība ir ar augstu vides apzinu - pilsētas iedzīvotāji apzinās vides un dabas resursu vērtības, savu lomu un atbildību vides aizsardzībā un dabas resursu taupīšana. Ir veikti daudzi energoefektivitātes pasākumi, kā arī uzlabojusies gaisa, ūdens un augsnes kvalitāte.
- Liepāja ir ziedoša pilsēta – ir labiekārtoti parki un zaļās zonas, ielas un gājēju zonas ir koku un dažādu augu zaļās rotas. Iedzīvotāju un viesu acīs priecē dažādi ziedu veidojumi, pievilcīgi vides objekti un mazas arhitektūras formas. Vecpilsētas kultūrvēsturiskais mantojums, arhitektūra un labiekārtojums radoši iedvesmo gan iedzīvotājus, gan pilsētas viesus.

Lokālplānojums, kurš paredz līdz šim slēgtas, lielā mērā piesārņotas un daļēji degradētas industriālās teritorijas pārpārveidošanu, nodrošinot iepriekš autonomi funkcionējušās rūpnīcas teritorijas iekļaušanu Liepājas telpiskajā struktūrā, pilnībā atbilst Liepājas pilsētas attīstības stratēģiskajiem mērķiem.

■ Liepājas pilsētas attīstības programma 2014.–2020. gadam

Tas ir vidējā termiņa plānošanas dokuments un detalizē rīcības ilgtermiņā izvirzīto mērķu sasniegšanai un finansējuma piesaistei. Šobrīd norisinās jaunas Attīstības programmas izstrāde.

Plānošanas dokuments ietver pašreizējās situācijas raksturojumu un SVID analīzi, apzinot un novērtējot novada rīcībā esošos resursus (vides, sociālos un ekonomiskos), raksturojot teritorijas attīstības tendences, kā arī identificējot novada funkcionālās saites. SVID analīze (stipro pušu, vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums) ir teritorijas attīstības perspektīvu izvērtējums, ņemot vērā pašreizējo situāciju.

Attīstības programmas stratēģiskajā daļā, ņemot vērā esošās situācijas analīzes rezultātus, ir formulēti novada attīstības vidēja termiņa mērķi un prioritātes. Prioritātēm ir definēti (kvalitatīvi un kvantitatīvi) vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti. Lai sasniegtu izvirzītos vidējā termiņa rezultātus, ir definēti rīcības virzieni.

Rīcības plānā uzskaitītas attīstības programmas ietvaros veicamās rīcības. Tās rīcības, kurām ir definēts nepieciešamais finansējuma apjoms, finansējuma avoti, rīcības uzsākšanas un pabeigšanas termiņš un atbildīgais, ir atsevišķi uzskaitītas investīciju plānā. Rīcības plānā ietverts arī attīstības programmas uzraudzības sistēmas apraksts.

■ Liepājas pilsētas teritorijas plānojums

Teritorijas plānojumā rakstveidā un grafiski ir attēlota teritorijas pašreizējā izmantošana un noteikta plānotā (atļautā) izmantošana un izmantošanas aprobežojumi ilgtermiņa perspektīvā. Liepājas teritorijas plānojuma izstrādes mērķis ir atbalstīt Liepājas izaugsmi, saglabāt tās unikalitāti un vērtības. Teritorijas plānojuma galvenais uzdevums ir nodrošināt Liepājas pilsētas attīstības programmā noteikto mērķu īstenošanu un mērķtiecīgi plānot pilsētas attīstību, ņemot vērā iedzīvotāju, ražošanas un ostas attīstības intereses, vienlaicīgi nodrošinot vides piesārņojuma novēršanu vai samazināšanu, vides kvalitātes uzlabošanu un dabas vērtību saglabāšanu. Teritorijas plānojums ir izstrādāts, ņemot vērā nacionālajos normatīvajos aktos noteiktās vides un dabas aizsardzības prasības.

Liepājas pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kas ir Teritorijas plānojuma sastāvdaļa, nosaka prasības visas Liepājas pilsētas teritorijas un tās konkrētu daļu izmantošanai un apbūvei saskaņā ar Liepājas pilsētas teritorijas plānojuma grafiskās daļas karti „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”. Liepājas pilsētas teritorijas plānojuma apstiprināts ar LIEPĀJAS PILSĒTAS DOMES 2012.gada 16.februāra lēmumu Nr.74. Tai skaitā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Grafiskā daļa (Teritorijas plānotā atļautā izmantošana, Galvenās aizsargjoslas un aprobežojumi, Aizsargājamās apbūves teritorijas, Aizsargājamās apbūves maksimālais augstums, Valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa robeža (pēc 12.02.2018).

Saskaņā ar Liepājas pilsētas teritorijas plānojumā noteikto, Lokālplānojuma teritorijas pašreizējais statuss ir:

RR - Ražošanas un noliktavu apbūves teritorija ir apbūves teritorija, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir ražošanas, transporta un noliktavu uzņēmumi. Atļautā izmantošana: ražošanas uzņēmums; degvielas uzpildes stacija; gāzes uzglabāšanas iekārta; naftas produktu un ķīmisko vielu pārkraušanas termināls; noliktava; vairumtirdzniecības uzņēmums; loģistikas centrs; atklātas uzglabāšanas laukums; autotransportapkalpes uzņēmums; atkritumu savākšanas un šķirošanas laukums, nožogots ar blīvu žogu.

Palīgizmantošana: darījumu objekts; tirdzniecības un pakalpojumu objekts; izglītības iestāde; viesnīca; izstāžu un konferenču centrs; sporta būve; dzīvoklis.

Teritorijā noteikti šādi apbūves rādītāji:

- maksimālais apbūves blīvums – netiek ierobežots;
- minimālais brīvās teritorijas rādītājs - 5%;
- maksimālais apbūves augstums – 5 stāvi, izņemot objektus, kam augstumu nosaka atbilstoši tehnoloģiskajām prasībām.

TIAN definēts, ka:

- Zemesgabals, kas robežojas ar dzīvojamās, darījumu vai sabiedriskās apbūves teritoriju, ierīko apstādījumu joslu ar minimālo platumu 9 m. Ja tas nav iespējas esošās apbūves vai citu iemeslu

dēļ, izstrādā tehniskus risinājumus kaitīgās ietekmes (troksnis, putekļi u.tml.) novēršanai vai samazināšanai.

- Uzņēmumus, kuri veic darbības ar bīstamām ķīmiskām vielām un sprādzienbīstamām vielām, izvieto tā, lai to darbības ietekme nepārsniedz zemesgabala robežas.
- Paaugstināta riska objektus, kā arī citus objektus, kas var palielināt rūpniecisko avāriju risku vai šādas avārijas sekas, var rekonstruēt un renovēt, ja rekonstrukcijas vai renovācijas rezultātā netiek palielināts rūpnieciskais avārijas risks vai šādas avārijas sekas.

JR - Jauktas apbūves teritorija ar ražošanas funkciju ir apbūves teritorija, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir daudzfunkcionāla izmantošana, kur atļauta ražošanas uzņēmumu ar nelielu ietekmi uz vidi, komerciāla rakstura objektu, tirdzniecības un pakalpojumu objektu būvniecība un būvju izmantošana. Teritorijā atļauta arī sabiedrisku objektu būvniecība, bet nav pieļaujama dzīvojamā apbūve.

Atļautā izmantošana: darījumu objekts; viesnīca; tirdzniecības un pakalpojumu objekts; kultūras iestāde; ārstniecības iestāde; sociālās aprūpes un rehabilitācijas iestāde; sporta būve; pārvaldes iestāde; izglītības iestāde; mazais ražošanas uzņēmums; ražošanas uzņēmums ar nelielu ietekmi uz vidi; degvielas uzpildes stacija; gāzes uzglabāšanas iekārta; noliktava; vairumtirdzniecības uzņēmums; loģistikas centrs; transportapkalpes uzņēmums; atklātas uzglabāšanas laukums, izņemot teritorijās, kas robežojas ar dzīvojamo, darījumu vai sabiedrisko apbūvi; daudzstāvu autonomvietne.

Šajā zonā noteikti šādi apbūves rādītāji:

- maksimālais apbūves blīvums – 60%;
- minimālais brīvās teritorijas rādītājs:
- darījumu un sabiedriskai apbūvei – 20%;
- citiem objektiem – 5%.
- maksimālais apbūves augstums: vispārīgā gadījumā - 5 stāvi, bet teritorijā, kas robežojas ar dzīvojamo, darījumu vai sabiedrisko apbūvi - nepārsniedzot tuvējās esošās apbūves augstumu vairāk kā par vienu stāvu; ražošanas ēkām un būvēm - atbilstoši tehnoloģiskajām prasībām.

Zemesgabalos, kuros plānota šo noteikumu 211.10 - 211.16. apakšpunktos minētā izmantošana, pie robežas ar dzīvojamās, darījumu vai sabiedriskās apbūves teritoriju ierīko apstādījumu (koki, krūmi) joslu.

DT Dabas teritorijā atļautas izmantošanas, kas saistīta ar mežsaimniecību, pasīvo un aktīvo brīvdabas atpūtu un dabas aizsardzību.

Atļautā izmantošana: mežsaimniecība; labiekārtojums atpūtai un sporta aktivitātēm; mākslīgs ūdensobjekts; funkcionāli un dekoratīvi vides dizaina elementi, ārtelpas mēbeles; autostāvvietas.

Pie autostāvvietām atļauts izvietot būves tūristu un atpūtnieku apkalpošanai, piemēram, sporta inventāra nomas punktu, tirdzniecības vai kafejnīcas paviljonu. Būves maksimālais augstums – 4m, maksimālais apbūves laukums – 40 m²

Atļautās darbības īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Natura 2000 dabas liegumā "Liepājas ezers nosaka citi normatīvie akti.

Lokālplānojuma teritorija robežojas ar:

DT un ĪADT dabas liegumu Liepājas ezers Dabas teritorijā atļautas izmantošanas, kas saistīta ar mežsaimniecību, pasīvo un aktīvo brīvdabas atpūtu un dabas aizsardzību.

Atļautā izmantošana: mežsaimniecība; labiekārtojums atpūtai un sporta aktivitātēm; mākslīgs ūdensobjekts; funkcionāli un dekoratīvi vides dizaina elementi, ārtelpas mēbeles; autostāvvietas.

Pie autostāvvietām atļauts izvietot būves tūristu un atpūtnieku apkalpošanai, piemēram, sporta inventāra nomas punktu, tirdzniecības vai kafejnīcas paviljonu. Būves maksimālais augstums – 4m, maksimālais apbūves laukums – 40 m²

Atļautās darbības īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Natura 2000 dabas liegumā "Liepājas ezers nosaka citi normatīvie akti.

JR - Jauktas apbūves teritorija ar ražošanas funkciju ir apbūves teritorija, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir daudzfunkcionāla izmantošana, kur atļauta ražošanas uzņēmumu ar nelielu ietekmi uz vidi, komerciāla rakstura objektu, tirdzniecības un pakalpojumu objektu būvniecība un būvju izmantošana. Teritorijā atļauta arī sabiedrisku objektu būvniecība, bet nav pieļaujama dzīvojamā apbūve.

JD1 Jauktas darījumu un sabiedrisko objektu apbūves teritorija Jauktas darījumu un sabiedrisko objektu apbūves teritorija ir apbūves teritorija, kas paredzēta daudzveidīgu komerciālu funkciju attīstībai, kur kā sekundārā izmantošana tiek atļauta arī dzīvojamā apbūve.

Ū - Ūdeņu teritorija ir dabisku vai mākslīgu virszemes ūdensobjektu (ūdensteču un ūdenstilpju) aizņemtās platības, izņemot ostas akvatoriju. Lokālplānojuma teritorija robežojas ar Liepājas ezeru.

4 VIDES PĀRSKATA IZSTRĀDE

1.3. STRATĒGISKĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk tekstā – SIVN) Lokālplānojumam, kas groza Liepājas pilsētas teritorijas plānojumu bijušās rūpnīcas "Liepājas Metalurgs" teritorijai, Liepājā (turpmāk tekstā Lokālplānojums) veikts un Vides pārskats izstrādāts saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, Ministru kabineta (turpmāk tekstā – MK) 2004. gada 23. marta noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk tekstā – MK 23.03.2004. noteikumiem Nr. 157) un 26.10.2020.gada 26.oktobra Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu Nr. 4-02/69 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”

Vides pārraudzības valsts birojs noteicis, ka plānošanas dokumenta un Vides pārskata projekts jānosūta izskatīšanai šādām institūcijām:

- Valsts Vides dienesta Kurzemes reģionālajai vides pārvaldei;
- Veselības inspekcijai;
- Dabas aizsardzības pārvaldei.

Plānošanas dokumenta izstrādātājam jānodrošina plānošanas dokumenta un Vides pārskata sabiedriskā apspriešana un sabiedriskās apspriešanas sanāksmes organizācija normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Paziņojumu par sabiedrisko apspriešanu jānosūta Vides pārraudzības valsts birojam ievietošanai tā tīmekļa vietnē.

SIVN veikts plānošanas dokumenta izstrādes laikā, tā rezultāti apkopoti vienā Vides pārskatā.

Vides pārskats sagatavots balstoties Lokālplānojuma informāciju par piedāvātajiem teritorijas attīstības virzieniem, paredzētajām rīcībām un noteikto plānoto (atļauto) zemes lietošanas veidu un noteiktajām prasībām un aprobežojumiem būvniecībai un zemes izmantošanai. Pamatojoties uz MK noteikumiem Nr. 157, izstrādātājs ir informējis Vides pārraudzības valsts biroju par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu un konsultējies par Vides pārskatā iekļaujamās informācijas detalizācijas pakāpi un institūcijām, kurām jāiesniedz Vides pārskata projekts komentāru un priekšlikumu saņemšanai, kā arī par sabiedriskās apspriešanas sanāksmes nepieciešamību.

Vides pārskata sagatavošanā izmantotas šādas metodes:

- Vēsturiskās analīzes metode, karšu, arhīva materiālu, publicēto un nepublicēto materiālu izpēte;
- Salīdzinošā analīze;
- Teritorijas kartēšana, apsekošana un novērtēšana;
- Fotofiksācija;
- Izpētes darbi un mērījumi;
- Datu apkopojums un statistiskā analīze;

Teritorijas dabas vērtību apzināšanu/apsekošanu un iespējamo ietekmju izvērtējumu uz tām veic atbilstoši sertificēti eksperti (biotopu eksperts, saldūdens biotopu eksperts, ornitologs).

- **informācijas analīze** – tika analizēta Liepājas pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentos un saistītajos plānošanas dokumentos ietvertā informācija, kā arī visa pašvaldības rīcībā esošā un publiski pieejamā informācija par vides stāvokli novada teritorijā,
- **ietekmju analīze** – tika analizēta Lokālplānojumā noteikto attīstības mērķu un plānoto darbību to sasniegšanai īstenošanas iespējamā ietekme uz vidi, izstrādāti ieteikumi iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai vai samazināšanai.

Vides pārskata sagatavošanā izmantota šāda informācija:

- Liepājas pašvaldības rīcībā esošā informācija par vides stāvokli pilsētā;

- VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” publiskajās datu bāzēs (reģistros) pieejamā informācija par vides stāvokli;
- Dabas aizsardzības pārvaldes tīmekļa vietnē pieejamā informācija par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām;
- Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.–2015. gadam un 2016.–2021. gadam;
- VVD Kurzemes reģionālās vides pārvaldes sniegtā informācija;
- Citi publiski pieejamie pētījumi un informācija;
- Ekspertu atzinumi;
- Ģeotehniskās un ģeoeoloģiskās Izpētes darbu rezultāti.

Jāatzīmē, ka Vides pārskata izstrādātājam bija grūtības ar vides informācijas ieguvu un datu pieejamību. Šobrīd neeksistē publiski pieejama valsts vides informācijas sistēma. Pārsvārā līdz šim iegūtie un uzkrātie dati par vides kvalitāti atrodas komersanta VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” rokās, par informācijas sniegšanu tiek prasīta nesamērīgi augsta maksa. Nav pieejama pilnīga vides monitoringa informācija, kas ļautu detalizēti izvērtēt vides stāvokli un tā izmaiņu tendences pilsētas teritorijā.

Izvērtējot pieejamo gaisa kvalitātes monitoringa posteņu izvietojumu jāsecina, ka to ir ļoti maz. Praktiski nav pieejama informācija par gaisa kvalitātes rādītājiem, trokšņa līmeņa rādītājiem, mūsdienu ģeoloģiskos procesus raksturojošiem u.c. rādītājiem pilsētas teritorijā, t.sk. nav pieejami dati par virszemes un pazemes ūdens līmeņu un kvalitātes izmaiņām.

1.4. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

Lokālplānojuma un Vides pārskata sabiedriskā apspriešana notika vienlaicīgi laika posmā no 2021. gada 22. novembra līdz 2022. gada 2. janvārim.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikrakstā Kurzemes Vārds 2021.gada 17.novembra nummurā (5.pielikuma publikācijas kopija). 2021.gada 16.novembrīt tas kopā ar plašāku aprakstu bija publicēts pašvaldības portālā WWW.liepaja.lv

Ar lokālplānojuma 1. redakcijas materiāliem un Vides pārskata projekta materiāliem varēja iepazīties:

- Liepājā, Peldu ielā 5, ēkas pirmā stāva foajē darba laikā, ar nosacījumu, uzrādot sadarbspējīgu COVID-19 sertifikātu;
- Pašvaldības tīmekļa vietnē www.liepaja.lv sadaļā Lokālplānojumi;
- Publiskās apspriešanas un valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolatvija.lv sadaļā Teritorijas attīstības plānošana Saite uz dokumentu: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_17901

Ārkārtējās situācijas laikā apmeklētāju pieņemšana klātienē nenotika.

Rakstiskus priekšlikumus un ierosinājumus varēja izteikt līdz publiskās apspriešanas pēdējai dienai (ieskaitot):

- iesniedzot vai sūtot pa pastu Liepājas pilsētas būvvaldei, Peldu ielā 5, Liepājā, LV-3401, vai elektroniski parakstītus, adresējot to buvvalde@liepaja.lv. Iesniegumā fiziskām personām jānorāda vārds, uzvārds, dzīves vietas adrese un tālruņa numurs, juridiskām personām – nosaukums, reģistrācijas numurs, adrese un tālruņa numurs;
- elektroniski vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā – www.geolatvija.lv

Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika 8. decembrī, plkst. 17.00 attālināti, izmantojot ZOOM platformu. Lai piedalītos sanāksmē, bija nepieciešams iepriekš reģistrēties. Paraleli ZOOM platformai sabiedriskās apspriešanas sanāksmi videoformātā varēja skatīt Facebook Liepājas pilsētas domes profilā, kā arī Tur bija iespējams uzdot jautājumus. Sanāksmes laikā tika atbildēts uz jautājumiem, kurus uzdeva tiešsaistes sanāksmes dalībnieki mutiski un sarunu daļā, kā arī jautājumi, kuri tika uzdoti Facebook profilā.

Sanāksmē piedalījās 22 personas (6.pielikums sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols).

Vairāki jautājumi bija saistīti ar esošo vides stāvokli – piesārņojumu lokālplānojuma teritorijā un tā turpmāko apsaimniekošanu.

Netika izteikti aizrādījumi par Vides pārskata saturu vai rekomendācijas tā pilnveidošanai.

1.5. SAŅEMTIE PRIEKŠLIKUMI, ATSAUKSMES UN TO ANALĪZE

Sabiedriskās apspriešanas laikā par Lokālplānojumu un tā risinājumiem un Vides pārskatu saņemti institūciju atzinumi. Vairums no tiem ir pozitīvi un neietver aizrādījumus vai rekomendācijas (Atzinumu apkopojums ietverts 7.pielikumā).

Par Vides pārskatu izteikti šādi viedokļi:

LIEPĀJAS PILSĒTAS PAŠVALDĪBAS ADMINISTRĀCIJAS, VIDES, VESELĪBAS UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS DAĻA 27.12.2021. Atzinumā nr.2122/2.3 norāda uz atsevišķiem gadījumiem, kad Vides pārskata 10 sadaļā, kad izvērtētais neatbilst TIAN noteiktajam, kas skaidrojams ar TIAN izmaiņu pēc Vides pārskata izstrādes. Pilnveidojot Vides pārskatu pretrunas ir novērstas.

DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE 07.12.2021. Atzinumā Nr.1073/2.3. izsaka pretenzijas par vairākiem Lokālplānojuma risinājumiem, atbalsta Vides pārskatā ietvertos aizrādījumus un secinājumus, kā arī rekomendē, ka Vides pārskats jāpapildina ar tajā rekomendētās dabas teritorijas apakšzonas piemērošanas izvērtējumu augstāk 1.punktā norādītajām vietām (robežjoslu ar Natura 2000 teritoriju Dabas liegumu Liepājas ezers).

TIAN un Lokālplānojuma funkcionālais zonējums ir pilnveidoti pēc sabiedriskās apspriešanas, ņemot vērā izteiktos viedokļus un saņemtos Atzinumus, Vides pārskats ir precizēts un pilnveidots atbilstoši pilnveidotajiem Lokālplānojuma risinājumiem.

5 LIEPĀJAS PILSĒTAS UN LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS ĪSS RAKSTUROJUMS

5.1 ADMINISTRATĪVĀ TERITORIJA

Liepāja ir trešā lielākā pilsēta Latvijā, viena no desmit valstspilsētām. Tā ir lielākā Kurzemes pilsēta, kas atrodas Latvijas rietumu krastā starp Baltijas jūru un Liepājas ezeru, kuru ar jūru savieno Tirdzniecības kanāls. Liepāja ir nozīmīga kultūras, izglītības, rūpniecības un ostas pilsēta ar trešo lielāko ostu Latvijā pēc pārkrauto kravu daudzuma.

Lokālplānojums tiek izstrādāts Liepājas pilsētas Bijušās rūpnīcas "Liepājas Metalurgs" teritorijai, starp Brīvības ielu, Meldru ielu, Liepājas ezeru, Ezermalas ielu, Parka ielu un Zemnieku ielu ar tai pieguļošajām teritorijām. Teritoriju ziemeļrietumu pusē ierobežo Parka, Zemnieku, Brīvības iela, ziemeļaustrumu pusē – Meldru iela, dienvidaustrumu pusē – Liepājas ezers, bet dienvidrietumu pusē – Zirgu sala un Ezermalas ielas plānotais pagarinājums. Lokālplānojuma teritorijas kopējā platība ir ~202 ha.

5.2 LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS ATTĪSTĪBA

Lokālplānojuma teritorijas attīstība cieši saistīta ar bijušās rūpnīcas "Liepājas Metalurgs" attīstību.

Metalurģiskās rūpnīcas vēsture Liepājā aizsākusies jau 1882. gadā, un 1891.gadā iedarbināta pirmā martena krāsns, bet teritorija no tagadējās Brīvības ielas Liepājas ezera virzienā uzņēmuma vajadzībām sāka apgūt 20.gs. 60-tajos gados.

1965. gada decembrī darbu sācis jaunais martena cehs ar trīs martena krāsnīm, kurā 1970. gadā sāka darboties tērauda nepārtrauktās liešanas iekārta. 1976. gadā ceha ražīgums sasniedzis 550 tūkstošus tonnu gadā, bet velmēšanas cehu paplašināšana un modernizācija 1978.gadā devusi iespēju tēraudvelmēšanas ražošanas jaudu palielināt līdz 700–800 tūkstošiem tonnu gadā.

Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas 1990. gadā rūpnīcas produkcija pārorientēta uz noietu pasaules tērauda tirgū.

1997. gadā "Liepājas Metalurgs" nodots privatizācijai;

2006. gadā tikusi uzbūvēta sagatavju nepārtrauktās liešanas iekārta, bet 2011. gadā – elektroloka tēraudkausēšanas krāsns.

2012. gada beigās jaunā elektrotēraudkausēšanas ražotne sasniegusi projekta jaudu - gandrīz 850 tūkstošus tonnu gadā.

2013. gadā pasaules finanšu krīzes iespaidā "Liepājas Metalurgs" nonāca finansiālās grūtībās, pārtrauca ražošanu un tiesā tika iesniegts rūpnīcas maksātnespējas pieteikums.

Bankrotējošo uzņēmumu iegādājās Ukrainas kompānija "KVV Group", un 2015.gadā rūpnīca atsāka darbu ar nosaukumu AS "KVV Liepājas Metalurgs", izmantojot bijušajiem īpašniekiem piederošās ražošanas telpas un iekārtas.

2016. gada septembrī "KVV Liepājas Metalurgs" tika pasludināts par maksātnespējīgu.

2018. gadā daļu uzņēmuma, t.sk. elektrotēraudkausēšanas krāsni pārņēma SIA "Publisko aktīvu pārvaldītājs Possessor" (iepriekš - AS "Privatizācijas aģentūra") meitas uzņēmums SIA "FeLM".

Visu šo laiku teritorija bijusi slēgta rūpnieciskā zona. Teritorija ir laika gaitā būtiski pārveidota (uzbērtā), no Liepājas ezera to atdala dambis.

Šobrīd Lokālplānojuma teritorija ir degradēta, piesārņota teritorija. Tajā lielas platības aizņem bijušās rūpnīcas cehi, kā arī dažādu rūpniecības atkritumu izgāztuves, kas nav pilnībā apzinātas un izgāzto atkritumu sastāvs un bīstamība nav detalizēti novērtēti.

Kā bīstamākie novērtēti - atklāts naftas produktu dīķis (baseins), teritorija kurā konstatēta radioaktīvo atkritumu izgāztuve, plašās teritorijās izbērtie filtru putekļi u.c.

Lokālplānojuma teritorijas dienvidu un austrumu malu šķērso 110 kV gaisvadu līnija ar aizsargjoslu. No teritorijā esošās apakšstacijas teritoriju šķērso arī augstsprieguma kabeli, kuru trasējums veido atzarus Brīvības ielas un Dūņu ielas virzienā.

Teritorijā netālu no Brīvības ielas atrodas arī centrālais gāzes sadales punkts ar augstspiediena gāzes vada pievadu.

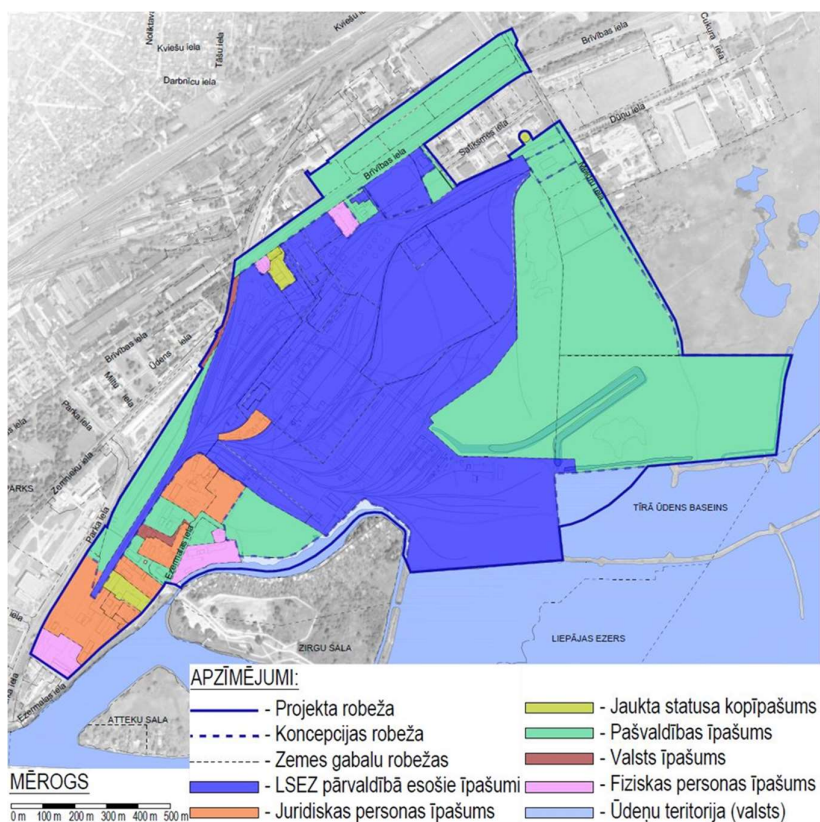
Teritorijā atrodas vairāk kā 100 dažādu ēku, daļai no tām ir dokumentācija un veikta inventarizācija, liela daļa ir bez jebkādas dokumentācijas.

Teritorijā šobrīd darbojas atsevišķi, nelieli uzņēmumi, bet daļa no teritorijas tiek izmantota kā Liepājas ostas kokmateriālu uzglabāšanas atklāts laukums.

5.3 ĪPAŠUMTIESĪBAS

Projekta teritorijas lielākā daļa šobrīd atrodas Liepājas speciālajā ekonomiskajā zonā, bet daļa teritorijas atrodas AS "FeLM (SIA "Publisko aktīvu pārvaldītāja Possessor" meitas uzņēmums, kapitāldaļu turētājs - Ekonomikas ministrija) pārvaldībā.

Atsevišķi zemes gabali teritorijā atrodas arī Liepājas pašvaldības un valsts īpašumā.

2. attēls īpašumtiesības lokālplānojuma teritorijā

5.4 TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

Lokālplānojuma teritorija, kura izmantota rūpnīcas vajadzībām ir slēgta, iežogota. Iebraukšana tajā nodrošināta no Brīvības ielas (Brīvības iela 94).

Transporta infrastruktūra bijušās rūpnīcas teritorijā ir attīstījusies pakāpeniski – lielā mērā haotiski un neviendabīgi. Bijušās rūpnīcas centrālajā daļā – tuvāk Brīvības ielai – gan pie galvenās iebrauktuves un kādreizējā "Liepājas metalurga" enerģētikas, tvaika spēka un remontu celtniecības cehiem, gan arī paralēli tādām agrākās rūpnīcas būvēm kā patēriņa preču un ķēžu cehs, sadzīves korpuss, remontdarbnīcas u.c. lielās ēkas, konstatēts samērā labas kvalitātes asfalta un betona seguma brauktuves.

Tālāk perifērajā daļā ir grunts seguma brauktuves, kuras lielākoties veidojas uz ar izdedžiem un citiem rūpnīcas ražošanas atkritumiem uzbūvētā slāņa, bez papildus labiekārtojuma. Viena no brauktuvē, kas ved uz Liepājas ezeru šķērso radioaktīvo atkritumu izgāztuvi.

Kopumā teritorijā uzskaitīti ceļi ar šādām aptuvenām platībām:

- Asfalta segums 4.96 ha
- Betona segums 2.01 ha
- Izdedži 1.82 ha
- Betona bruģis 0.48 ha
- Citi segumi 0.88 ha

Lokālplānojuma teritorijā ir izbūvēts plašs iekšējo sliežu ceļu tīkls.

Kopējais dzelzceļa tīklu kopgarums Lokālplānojuma teritorijā ir ~30 km. Sliežu ceļi ir dažādā nolietojuma stāvoklī, un kopš rūpnīcas slēgšanas tie praktiski nav izmantoti, tāpēc pirms lemt par to turpmākas ekspluatācijas iespējamību un nepieciešamību jāveic sliežu ceļu un dzelzceļa uzbūruma tehniskā stāvokļa novērtējums.

5.5 CITI INFRASTRUKTŪRAS OBJEKTI

Ūdens apgāde

Visu LM teritoriju abpus Brīvības ielai ar dzeramo ūdeni apgādā ūdensvads no diviem ūdens avotiem – pilsētas ūdensvada un teritorijā esošajiem 3 artēziskajiem urbumiem, kas veido pazemes ūdens atradni "Liepājas Metalurgs".

Lokālplānojuma teritorijā atrodas pazemes ūdens atradnes ar reģistrācijas Nr.612502, "Liepājas Metalurgs" iecirknis "Meldru iela", kur no 1 urbuma (DB NR.4279) iegūst sulfātu saldūdeni.

Lokālplānojuma teritorijā ūdens ieguves urbums pieslēgts maģistrālajam ūdensvada posmam ar diametru Ø300/100 mm. No maģistrālā dzeramā ūdens kolektora izbūvēti pieslēgumi esošajām ēkām ražošanas teritorijā. Ūdens patēriņš no esošajiem artēziskajiem urbumiem – 1536,46 m³/dnn. Bijušās rūpnīcas "Liepājas Metalurgs" teritorijām otrpus Brīvības ielai ir pieslēgumi SIA "Liepājas ūdens" ūdensvadam ar patēriņu - 87.67m³/dnn.

Lielā mērā ūdensapgādes sistēma ir veidota atbilstoši konkrētās rūpnīcas vajadzībām. Tā ir novecojusi un tās turpmākā izmantošana ir apšaubāma.

Tehnoloģiskā ūdens un ugunsdzēsības ūdensapgāde

Teritorijā atrodas esošs apvienotais sacilpotais tehniskais un ugunsdzēsības ūdensvads ar pazemes maģistrālo posmu cauruļvadiem:

- 2x Ø 529x8 mm (tērauds);
- 1x Ø 420x10 mm (keramika).

Apvienotā ugunsdzēsības un tehnoloģiskā ūdens ūdensapgādes sistēma nodrošina ūdens padošanu ražošanai un ugunsdzēsībai. Tehniskā un ugunsdzēsības ūdensvada darbību nodrošina esošā 1.pakāpes sūkņu stacija Brīvības ielā ar jaudu – 16876 m³/dnn. 3000 līdz 3500 m³/h spiedvadiem ir pieslēgti ugunsdzēsības ūdens hidranti, kas nodrošina ārējo ugunsdzēsības ūdensapgādi teritorijā. Sūkņu stacijas ūdens ņemšanas vieta ir krājbaseins, no kura nodrošina nepieciešamo ūdens apjomu.

Tehnoloģiskā un ugunsdzēsības ūdens ūdensapgādes sistēmas strādā cirkulācijas režīmā. Galvenais ūdens avots ir Ālandes upe, kā arī krājbaseinā nonāk atgriezeniskie ūdeņi no ražošanas procesa un lietusuģdeņi no teritorijas aptuveni 8652 m³/dnn apjomā.

Krājbaseina papildināšana paredzēta no tīrā ūdens ūdenskrātuves, atgriezeniskā cikla ūdenskrātuves un no Ālandes upes vecgultnes.

Ražošanas teritorijā ir atgriezeniskais ūdensvads ar dzesēšanas ciklu, ūdens ķīmiskās sagatavošanas ūdensapgādes stacija, lai sagatavotu Ālandes upes ūdeni tehnoloģiskajām vajadzībām - uzstādīta iekārta, kas ar trīs Na-katjonītu filtru palīdzību mīkstina iegūto ūdeni.

Ķīmiski apstrādātā ūdens ūdensapgādes sistēma nodota ekspluatācijā 1965. gadā, projektētā jauda 2400 m³/dnn, bet faktiskā 2160 m³/dnn.

Šobrīd tehnoloģiskā ūdens ūdensapgādes sistēma nestrādā, jo ražošana rūpnīcā ir apturēta.

1967. gadā rūpnīcas "Liepājas Metalurģs" ražošanas palielināšanai tika kardināli pārveidota tolaik pastāvošā tehniskā ūdens apgādes sistēma. Pirms tam tehniskā ūdens padeve notika pa Vērnīeku upīti no Tosmāres ezera un sistēmas Cietokšņa kanāls - Cukurfabrikas pievadkanāls. Vērnīeku upīte šķērsoja Brīvības ielu pa caurteku un ietecēja pirmā pacēluma sūkņu stacijas krājbaseinā.

Jaunā tīrā tehniskā ūdens apgādes sistēma tika izveidota, izmantojot Ālandes upes ūdeņus. Tika īstenots vērienīgs projekts, kura mērķis bija nodrošināt uzņēmumu "Liepājas metalurģs" ar nepieciešamo tehniskā ūdens apjomu.

Tika izveidotas divas ūdenskrātuves - tīrā ūdens baseins un atgriezeniskā cikla baseins. Izbūvējot dambju sistēmu, kanālus un atsevišķas hidrotehniskās būves, tika izveidots vienots hidromezgls. Nepieciešamais tehniskā ūdens apjoms tika nodrošināts tikai ar Ālandes ūdeņiem, atsakoties no Vērnīeku upes un Liepājas ezera ūdeņu izmantošanas. Liepājas ezera ūdens jūras uzplūdu laikā ir ar paaugstinātu sāļu koncentrāciju un kļūst nederīgs tehniskajai izmantošanai. Ezera ziemeļu daļu iedambēja, nošķirot tā ūdeņus no tehnisko ūdeņu nodrošināšanas sistēmas un Vērnīeku upītes caurteku zem Brīvības ielas noslēdza, pagriežot tās tecējumu pretējā virzienā. Pirmās pakāpes sūkņu stacija (Brīvības iela 172) uz uzņēmumu padod Ālandes un atgriezeniskā cikla baseina ūdeņus.

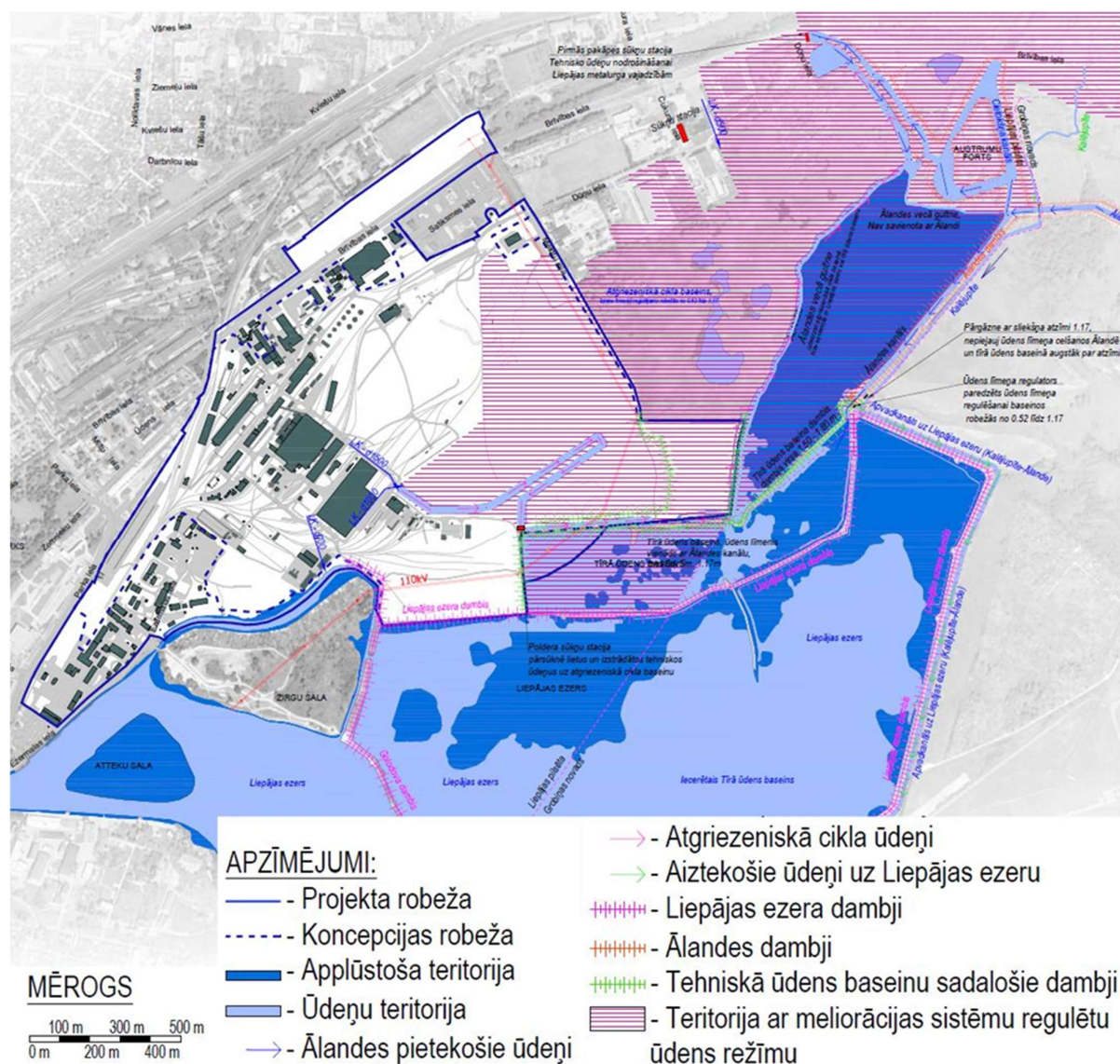
Pārgāzne (pārplūde) nepieļauj ūdens līmeņa celšanos Ālandes kanālā virs atzīmes 1.17, vienlaikus nodrošinot šādu maksimāli iespējamo līmeni tīrā ūdens baseinā.

Tīrā ūdens baseins izveidots, iedambējot daļu no Liepājas ezera, un tas strādā kā akumulators atgriezeniskā cikla baseina papildināšanai mazūdens periodos. Baseins savienots ar Ālandes upes kanālu. Tīrā ūdens baseina ūdeņi tiešā veidā tehniskā ūdens nodrošināšanai netiek izmantoti. Nepieciešamības gadījumā ūdeni no šā baseina iespējams padot ar pārvietojamiem sūkņiem. Stacionāra sūkņu stacija šā baseina ūdeņu pārsūkņēšanai nav izbūvēta. Ūdens līmenis baseinā nepārsniedz izbūvētās pārgāznes sliekšņa atzīmi 1.17 un ir atkarīgs no esošā ūdens līmeņa Ālandes kanālā. Kritisks ūdens līmenis Ālandē, pazemināsies arī ūdens līmenis tīrā ūdens baseinā.

Teritorijas dienvidu daļā izbūvēta Poldera sūkņu stacija. Tā pārsūkņē LK kolektoru sistēmas savāktos izmantotos tehniskos ūdeņus, kā arī lietusuģdeņus atpakaļ uz atgriezeniskā cikla baseinu.

Lai arī tīrā ūdens un atgriezeniskā ūdens apgādes sistēmas ir savstarpēji šķirtas, Ālandes ūdeņi abus baseinus piepilda vienlaicīgi. Tīrā ūdens baseins tiek piepildīts pa izrakto Ālandes kanālu, atgriezeniskā cikla baseins tiek piepildīts pa Cietokšņa kanālu, kas savienots ar Ālandi un Ālandes veco gultni.

Kad abas ūdenstilpes piepildītas, no atgriezeniskā cikla baseina pa Ālandes dambī izbūvētā ūdens līmeņa regulatora slūžu aizvāriem liekie ūdeņi tiek izvadīti ārējā apvadkanālā, kas savienots ar Liepājas ezeru. Ar būves izņemamajiem aizvāriem ūdens līmeni baseinos var regulēt robežās starp augstuma atzīmēm 0.52 un 1.17. Atzīme 1.17 ir blakus regulatoram izbūvētās betona pārgāznes sliekšņa augstums un uzskatāma par maksimālo ūdens līmeni baseinos un Ālandē. Kad ūdens līmenis iedambētajā gultnē un ūdenskrātuvēs pārsniedz šo atzīmi, tas pāri betona sliekšnim ietek Kalējupītes kanālā un sāk tecēt uz Liepājas ezeru. Šajā laikā Ālandes ūdeņi jau ir uzpildījuši Cietokšņa kanālu, Ālandes kanālu, tīrā ūdens un atgriezeniskā cikla baseinus.

3.attēls Esošās hidrotehniskās būves (SIA UPB)

Vienlaicīgi ar Ālandes lejasgala pārbūves darbiem tikusi veikta arī Kalējupītes pārbūve. Izbūvēta zemteka zem Ālandes gultnes, kas pa divām 1,5 m diametra caurulēm Kalējupīti pa izbūvētiem kanāliem aizvadīja uz Liepājas ezeru. Kalējupīte un tās kanāls atrodas ārpus iedambētās Liepājas metalurga tehniskā ūdens sistēmas un tās darbību neietekmē. Kalējupīte ar izbūvēto kanālu ir pilnīgi atsevišķa meliorācijas sistēma, kas paredzēta lieko ūdeņu novadīšanai no teritorijām, kas atrodas ārpus izbūvētajiem dambjiem (Jaunā pasaule, Slimnīcas ielas lauki, daļa Grobiņas pagasta teritorijas, ieskaitot Cimdeniekus).

Sadzīves kanalizācijas tīkls

Teritorijā atrodas sadzīves kanalizācijas tīkli ar divām sūkņu stacijām un pieslēgumu pilsētas kanalizācijas kolektoram d1200 mm. Teritorijā atrodas divas sūkņu stacijas:

- Pie Metāllūžņu apstrādes ceha, notekūdeņu novadīšanai uz teritorijā esošiem pašteses tīkliem;
- Pie Brīvības un Zemnieku ielas krustojuma, visu teritorijas sadzīves kanalizācijas notekūdeņu pārsūkņēšanai uz pilsētas sadzīves kanalizācijas tīklu.

Sadzīves kanalizācija no ražošanas teritorijas pa pašteses tīkliem un spiedvadiem nonāk teritorijā esošajā sūkņu stacijā, kur tālāk ar spiedvadu tiek novadīta pilsētas sadzīves kanalizācijas kolektorā - 1537,16m3/dnn.

Teritorijā atrodas sadzīves kanalizācijas kolektors ar diviem izvadiem d1000 uz dīķi - šo kolektoru neizmanto un ir plānots demontēt.

Lietus kanalizācijas tīkls

Teritorijā atrodas lietusūdens kanalizācijas tīkli ar lietusūdens uztvērējām, kas savienoti ar tehniskā ūdens kolektoru Ø1500 ražošanas teritorijā.

Lietusūdens kanalizācijas notekūdeņi kopā ar tehniskiem notekūdeņiem no ražošanas procesa tiek novadīti uz pievadkanālu un tālāk uz krājbaseinu.

Ņemot vērā to, ka tehnisko notekūdeņu nav, izvērtējama lietus ūdeņu apsaimniekošanas sistēma. Tāpat nepieciešams veikt to kvalitātes testēšanu, ņemot vērā to, ka teritorijas uzbūvētā daļa ir piesārņota, galvenokārt ar smagajiem metāliem.

Siltumapgādes sistēma

Esošā siltumapgādes sistēma pilnībā bija balstīta uz Liepājas Metalurģa tehnoloģisko procesu, izmantojot tehnoloģiskajā procesā radušos siltumenerģiju. Tā kā rūpnīcas darbība ir apturēta, siltumapgādes sistēma nedarbojas. Tā ir tehniski un morāli novecojusi.

Gāzes apgāde

Lokālplānojuma teritorijā atrodas esoši virszemes vidēja un augsta spiediena gāzesvadi, kā arī gāzes spiediena pazemināšanas stacija, kas nodrošina spiediena pazemināšanu atbilstoši padošanai patērētājiem, no augstā spiediena uz vidējo spiedienu. Gāzes apgādes sistēma izveidota atbilstoši Metalurģiskās rūpnīcas tehnoloģiskajām vajadzībām.

Brīvības ielas teritorijā ienāk virszemes augstspiediena gāzes vads, kas tālāk aiziet uz spiediena pazemināšanas staciju. Spiediena pazemināšanas stacijā spiediens tiek pazemināts no augstā spiediena uz vidējo spiedienu. Pēc spiediena pazemināšanas vidējā spiediena gāzesvadi pa virszemes komunikācijas estakādēm nogādā gāzi līdz patērētājiem visā bijušās rūpnīcas "Liepājas metalurģs" teritorijā, abpus Brīvības ielai.

Elektroapgāde

Elektroapgādes sistēma attīstījusies pakāpeniski atbilstoši rūpnīcas vajadzībām. Daudzi tās posmi un iekārtas ir fiziski un morāli novecojušas. Bijušās rūpnīcas teritorijā atrodas 24 transformatoru stacijas, 8 sadales punkti un viena 110kV apakšstacija. Lielākā daļa iekārtu ir novecojusi un nav izmantojama turpmākajā teritorijas attīstībā.

Teritorijā atrodas AS "Augstspriegums" valdījumā esošas 110kV kabeļu līnijas no A/st. Nr. 60 un A/st. Nr.61. Bijušās rūpnīcas "Liepājas Metalurģs" pieejamā patērējamā jauda bija 25MW. Šobrīd apakšstacijā Nr. 61 ir veikta transformatoru nomaina uz 40MVA un tā var pilnībā nodrošināt Lokālplānojuma teritoriju.

Teritorijā atrodas 10kV un 0.4kV kabeļu līnijas. Lielākā daļa kabeļu līniju izbūvētas padomju laikos ar eļļas trīsdzīslu kabeļiem un ir novecojušas.

Teritorijas attīstībai veicama atbilstošu jaunu elektroapgādes iekšējo tīklu izbūve.

Sakaru sistēmas

Teritorijā atrodas optisko sakaru tīklu kabeļi, kas pieslēgti sakaru tīklu operatoriem Dūņu ielā, Brīvības ielā un Parka ielā. Teritorijā lokāli (uz atsevišķā ēkām) ir izbūvēts gan sakaru tīkla kabelis, gan sakaru optiskā tīkla kabelis, gan arī dažviet – sakaru kanalizācija. Lokālpārskata teritorijā ir iespējams pieslēgties operatoriem - TET, LVRTC, LATVENERGO ITT, ELEKTRONS&K, OSTKOM. Iespējamās pieslēgumu vietas atrodas Meldru, Dūņu, Brīvības, Parka un Ezermalas ielās.

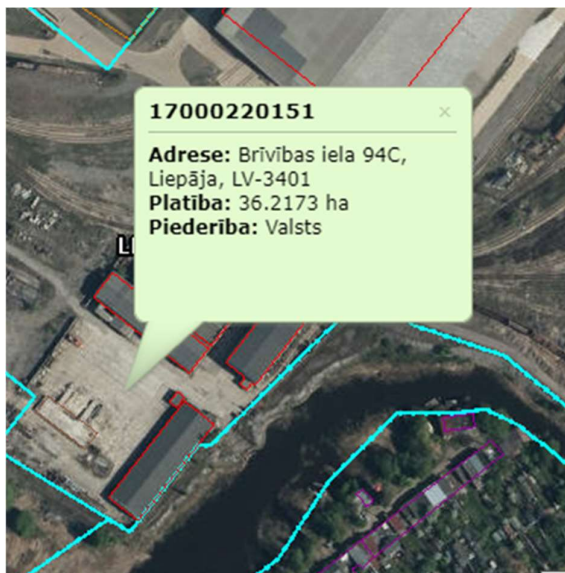
5.6 SAIMNIECISKĀ DARBĪBA LOKĀLPĀRŠKATA TERITORIJĀ

Pēc rūpnīcas "Liepājas Metalurģs" slēgšanas, teritorijas un ēku lielākā daļa ir neapsaimniekota. Taču pakāpeniski rūpniecisko teritoriju uzsāk izmantot gan kā noliktavu teritoriju, gan atsevišķi ražošanas uzņēmumi.

Saskaņā ar Liepājas SEZ un VVD Kurzemes reģionālās vides pārvaldes sniegto informāciju, šobrīd Lokālpārskata teritorijā saimniecisko darbību veic šādi uzņēmumi:

SIA "Ekers Stividoris LP" iznomā 6 noliktavu ēkas un teritoriju ostas kravu uzglabāšanas un pārkraušanas vajadzībām. Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto, uzņēmuma darbība netiek klasificēta kā tāda, kurai būtu nepieciešams saņemt tehniskos noteikumus vai piesārņojošas darbības atļauju. ;

4 attēls SIA "Ekers Stivisors LP" iznomātās teritorijas (avots LSEZ administrācija)

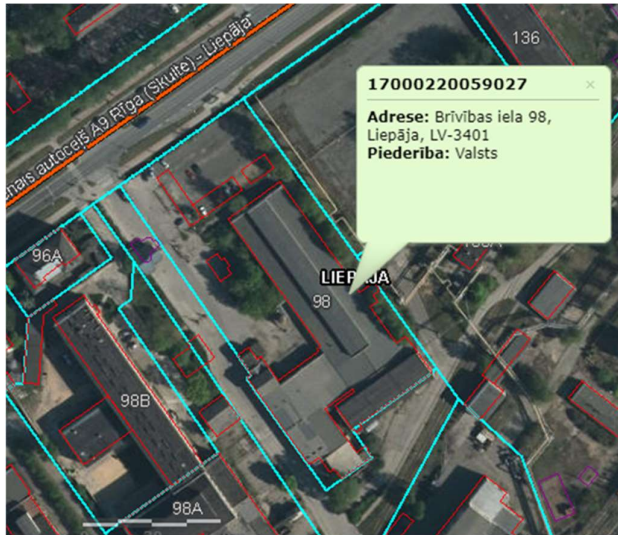
"MOLS L" SIA nomā teritorijas kokmateriālu uzglabāšanai. Uzņēmums saskaņā ar MK noteikumu Nr.1082 58. punktu ar 2020. gada 20. maiju tiek iekļauts C kategorijas piesārņojošo darbību veicēju sarakstā ar reģistrācijas Nr LI20IC0027. Piesārņojošā darbība adresē Brīvības iela 94B, Liepāja atbilst MK noteikumu Nr.1082 2. pielikuma 4.2. apakšpunktam - kokzāģētavas un kokapstrādes iekārtas, kurās lieto koksnes griešanas tehniku un pārstrādā 2000 m³ un vairāk apaļkoku un kokmateriālu gadā; iekārtas, kurās veic rūpniecisku koksnes ķīmisko apstrādi, arī spiediena impregnēšanu (augstspiediena impregnēšanu), vakuuma impregnēšanu (zemspiediena impregnēšanu) un koksnes aizsardzību pret zilējumu un pelējumu;

5 attēls "MOLS L" SIA nomā nodotā teritorija (avots LSEZ administrācija)

SIA "GF Powdercoating" veic ēkas daļas 1048 m² platībā nomu, metālapstrādes ražotnes izveidei; Šobrīd uzņēmums nav iesniedzis VVD Kurzemes RVP informāciju par plānoto darbību. Tikai

pēc tādas saņemšanas tiks izvērtēts tās statuss un pieņemti atbilstoši lēmumi. Līdz ar to šajā SIVN etapā nav datu par prognozētajām ietekmēm uz vidi.

6. attēls SIA "GF Powdercoating" nomātā teritorija (avots LSEZ administrācija)

SIA Caljan izveidota jaunā ražotnes ēka bijušā "Liepājas Metalurgs" mehāniskajā cehā ēkā, izvietojot mūsdienīgu, teleskopisko konveijeru rūpnīcu. Uzņēmums 2020.gada 24. augustā ir saņēmis B kategorijas piesārņojošas darbības atļauju Nr. LI20IB0008. SIA "Caljan" pacelšanas un pārvietošanas iekārtu ražošanai, Brīvības ielā 142A, Liepājā, LV-3401, sekojošām B kategorijas piesārņojošām darbībām:

1) iekārtas, kuras emitē gaistošos organiskos savienojumus un kurām nepieciešama atļauja saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas regulē emisijas no stacionārajiem piesārņojuma avotiem;

Un C kategorijas piesārņojošām darbībām:

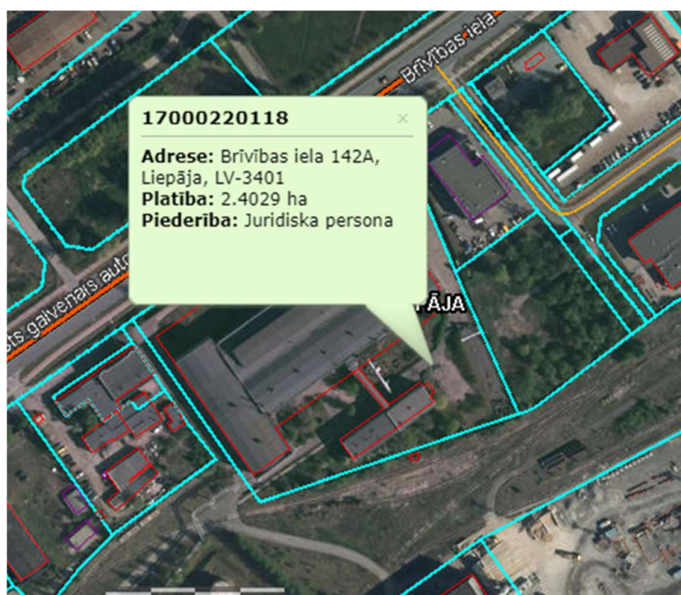
1) sadedzināšanas iekārta vienāda ar vai lielāka par 0,2 un mazāka par 5 megavatiem un kuras kā kurināmo izmanto biomasu, kūdru vai gāzveida kurināmo;

2) degvielas uzpildes stacijas ar degvielas apjomu (lielāko kopējo degvielas daudzumu, kas pārsūknēts pēdējo triju gadu laikā) līdz 2000 m³ gadā.

Atļaujai pieprasītā ražošanas jauda:

- Metālu apstrādes apjoms līdz 31 500 t/ gadā;
- Gaistošo organisko savienojumu (turpmāk – GOS) saturošo ķīmisko vielu un maisījumu patēriņš ir līdz 179,9 t/gadā, kuros GOS saturs ir līdz 120 t, GOS emisiju apjoms ir līdz 35 t/gadā;
- Dīzeļdegvielas apgrozījums līdz 25 m³/ gadā;
- Sadedzināšanas iekārtas ar kopējo nominālo jaudu 2,64 MW;
- Dabasgāzes patēriņš līdz 2,4085 milj. m³/ gadā.

Saņemot atļauju ir klasificētas ķīmiskās vielas, kuras uzņēmums paredz izmantot un noteikta to bīstamība un prasības izmantošanai un uzglabāšanai, kā arī ir veikts emisiju gaisā aprēķins un izstrādāts emisiju limita projekts.

7.attēls SIA Caljan nomātā teritorija (avots LSEZ administrācija)

SIA „Brikers Latvija” Valsts vides dienesta Liepājas reģionālā vides pārvalde (turpmāk - Pārvalde) 2014.gada 6.janvārī SIA „Rūķis LM” ir izsniegusi Atļauju Nr.LI14IB0001. Sārņu pārstrādes ražotnei.

8.attēls SIA “Brikers Latvia” nomātā teritorija (avots LSEZ administrācija)

SIA “Rūķis LM” izsniegtā B kategorijas piesārņojošas darbības atļauja bija izsniegta Metalurģisko sārņu pārstrādei. Metalurģiskie sārņi tika pārstrādāti ar mērķi ražot dažādu frakciju sārņu materiālu (šķembas) izmantošanai būvniecībā, autoceļu būvniecībā un uzturēšanā (remontam).

2015.gada 11.martā Pārvaldē saņemts SIA „Brikers Latvija” iesniegums par operatora maiņu Atļaujai Nr.LI14IB0001 šādu darbību veikšanai:

- iekārtas sadzīves (nebīstamu) atkritumu reģenerācijai ar jaudu līdz 75 tonnām dienā, kurās tiek veikta pelnu un izdedžu attīrīšana.
- iekārtas grants vai kaļķu javas ražošanai un samaisīšanai un iekārtas akmeņu drupināšanai, kuras nav izvietotas akmeņu ieguves vietās.

Šobrīd ražotnē tiek ražots bruģis ar plašu pielietojumu, taču tā ražošanai netiek izmantoti metalurģiskās ražošanas atkritumi – sārņi.

SIA "Laser Clean" noslēdzis līgumu par ēkas daļas 1484,5 m² platībā nomu, ražošanas iekārtu uzglabāšanai jaunās SIA "ICS Properties" ražotnes Meldru ielā 8 vajadzībām. Šim operatoram Brīvības ielā nav izsniegti atļaujas, TN vai reģistrēta C kategorijas piesārņojoša darbība.

6 ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA UN DABAS RESURSU APRAKSTS

1.6. LOKĀLPLĀNOJUMA RELJEFS UN ĢEOMORFOLOĢISKĀ UZBŪVE

Latvija, t.sk. Liepājas pilsēta, atrodas Austrumeiropas līdzenumā. Zemes virsma te veidojusies pēdējā Latvijas apledojuma laikā. Latvijas reljefa lielformas ir augstienes un zemienes. Tās atšķiras ar augstumu virs jūras līmeņa un reljefa saposmojumu. Par zemieņu un augstieņu robežu tiek uzskatīta 90 m horizontāle, zemienes aizņem 60 %, bet augstienes — 40 % no valsts teritorijas.

Liepājas pilsēta un Lokālplānojuma teritorija atrodas Piejūras zemienē, kas ir dabas apgabals Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastē. Zemiene stiepjas gar visu Latvijas piekrastes joslu 2—20 km platumā gar līča krastu un 6—25 km platumā gar jūras krastu no Igaunijas līdz Lietuvai. Pēc izcelsmes tā ir pēcledus laikmeta Baltijas ledus ezera un jūras ūdeņu veidojums — jaunākais pēcleduslaikmeta veidojums Latvijas teritorijā, kas intensīvi attīstās arī tagad.

Par Piejūras zemienes iekšējo (sauszemes) robežu uzskata Baltijas ledus ezera augstākās stadijas krasta līniju. Atsevišķos posmos šī līnija skaidri iezīmējas ar seno krastu kraujām un krastu vaļņiem, citur tā nemanāmi saplūst ar reljefu, ko veidojis pieguļošais ledājs.

Lokālplānojuma teritorija Liepājas ezera krastā, tā Ziemeļu daļā

Lokālplānojuma teritorijā praktiski nav saglabāties dabiskais reljefs. Teritorija ir māklīgi uzbērtā.

Dabiskais reljefs varētu būt saglabāties teritorijas austrumu daļā pie Meldru ielas turpinājumā esošā dambja, kur šobrīd ir niedru lauks, bijušais tehniskā ūdens baseins. Taču nav zināms vai tas nav mākslīgi padziļināts. .

9.attēls Niedru lauks bijušā tehniskā ūdens baseina teritorijā (foto I.Gavena)

1.7. AINAVAS UN KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS

Ainavas — tā ir mūsu apkārtnē. Ainavas ir gan mantojums no iepriekšējām paaudzēm, gan dzīves un darbības vieta pašreiz pilsētas teritorijā dzīvojošajām paaudzēm. Tas nozīmē, ka jārunā par katra cilvēka, zemes īpašnieka vai apsaimniekotāja reālu piedalīšanos ainavu dzīvē — to aizsardzībā, kopšanā, veidošanā.

Turklāt ainavas ir nozīmīgs cilvēku dzīves kvalitātes nosacījums. Tās ir arī vērā ņemams attīstības resurss, ekonomiskās attīstības faktors/dzinulis, kas novadam var piesaistīt cilvēkus, jaunus darbības veidus.

Ainavas nav bezpersonisks veidojums, tā veidojas dabas un sabiedrības mijiedarbībā un tās neatņemama daļa ir reāls cilvēks, ne tikai bijušās paaudzes, kuru saimnieciskā un dzīves darbībā veidojušās mūsdienu ainavas, bet arī pašreiz tajās mājotajās paaudzes. Var teikt, mēs esam aktīvs, darbīgs ainavas elements, un no mūsu attieksmes un darbības atkarīga ne tikai mūsu dzīve, bet arī ainavu attīstība, ainavu nākotne.

Tie ir apstākļi, kas mūsu dienās liek pievērsties ainavām, saprast to daudzpusīgo nozīmi cilvēku un sabiedrības dzīvē, kā arī uzņemties rūpes un atbildību par katras vietas ainavām – tajās esošo vērtību saglabāšanu, turpmāko attīstību un pārvaldību.

Tomēr gadījumos, kad runa ir par dažādām prakses jomām, nepieciešams kāds stabilāks pamats, uz kā balstīt ainavas sapratni. Par labu vienošanās pamatu plānošanā un citās prakses jomās var uzskatīt vārda ainava skaidrojumu Eiropas ainavu konvencijā. Proti – „ainava nozīmē teritoriju tādā nozīmē, kā to uztver cilvēki un kas izveidojusies dabas un/vai cilvēku darbības un mijiedarbības rezultātā.”

Būtiskais šajā formulējumā ir tas, ka vienkopus minētas trīs lietas: (1) ainava kā teritorija/telpa, (2) cilvēku uztvere šodien, bet tās var būt arī atmiņas, (3) dabas un cilvēka mijiedarbība kā ainavas tapšanas un pastāvēšanas nosacījums.

Atzīstot, ka ainavām ir nozīmīga loma mūsdienu sabiedrības pastāvēšanas un attīstības procesos, nepieciešams veidot mērķtiecīgu ainavu politiku.

Lokālplānojuma teritorijas ainava ir izteikta urbānā rūpnieciskās teritorijas ainava.

10.attēls Lokālplānojuma teritorija (foto I.Gavena)

Tai pat laikā daļa teritorijas ir noteikta par dabas teritoriju un Lokālplānojuma teritorija robežojas ar ĪADT dabas liegumu Liepājas ezers, kas arī lielā mērā vairo Lokālplānojuma un tam piegulošo teritoriju ainavu, būtiski atšķirīgu no rūpnieciskās zonas.

11.attēls Liepājas ezera piekraste (foto I.Gavena)

Tomēr arī dabas teritorija un Liepājas ezera piekraste ir būtiski antropogēni ietekmēta, gan ar krasta uzbēršanu, gan dambju ierīkošanu.

Attīstot teritoriju un plānojot tās turpmāko apsaimniekošanu uzmanība pievēršama ezera ainavu saglabāšanai un antropogēnās ietekmes uz ezera piekrasti mazināšanai.

1.8. KLIMATISKIE APSTĀKĻI

Latvijas klimatu lielā mērā nosaka tās teritorijas atrašanās mērenajā klimata joslā Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē. Tā rezultātā Latvijā valda maigs un mitrs klimats un vērojama izteikta četru gadalaiku maiņa. Debesis bieži ir apmākušās, vidēji 160-180 dienas gadā. Vidējais nokrišņu daudzums svārstās no 574 līdz 691 mm gadā.

Visai valsts teritorijai kopīgās klimata iezīmes nosaka galvenie klimata veidotāji faktori: saules starojums jeb radiācija un atmosfēras cirkulācija Atlantijas okeāna ziemeļu daļā. Latvijas klimatu ietekmē tās ģeogrāfiskais stāvoklis un teritorijas samērā līdzenais reljefs, kas ļauj ieplūst dažādu virzienu atšķirīgām gaisa masām. Latvijā valdošie ir rietumu virzienu vēji. Gaisa masu kustība nosaka atmosfēras cirkulāciju virs Latvijas teritorijas un laika apstākļu atšķirības gada laikā. Valdošās ir mēreno platuma gaisa masas (pārsvārā – jūras, retāk – kontinentālās). Bieži vien laika apstākļus ietekmē arī arktiskās gaisa masas.

Latvijai, tāpat kā pārējām Baltijas valstīm, raksturīga bieža gaisa masu maiņa. Atmosfēras frontes bieži pavada stipri vēji, tāpēc rudenī vērojams vētru maksimums, februārī – puteņu maksimums, bet jūlijā – vislielākais nokrišņu daudzums un visvairāk dienu ar pērkona negaisu.

Baltijas jūras piekrastes klimats ir mainīgs, to būtiski ietekmē Baltijas jūra, un kopumā ir raksturīga bieža gaisa masas maiņa. Gada vidējā temperatūra ir + 6°C. Viens no aukstākajiem mēnešiem Baltijas jūras piekrastē ir februāris ar vidējo temperatūru – 2,5 – 3,5 °C. Absolūtā minimuma temperatūra - 32 °C. Absolūtās maksimālā temperatūra + 35 °C.

Baltijas jūras piekrastē vēja ātrums vidēji mēnesī ziemā ir 7,5 m/sek, vasarā 5,5 m/sek. Jūras piekrastē nokrišņi gadā vidēji sastāda 550 mm. Nokrišņu dienu skaits gadā ir ~ 170 – 180. Vidēji sniega biezums ir 15-20 cm. Grunts sasalums līdz 1,25 m.

1.9. ĢEOLOĢISKĀ UZBŪVE

Ģeoloģiskā uzbūve un zemes dzīļu resursi ir būtisks teritorijas attīstības priekšnosacījums. Zemes dzīļu resursus veido tagad vai nākotnē izmantojamie nogulumi, ieži un minerāli, iežos sastopamie šķidrie derīgie izrakteņi, zemes dzīļu siltums un saimnieciskai izmantošanai derīgas ģeoloģiskās struktūras.

Lokālplānojuma teritorija, tāpat kā visas Latvijas teritorija atrodas Austrumeiropas platformas ZR daļā, Baltijas sineklīzē. Šai ģeoloģiskajai struktūrai raksturīgs liels nogulumiežu segas biezums un subparalēls nogulumu slāņojums. Sineklīzei raksturīgi trīs galvenie iežu kompleksi:

- Augšējais – kvartāra nogulumi;
- Vidējais – zemkvartāra nogulumiežu, jeb pamatiežu sega;
- Apakšējais – kristāliskais pamatklintājs.

Minētie kompleksi ir krasi atšķirīgi gan pēc iežu sastāva, to vecuma, fizikālajām īpašībām un saguluma apstākļiem.

Ņemot vērā to, ka Lokālplānojuma teritorijā netiek plānota zemes dzīļu izmantošana, ģeoloģiskās uzbūves raksturojums sniegts ļoti īsi un uzskatāms par informatīvu, galvenokārt saistībā ar pazemes ūdeņu iespējamo izmantošanu ūdens ieguvei. Bez tam Liepājas pilsēta un Lokālplānojuma teritorija atrodas perspektīvu ģeotermālo resursu un prognozējamu petrotermālo resursu izplatības teritorijā.

Ģeoloģiskā griezumā apraksts tiek sniegts sākot ar vecākajiem un dziļāk iegulošajiem nogulumiem virzienā uz zemes virsu. Ģeoloģiskais griezums noteikts aptuveni pamatojoties uz publiski pieejamo informāciju.

Kristāliskais pamatklintājs: Teritorijas dziļāko slāņu ģeoloģiskā uzbūve izpētīta vāji. Pilsētā nav izpētes urbumu, kas sasniedz kristālisko pamatklintāju, tādēļ detalizētu informāciju par šo ģeoloģiskās uzbūves elementu, tā ieguluma dziļuma kartējumu, litoloģisko sastāvu un uzbūves īpatnībām nav iespējams sniegt. Aptuvenais prognozējamais kristāliskā pamatklintāja ieguluma dziļums prognozējams aptuveni 1400 – 1600m dziļumā.

Ar kristāliskā pamatklintāja dēdējuma garozu ir saistīti karstie termālie ūdeņi, kurus iespējams izmantot kā ģeotermālās enerģijas avotu. Kristāliskā pamatklintāja dziļākajos slāņos (aptuveni 3-5 km dziļumā), kur temperatūra pārsniedz 100°C iespējams iegūt un izmantot petrotermālo enerģiju.

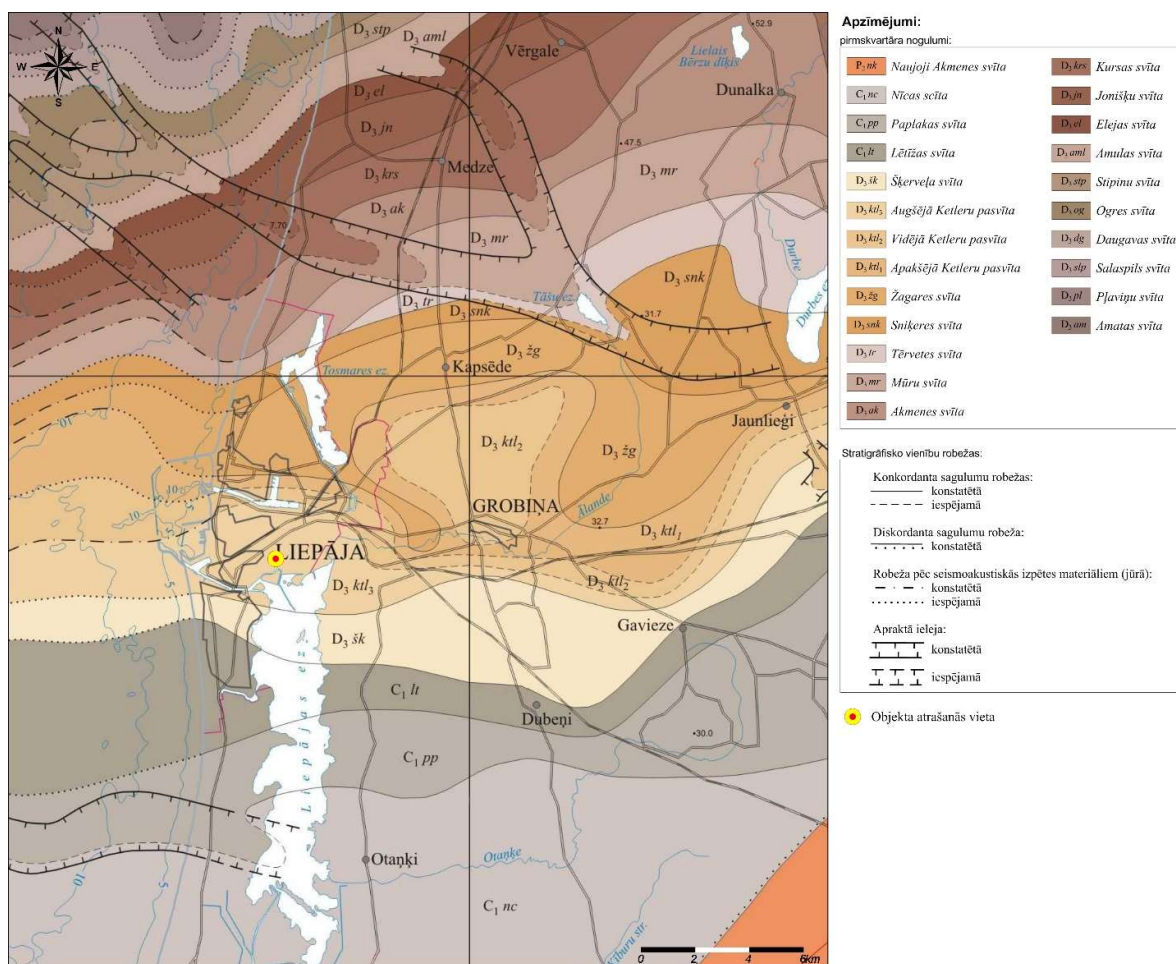
Nogulumiežu sega: Nogulumiežu segu veido divas atšķirīgas sistēmas pirmskvartāra, jeb pamatiežu nogulumi un Kvartāra nogulumi.

Pamatiežu nogulumu biezums Liepājas pilsētā ir aptuveni 1400 -1600m.

Pamatiežu segu veido Kembrija, Ordovika, Silūra un Devona nogulumi.

Visvecākie nogulumieži Liepājas teritorijā ir Kembrija sistēmas nogulumieži, kas izplatīti visā Lokālplānojuma teritorijā un pārsvarā sastāv no jūras terīgēnajiem veidojumiem – smilšakmeņiem un aleirolītiem. Tie pārklāj kristālisko pamatklintāju. Kopumā kembrija nogulumu virsma atspoguļo pamatklintāja reljefu: virsmas iegulums padziļinās dienvidrietumu virzienā.

Tos secīgi pārklāj Ordovika, Silūra un Devona sistēmas nogulumi.

12. attēls. Pirmskvartāra nogulumu ģeoloģiskā karte

Avots: Ģeoloģiskā karte M 1:200 000, Valsts ģeoloģijas dienests

Zemkvartāra virsmu visā teritorijā veido Augšdevona nogulumi, daļēji denudēti Ketleru (D_3kt) svītas nogulumi, kuru augšējo pasvītu veido smilšakmeņi, bet dziļāk iegul domerīti.

Kvartāra nogulumi

Kvartārs aptver visjaunāko Zemes attīstības periodu. Tā nogulumi veido nogulumiežu segas virsējo kārtu, pārklājot pamatiežu denudēto virsmu.

Kvartāra sistēmas nogulumi (Q) izplatīti visā valsts teritorijā, izņemot nelielas platības upju ielejās. Kvartāra periods sākās aptuveni pirms 1,7 milj. gadu. Kvartāra perioda sākumā ziemeļu puslodes kontinentos pazeminājās temperatūra. Kalnos un ziemeļu zemēs izveidojās plaši apledojumi, kā rezultātā par 200 m pazeminājās Pasaules okeāna līmenis. Viens no apledojumu centriem bija Skandināvija, kur izveidojās varens ledus vairogs. Kontinentālais apledojums būtiski ir ietekmējis mūsdienu Latvijas reljefu un to veidojušus nogulumus. Aptuveni pirms 1,7 milj. gadu no Skandināvijas uz visām pusēm izplūda ledāji, kas pārklāja plašas teritorijas. Latviju šai laikā klāja no 2500 līdz 3000 m bieza ledus sega. Laika periodos, ka klimats kļuva siltāks ledājs, lēnam kustot, atkāpās uz ziemeļiem. Klimatam kļūstot vēsākam, ledājs atkal uzvirzījās. Latvijas teritoriju pārklājuši un atstājuši savus nogulumus četri apledojumi.

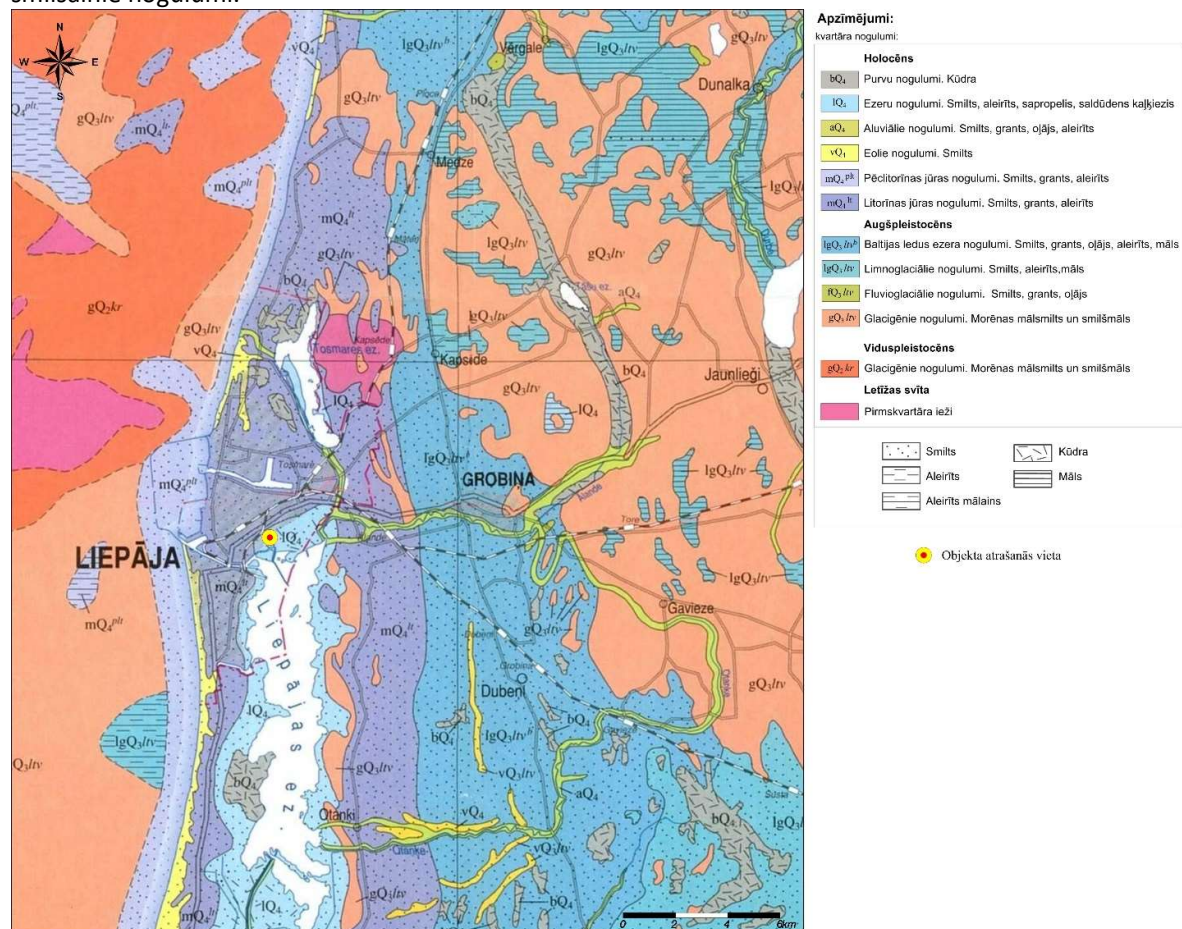
Kvartāra nogulumus iedala pleistocēnā, jeb ledus laikmeta nogulumos un holocēnā, jeb pēcloduslaikmeta nogulumos. Pleistocēns sākās pirms aptuveni 1,7 milj. gadu, holocēns – pirms aptuveni 10 tūkst. gadu, kad beidzās ledus laikmets.

Vislielākā loma tagadējo ainavu izveidē bijusi pēdējam jeb Latvijas apledojumam (Vislas pēc Rietumeiropas klasifikācijas). Latvijas apledojuma uzvirzīšanās sākās aptuveni pirms 75 tūkst. gadu, bet atkāpšanās aptuveni pirms 16 tūkst. gadu. Ledus segai kustot, vispirms atbrīvojās augstienes, pēc tam notika vispārīga ledāja malas atkāpšanās uz ziemeļiem.

Vietās, kur ledājs kusa veidojās morēnas nogulumi – visas ledū ierautās iežu daļiņas pēc ledus izkušanas palika šajā vietā. Morēnas nogulumus veido nešķiroti, mehāniski sajaukts smilšmāla, mālsmilts, smilts materiāls. Morēnas nogulumi satur oļus un laukakmeņus, kas traucē zemniekiem lauksaimniecības zemju apstrādē. Pēdējā apledojuma morēnas (gQ_4) nogulumiem ir sarkanbrūna krāsa, kas saistīta ar devona smilšakmens noārdīšanu un ieraušānu ledājā.

Šādi nogulumi konstatēti arī Lokālplānojuma teritorijā, tie veido Kvartāra nogulumu dziļāko jeb pamatslāni, kas tieši iegul uz augšdevona Ketleru svītas smilšakmeņiem.

Turpmākos Q nogulumus veido dažādu Baltijas jūras attīstības stadiju, pārsvarā Baltijas ledus ezera smilšainie nogulumi.

13. attēls. Kvartāra nogulumu karte

Avots: Ģeoloģiskā karte M 1:200 000, Valsts ģeoloģijas dienests

Liepājas ezers ir viens no jaunākajiem ezeriem Latvijā. Tā vecums ir tikai 2-4 tūkst. gadu. Šis ezers radies vienā no Baltijas baseina attīstības stadijām - Litorīnas jūras laikā kā lagūnas ezers. Starp ezeru un Baltijas jūru ir izveidojusies 2-3 km plata smilts bāra josla, ko pārsvarā veido Litorīnas jūras nogulumi. 1697.-1703.gadā tika izrakts kanāls, kas savieno ezeru ar jūru, jo dabīgā ezera notece tiek pieskalota ar smiltīm.

Lai gan mūsdienu ģeoloģiskie procesi ir lēni un Latvijā maz pamanāmi, tomēr arī mūsdienās norisinās nogulumu veidošanās. Raksturīgi mūsdienu nogulumi Lokālplānojuma teritorijā ir organogēnie nogulumi, kas veidojas ezera aizsargšanas procesā un pārmitro zemju nogulumi – kūdra.

Lokālplānojuma teritorijas virsma ir mākslīgi uzbērtā, izmantojot metalurģiskās rūpnīcas ražošanas atkritumus. Veicot ģeoloģisko izpēti konstatēts, ka šī uzbērtā daļa ir piesārņota ar metāliem (Varš, Cinks, Niķelis, Hroms, Kadmījs).

1.10. PAZEMES ŪDEŅI

Latvija, t.sk. Liepājas pilsētas teritorija, ietilpst Baltijas artēziskajā baseinā. Baseina hidroģeoloģisko griezumu veido ūdeni saturošu un ūdeni vāji caurlaidīgu slāņkopu mija. Ūdens daudzums, ko satur atsevišķi slāņi un ūdens kvalitāte tajos ir visai atšķirīga.

Vadoties no ūdens apmaiņas intensitātes un ūdens ķīmiskā sastāva, artēziskā baseina griezumā var izdalīt trīs hidrodinamiskās zonas:

- Aktīvas ūdens apmaiņas – saldūdeņu;
- Palēninātās ūdens apmaiņas – sāļūdeņu;
- Lēnas ūdens apmaiņas, jeb stagnanto ūdeņu – sālsūdeņu.

Pazemes ūdeņu veidošanos nosaka un ietekmē virkne visdažādāko faktoru, galvenie no tiem ir:

- *fizikāli – ģeogrāfiskie* – reljefs, hidrogrāfiskais tīkls, klimats, augsne un veģetācija;
- *ģeoloģiskie* – slāņu sagulums, to litoloģiskais sastāvs, porainība un plaisainība, tektoniskie apstākļi un ģeostatiskais spiediens;
- *vēsturiskie* – teritorijas paleoģeoloģija un paleoģeogrāfija;
- *antropogēnā darbība* – derīgo izrakteņu un pazemes ūdeņu ieguve, piesārņojuma avotu radīšana, meliorācija, hidrobūves, pilsētībūvniecība u.c.

Minēto faktoru mijiedarbība rada pazemes ūdeņu resursu un to ķīmiskā sastāva daudzveidību plānā un griezumā. Pie tam, gruntsūdeņus ietekmē galvenokārt vietējie faktori, bet palielinoties ūdens horizontu ieguluma dziļumam pieaug reģionālo faktoru nozīmīgums.

Pazemes ūdeņu dabīgos resursus **aktīvas ūdens apmaiņas zonā** papildina atmosfēras nokrišņu infiltrācija. Aktivās ūdens apmaiņas zonā artēzisko ūdeņu resursu papildināšanās galvenokārt notiek augstieņu rajonos. Par to liecina tajās konstatētie maksimālie artēzisko ūdeņu spiedieni, kā arī pazemes ūdeņu spiediena pieaugums griezumā virzienā no apakšas uz augšu. Reģionālas artēzisko ūdeņu papildināšanās teritorijas Latvijā ir Vidzemes, Latgales un Kurzemes augstienes. Kvartāra ūdens horizonta ūdens resursi papildinās atmosfēras nokrišņu infiltrācijas ceļā. Aktivās ūdens apmaiņas ūdens horizonti ir saldūdens, jeb dzeramā ūdens ieguves avoti. Liepājā daļā horizontu (Famena ūdens kompleksā) ir attīstījusies jūras ūdens intrūzija, kā rezultātā tie nav izmantojami dzeramā ūdens apgādei (palielināta mineralizācija un augsta hlorīda jonu koncentrācija).

Palēninātās ūdens apmaiņas zonas ūdens resursi papildinās no augstāk iegulošiem horizontiem, galvenokārt, ārpus Latvijas teritorijas. Šīs zonas reģionālais barošāns apgabals atrodas Igaunijā (Otepes un Hanu augstienēs) un Austrumlietuvā. Lokāla resursu papildināšanās vērojama tikai nelielā teritorijā starp Limbažiem un Burtnieku ezeru, kā arī Daugavpils rajonā, t.i., apgabalos, kur ieguluma dziļums ir relatīvi neliels un to pārklājošie ūdeni vāji caurlaidīgie nogulumi ir daļēji erodēti un tos šķērso apraktās ielejas. Šajā zonā izplatīti iesālūdeņi, kurus tradicionāli bieži izmanto balneoloģijā.

Stagnantās ūdens apmaiņas zonas resursi papildinās tikai ārpus Latvijas teritorijas, tuvākais papildināšanās apgabals atrodas Austrumlietuvā un Dienvidigauņijā. Dziļo artēzisko ūdeņu notece notiek rietumu un ziemeļrietumu virzienā un noplūde – Baltijas jūrā. Lokālos iecirkņos tektonisko lūzumu zonās konstatēta to daļēja pārtece augstāk iegulošos horizontos. Šajā zonā izplatīti sāļūdeņi, Lokālplānojuma un tai piegulošajās teritorijās tiem ir paaugstināta temperatūra (var sasniegt 60°C) un tie uzskatāmi par ģeotermālo resursu.

1. tabula. Hidroģeoloģiskā griezumā stratifikācija Liepājas pilsētā

Sagatavoja: Inga Gavena

Ūdens horizontu kompleksi, sprostslnāņi	Ūdens apmaiņas zona
Gruntsūdeņi (bezspiediena ūdeņi) Q Kvartāra ūdens horizonts	Aktīvas ūdens apmaiņas Zona
Augšdevona Ketleru D3kt ūdens horizonts	
Augšdevona Mūru - Žaģares D3mr-žg ūdens horizonts	
Augšdevona, Akmenes D3ak lokāls sprostslnānis	
Augšdevona Jonišķu – Kursas ūdens horizontu komplekss D3jn-kr	
Augšdevona Pļaviņu – Amulas D3pl-aml ūdens horizontu komplekss	
Augšdevona Elejas D3el lokāls sprostslnānis	
Vidus un augšdevona Arukilas – Amatas D2.3ar-am ūdens horizontu komplekss	Reģionāls sprostslnānis
Vidusdevona Narvas sprostslnānis D2nr 1+2	
Apakšdevona un vidusdevona D1.2pr-km Pērnavas un Ķemeru ūdens horizontu komplekss	Palēninātas ūdens apmaiņas zona
Ordovika un Silūra sprostslnānis O–S	Reģionāls sprostslnānis
Apakš un Vidus Kambrijs E1+2 ūdens horizontu komplekss	Stagnanto ūdeņu zona
Arhaja un proterozoja pamatklintājs AR–PR	

Par robežu starp hidrodinamiskajām zonām tiek pieņemti visā Latvijas teritorijā izplatīti un pietiekami bieži ūdeņi vāji caurlaidīgu nogulumu slāņi – sprostslnāņi, kas praktiski nepieļauj ūdens apmaiņu griezumā.

Aktīvas ūdens apmaiņas saldūdens zonu Lokālpārskata teritorijā veido:

Kvartāra ūdens horizonts, kurš satur gruntsūdeņus to veido galvenokārt dažādi graudainas smilts nogulumi ar atsevišķiem aleirītiskas smilts vai mālainas smilts starpslāņiem. Tā pamatni veido vāji ūdeņi caurlaidīgie morēnas nogulumi. Ūdens resursi gruntsūdens horizontā ir nelieli. Gruntsūdens horizonta augšējo slāni Lokālpārskata teritorijā veido mākslīgi uzbūvēts metalurģiskās rūpniecības atkritumu slānis.

Gruntsūdens resursus papildina atmosfēras nokrišņu infiltrācija. Humīdais klimats un visumā vājā teritorijas drenētība sekmē nepārtrauktu nokrišņu infiltrēšanos gruntsūdeņos gandrīz visa gada garumā. Aktīvas ūdens apmaiņas zonas pazemes ūdeņu ķīmisko sastāvu nosaka atmosfēras nokrišņu un ūdeņi saturošo iežu mijiedarbība. Gruntsūdens horizontā šādas mijiedarbības laiks ir mazs, iespējams tāpēc gruntsūdens horizontā nav konstatēts metālu piesārņojums, kas ir konstatēts uzbūvētajā slānī. Gruntsūdens kvalitāte ir zema. Ģeoloģiskās izpētes laikā gruntsūdens paraugos veikta testēšana šādiem parametriem: Naftas produktu ogļūdeņražu indekss, Ķīmiskais skābekļa patēriņš ĶSP, Kopējais slāpekļs (Nkop.), Benzols, Toluols, Etilbenzols, Ksiloli, Kobalts, Molibdēns, Varš, Niķelis, Svins, Kadmījs, Hroms, Arsēns.

Piesārņojuma robežvērtības pārsniedz naftas produktu ogļūdeņražu indekss 12. un 15.urbumā, bet aromātisko ogļūdeņražu Benzols, Toluols, Etilbenzols koncentrācijas ir mazākas par noteikšanas robežvērtību, jeb praktiski nav atrasti. Tādējādi naftas produktu piesārņojums koncentrējas 2 teritorijās – 12.un 15.urbuma rajonā.

Ķīmiskais skābekļa patēriņš ir lielums, ko izmanto, lai raksturotu ūdeņu piesārņojuma pakāpi ar organiskām vielām. Izvērtējot ķīmiskā skābekļa patēriņa vērtības, kas noteiktas Lokālpārskata teritorijas gruntsūdeņos, var secināt, ka nebūtu piesārņojums ar organiskajām vielām, vai dabiski zema

gruntsūdens kvalitāte, ko varētu izraisīt teritorijas atrašanās pārpurvotā teritorijā ir praktiski visā teritorijā, kur ĶSP koncentrācijas pārsniedz normatīvajos aktos noteikto mērķlielumu, taču nesasniedz robežvērtību, kas norādītu uz piesārņojumu.

2.urbuma apkārtnē nav konstatēts piesārņojums ar organiskajām vielām, taču molibdēna un arsēna koncentrācijas pārsniedz mērķlielumu, kas norāda uz antropogēno piesārņojumu, visticamāk tā avots ir metalurģiskās rūpniecības atkritumu slānis.

Katleru ūdens horizonts un Mūru - Žagares ūdens horizonts veido vienotu ūdens horizontu kompleksu. Tā izmantošana Lokālpārskata teritorijā ir pārtraukta jūras ūdens intrūzijas rezultātā. Šajā procesā dabiskās hidroģenkarbonātu tipa pazemes ūdeņus nomainīja hlorīdu tipa ūdeņi ar būtiski paaugstinātu mineralizāciju un hlorīda koncentrāciju.

Augšdevona Jonišķu – Kursas un Pļaviņu – Amulas D3pl-aml ūdens horizontu komplekss un Vidus un augšdevona Arukilas – Amatas ūdens horizontu komplekss ieguļ zem lokāla Elejas svītas mālaino nogulumu sprostslāņa, kas norobežo hlorīdu iesālūdeņus no saldūdens horizontiem. Tādējādi Lokālpārskata teritorijā šie ūdens horizonti izmantojami ūdensapgādes nodrošināšanai. Lokālpārskata teritorijā ir noteikts pazemes ūdens atradnes "Liepājas metalurģs" iecirknis Meldru iela.

Palēninātās ūdens apmaiņas zonu Lokālpārskata teritorijā veido Pērnavas un Ķemeru svītas smilšakmeņi. Kompleksā raksturīgs samērā augsts pjezometriskais spiediens, daudzviet iespējama urbumu pašizplūde. Palēninātās ūdens apmaiņas zonu no aktīvās ūdens apmaiņas zonas atdala aptuveni 100 m biežais Narvas sprostslānis. Kompleksa ūdeņi Lokālpārskata teritorijā ir hlorīdu – nātrija tipa iesālūdeņi ar mineralizāciju 3 līdz 10 g/l. Mineralizācija pieaug palielinoties ieguluma dziļumam. Tektonisko lūzumu zonās iespējams straujš mineralizācijas pieaugums, kas izskaidrojams ar dziļāk iegulošās stagnāntās zonas ūdeņu pieplūdi pa tektonisko lūzumu zonām. Šī kompleksa iesālūdeņus var izmantot balneoloģijā, arī kā dzeramos minerālūdeņus. Lokālpārskata teritorijā šī kompleksa ūdeņus neiegūst.

Stagnanto ūdeņu (sālsūdeņu) zona izplatīta Kembrija un Venda terīgēnajos nogulumos. Paaugstinātas plaisainības zonās tie sastopami arī kristāliskā pamatklintāja dēdējuma garozā. Artēziskā baseina pamatnē zem liela spiediena ūdens horizontos pazemes ūdeņu kustība notiek ļoti lēni, pazemes ūdens plūsma praktiski neeksistē. Artēziskā baseina pamatnei ir arī izteikta bloku uzbūve. Atsevišķu bloku vertikālā dislokācija var sasniegt 100 m un vairāk, tādējādi veidojas relatīvi izolēti bloki, kas vēl vairāk samazina pazemes ūdens plūsmas iespējas. Pazemes ūdeņiem šajā zonā raksturīgs augsts pjezometriskais spiediens, urbumi lielākoties ir pašizplūdes. Venda – Kembrija ūdens horizontu kompleksā izplatīti hlorīdu-nātrija tipa iesālūdeņi un sālsūdeņi. To mineralizācija ir ļoti mainīga dažādos blokos, bet pieaug palielinoties ieguluma dziļumam. Lokālpārskata teritorijā to mineralizācija var sasniegt 70 mg/l. Lokālpārskata teritorijā kompleksa ūdeņus neiegūst un tajā nav veikta detalizēta šīs zonas izpēte. Ir iespējamās termālās enerģijas ieguves perspektīvas.

Pazemes ūdens aizsardzības prasības

Lai nodrošinātu pazemes ūdens resursu aizsardzību un nepieļautu to pārmērīgu koncentrētu ieguvu, kas var radīt pazemes ūdens resursu izsīkšanas draudus, kā arī ūdens kvalitātes izmaiņas, Latvijā normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā tiek veikta pazemes ūdens krājumu izpēte un akceptēšana nosakot atbilstošas krājumu kategorijas pazemes ūdens iegūstamo daudzumu konkrētā pazemes ūdens atradnē.

Lokālpārskata teritorijā ir izpētīta un ir akceptēti pazemes ūdens krājumi saldūdens (sulfātu saldūdens) atradnē Liepājas Metalurģs, iecirknī Meldru iela). Par dzeramo ūdeni uzskata saldūdeni, kas neapstrādātā veidā vai pēc atbilstošas sagatavošanas var tikt lietots cilvēku uzturā, izmantots pārtikas rūpniecībā vai fasēts un realizēts mazumtirdzniecības tīklā.

Dzeramā ūdens kvalitātei jāatbilst MK 09.04.2003. noteikumos Nr. 235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” noteiktajām prasībām.

2. tabula. Pazemes ūdens atradnes Lokālplānojuma teritorijā

Avots: LVĢMC

Atradnes Nr. kadastrā	Atradnes nosaukums	Atradnes atrašanās vieta	Derīgais izrakteis
612502	Liepājas metalurģs (Meldru iela)	Liepāja	sulfātu saldūdens
612501	Liepājas metalurģs (Brīvības iela)	Liepāja	saldūdens
612501	Liepājas metalurģs (Brīvības iela)	Liepāja	sulfātu saldūdens

Lokālplānojuma teritorijā atrodas pazemes ūdens atradnes Liepājas Metalurģs iecirknis Meldru iela, kā arī daļa teritorijas ietilpst atradnes Liepājas metalurģs citu iecirkņu ķīmiskajā aizsargjoslā.

Lai nodrošinātu Pazemes ūdeņu aizsardzību no piesārņošanas Aizsargjoslu likuma 9. pantā definētas aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām:

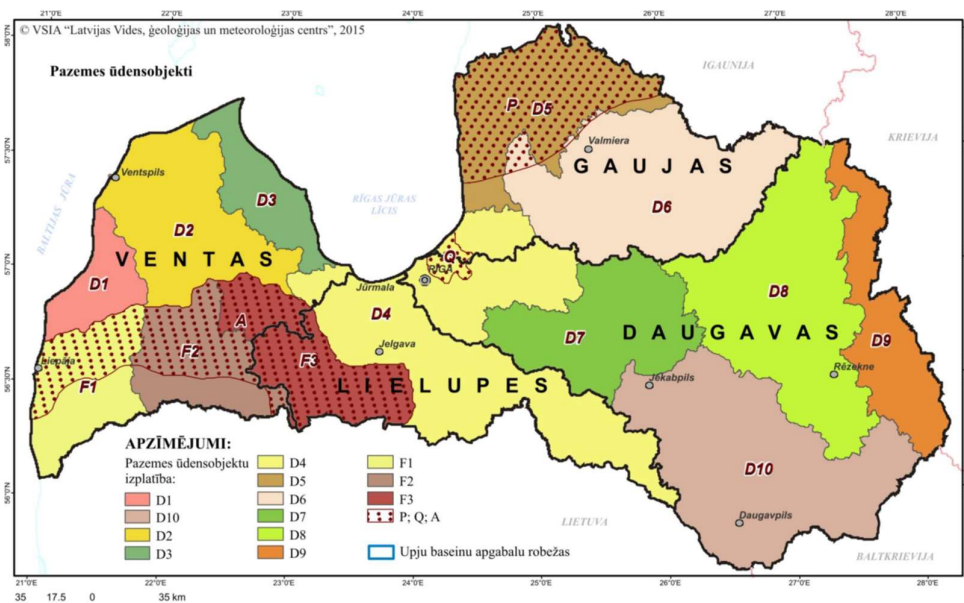
- (1) Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām nosaka, lai nodrošinātu ūdens resursu saglabāšanos un atjaunošanos, kā arī samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz iegūstamo ūdens resursu kvalitāti visā ūdensgūtnes ekspluatācijas laikā (ne mazāk kā uz 25 gadiem).
- (2) Ap ūdens ņemšanas vietām nosaka stingra režīma, kā arī bakterioloģisko un ķīmisko aizsargjoslu.
- (3) Aizsargjoslas ap centralizētās ūdens ņemšanas vietām aprēķina, ņemot vērā ūdens ņemšanas vietas dabiskos apstākļus un prognozējamo ūdens patēriņu.

Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika detalizēta MK 20.01.2004. noteikumos Nr. 43 „Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika”.

Savukārt Aizsargjoslu likuma 39. pantā noteikti aprobežojumi aizsargjoslās ap ūdens ņemšanas vietām. Minētie aprobežojumi attiecināmi uz visiem ūdens ieguves urbumiem, kuros iegūto ūdeni izmanto centralizētajai ūdens apgādei.

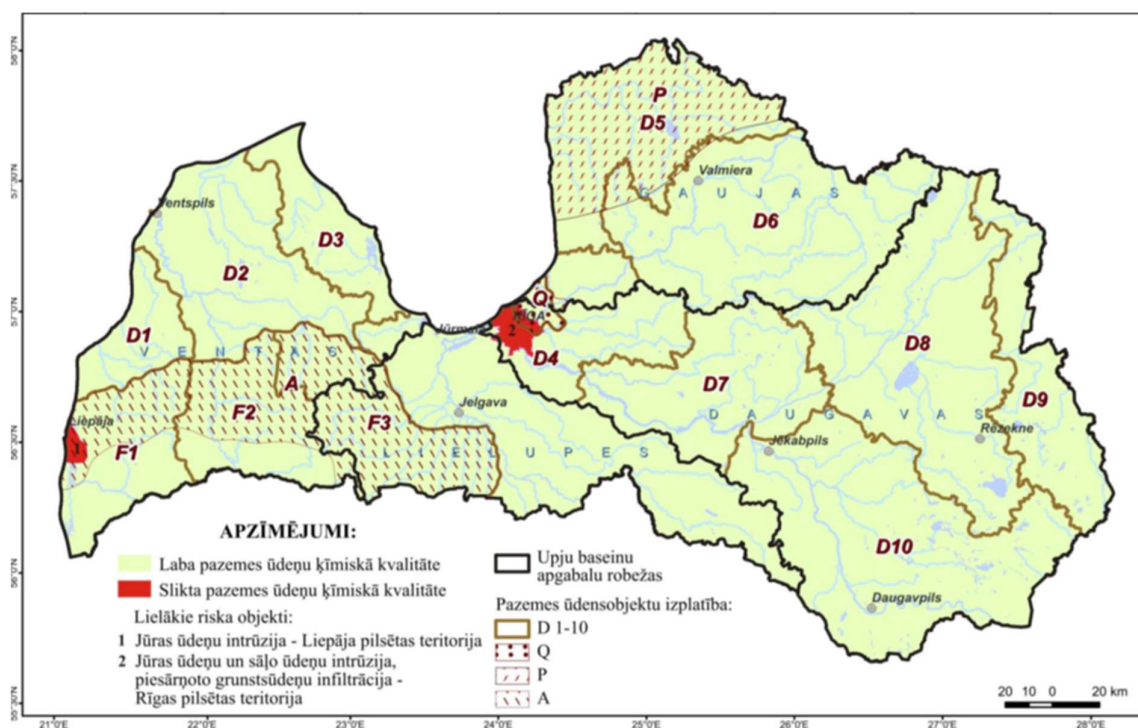
Saskaņā ar Ventas upju baseina apgabalu apsaimniekošanas plānā ietvertu informāciju Lokālplānojuma teritorija pilnībā atrodas pazemes ūdensobjekta F1 teritorijā. Tā kā publiski pieejamās pazemes ūdensobjektu robežas ir noteiktas ļoti aptuveni un shematiski, tās nav uzrādītas kartēs ar noteiktu mērogu un koordinātu tīklu vai administratīvi teritoriālajām robežām, ir neiespējami precīzi noteikt to robežas administratīvu teritoriju griezumā.

■ Pazemes ūdensobjekts (turpmāk tekstā – PŪO) F5

14. attēls. Pazemes ūdensobjekti

Avots: LVĢMC

15. attēls. Pazemes ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte

Avots: LVĢMC

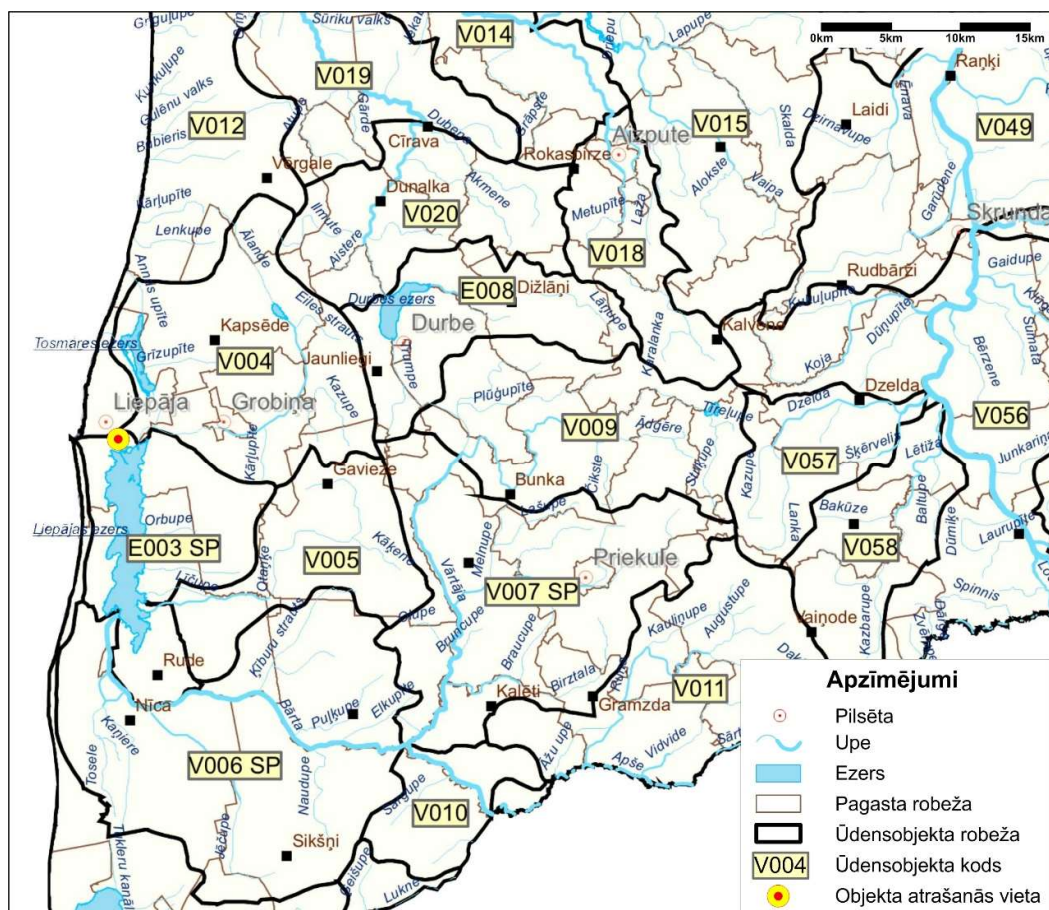
Nemot vērā jūras ūdens intrūziju Liepājas pilsētas teritorijā, ir veikti papildus pētījumi un rekomendēts noteikt riska pazemes ūdensobjektu F5. RPŪO F5 rekomendēts iekļaut Mūru-Žaģares (D3mr-žg) un Ketleru (D3ktl) ūdens horizontu kompleksus. Potenciāli Lokālplānojuma teritorija atrodas šajā pazemes ūdensobjektā.

6.1 VIRSZEMES ŪDEŅI

Atbilstoši Latvijas iedalījumam upju baseinu apgabalos Liepājas pilsētas teritorija ietilpst Ventas upju baseina apgabalā.

Liepājas pilsētas teritorijā atrodas šādi virszemes ūdensobjekti un to tiešie sateces baseini:

- Liepājas ezers (kods E003 SP),
- Tosmares ezers (kods E004),
- Ālande (kods V004),
- Baltijas jūra (Tirdzniecības kanāls – Saka) (kods V012),
- Dienvidaustrumu atklātais akmeņainais krasts (piekrastes ūdeņu ūdensobjekts, kods LVA).
- Neliela daļa Liepājas teritorijas dienvidu stūrī atrodas Papes ezera (kods E002) sateces baseinā.

16.attēls Ventas upju baseina apgabala ūdensobjektu kartoshēma (LVĢMC)

Ventas upju baseinu apgabalā, tostarp Liepājas ūdensobjektos un to tiešajos sateces baseinos, ieviešamie ūdeņu apsaimniekošanas pasākumi noteikti Ventas upju baseinu apgabala plānā 2016. – 2021.g. (apstiprināts ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2015. gada 22. decembra rīkojumu Nr.378).

Lokālplānojuma teritorija ietilpst Liepājas ezera sateces baseinā un tieši robežojas ar Liepājas ezeru.

Lokālplānojuma teritoriju nešķērso ūdensteces, taču izbūvētā hidromeliorācijas un polderu sistēma to cieši saista ar Ālandes upi un Kalējupīti.

17.attēls Lokālplānojuma teritorijas iekšējais kanāls, kas savienots ar izveidoto kanālu-dambju un dažādu ūdens baseinu sistēmu (foto I.Gavena)

Teritorijā atrodas mākslīgi ierīkots novadgrāvis (kanāls), kā arī Lokālplānojuma teritorijā atrodas mākslīgi izveidotais bijušais tehniskā ūdens baseins, kas šobrīd gandrīz visā teritorijā aizaudzis ar niedrēm un pakāpeniski no Meldru ielas puses tiek aizbērts.

18.attēls Tehniskā ūdens baseins 7.maijs 2021.g. (foto I.Gavena)

19.attēls Tehniskā ūdens baseina teritorijas daļa aizbērtā 10.jūnijs 2021.g. (foto I.Gavena)

Ālandes upe ir Liepājas ezera pieteka. Sākas Ploču purvā uz Vērgales un Medzes pagastu robežas, tek cauri Tāšu ezeram. Upes krastos atrodas Grobiņa. Ietek Liepājas ezera ziemeļu galā. Upe ir stipri antropogēni pārveidota. Upes ūdeni ražošanas procesā izmantoja rūpnīca Liepājas Metalurgs. Šobrīd tā ietilpst ar Lokālplānojuma teritoriju saistītajā meliorācijas un polderu sistēmā, ar mākslīgi izbūvētiem dambjiem, slūžu un pārteces sistēmām. Ālandes upes garums: 24 km.

Ālandes upes īss hidroloģisks raksturojums pie Kalējupītes zemtekas:

- Sateces baseins - 166 km²
- Pavasara palu caurtece - Q1% = 32,9 m³/s,
- Vidējās noteces apjoms ir 56,44 milj. m³,
- Daudzgažu perioda vidējais caurplūdums 1,79 m³/s,

Kalējupīte ir Ālandes labā krasta pieteka. Tā ir stipri pārveidota ūdenstece un praktiski dabisku tecējumu nav saglabājusi. Kalējupītes īss hidroloģisks raksturojums pie zemtekas:

- Sateces baseins - 72 km²
- Pavasara palu caurtece - Q1% = 9,6 m³/s,
- Gada vidējās noteces apjoms ir 23,04 milj. m³,
- Daudzgažu perioda vidējais caurplūdums 0,73 m³/s,

Liepājas ezers mūsdienās robežojas ar Liepājas pilsētu, Nīcas, Otaņķu un Grobiņas pagastu. Tā platība ir 3715 ha, bet kopā ar salām 3751 ha. Garums 16,2 km (no Ziemeļiem uz Dienvidiem), lielākais platums 3,5 km (Dienvidu galā), lielākais dziļums 2,8 m. Vidēji atrodas 0,2 m virs jūras līmeņa.

Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā Liepājas ezers noteikts par stipri pārveidotu ūdensobjektu - E003SP, ūdensobjekta tips L5, spoguļvirsmas platība 37.15km², ūdens apmaiņas periods 0,1gads.

Ezera vispārīgs raksturojums

Liepājas ezers ir piejūras lagūnas tipa ezers, kuru no jūras atdala 2-3 km plata zemes josla. Tas atrodas Piejūras zemienes Bārtas līdzenumā. Ezera ūdens virsmas platība ir 37,15 km², kopā ar salām tas aizņem 37,51 km². Ezerā ir apmēram 13 salas ar kopējo platību 36 ha (piemēram, Atteku sala, Zirgu sala, Putnu kalva).

Ezers ir eitrofs vēsturiski lielā piesārņojuma dēļ, kas veicinājis tā aizaugšanu ar niedrēm (40% platības), jo īpaši dienvidu daļā. Ezera krasti ir zemi, gultni klāj 0,4 – 1 m biezs dūņu slānis. Lai novērstu apkārtējo zemju pārpurvošanos, ezera krastus norobežo dambji. Ezera vidus un D daļai piegulošajās teritorijās izbūvēti polderi, gar A un D krastu – 16 km garš apvadkanāls uz Bārtas ieteku. Tas novada Orbupes, Dorupes u.c. pieteku ūdeņus.

Ezera notece uz Baltijas jūru veidojas pa Liepājas ostas kanālu (izrakts 1698. – 1703. g.). Ezera ūdens režīmu nosaka no baseina pieplūstošais lielais ūdens daudzums, kā arī uzplūdi un atplūdi Baltijas jūrā pa Ostas kanālu. Liepājas ezeram atsevišķos periodos vai gados ūdens līmenis var būt zemāks par jūras līmeni, un tad ezerā ieplūst jūras ūdens (Apsīte, 2018).

Hidroķīmiskais raksturojums

Ezera ekoloģiskā stāvokļa monitoringu veic Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Apkopojot pieejamo informāciju no 2010. – 2019. gadam ("Pārskats par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli", 2019., 2017., 2010.), ezerā ir paaugstināta kopējā slāpekļa koncentrācija, kas atbilst sliktai ekoloģiskai kvalitātei, labai kvalitātei neatbilst kopējā fosfora koncentrācija un ūdens caurredzamība.

Ietekmējošie faktori

Ezera sateces baseins ir būtiski hidromorfoloģiski pārveidots: Izbūvēts Tirdzniecības kanāls (izteka); veikta ietekošo Bārtas (1998.g.) un Otaņķes (1966.g.) upju lejteču ūdens regulēšana; sateces baseinā ir lielas polderu ietekmētās teritorijas (58% no ezera krasta līnijas vai 3,9% no visa ezera sateces baseina); veikta >75% krasta līnijas nostiprināšanas (pārveidošanas).

Teritorijas izmantošana un piekrastes apbūve ir noteikusi, ka savulaik Liepājas ezera ZR daļā ir novadīti sadzīves notekūdeņi, bet ZA daļā rūpniecības notekūdeņi. Iepriekšējos gados konstatētais ezera grunts piesārņojums ar smagajiem metāliem pakāpeniski ir samazinājies. Gluži pretēja ir situācija ar sadzīves

notekūdeņu radīto piesārņojumu. Ezera ZR daļā vēsturiski novadītie biogēnie elementi ir izgulsnējušies gruntī. Tāpēc šajā ezera daļā ūdens kvalitāte ir sliktā (Dabas aizsardzības plāns..., 2008).

Liepājas ezers ir atzīts par stipri pārveidotu ūdensobjektu. Tas saistīts ar piegulošo teritoriju aizsardzību pret regulāru applūšanu. Ezera dienvidu daļā izbūvēti Arāja, Rumbas un Reiņa polderi. Netālu no Liepājas ezera, taču tieši ar to nerobežojoties, atrodas Bernātu polderis. Izbūvēto hidrotehnisko būvju konstrukcijas ir nozīmīgas, tās ir mainījušas Liepājas ezera dabisko vidi un šobrīd tiek izmantotas un uzturētas atbilstoši to izveidošanas mērķiem. Ezera palienēs mākslīgi pārveidotie hidroloģiskie apstākļi nepieļauj vēsturiskā dabiskā biotopa veidošanos un pastāvēšanu Liepājas ezers ir stipri aizaudzis, jo tajā ilgstoši ticis ievadīts liels apjoms biogēno vielu no lauksaimniecības teritorijām un rūpniecības uzņēmumiem, taču šī antropogēnā slodze nav ezera hidromorfoloģisku pārveidojumu radīta. Ezera gultnē būtiski antropogēnas dabas morfoloģiski pārveidojumi nav veikti. Bārta ir Liepājas ezera dienvidu pieteka un lielākā upe, kas nodrošina arī lielāko ieklūstošā ūdens un barības vielu apjomu Liepājas ezerā. Tirdzniecības kanāls, kas ir lielākā Liepājas ezera izteka, atrodas Liepājas ezera ziemeļu daļā. Šāds pastāvošais hidroloģiskais režīms nodrošina labu Liepājas ezera ūdens apmaiņu (Stipri pārveidotu..., 2015).

Visa Liepājas pilsētas teritorija atbilstoši **MK 22.01.2002. noteikumos Nr. 34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”** noteikto, ir atzīta par īpaši jutīgu teritoriju, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai. Minēto noteikumu regulējums attiecas uz visiem ūdeņiem, t.sk. virszemes ūdeņiem, pazemes ūdeņiem, notekūdeņiem.

Minētajā normatīvajā aktā ietvertas šādas prasības notekūdeņu apsaimniekošanai:

- (1) Prasības komunālo notekūdeņu centralizētai savākšanai un emisijai nosaka visām apdzīvotajām vietām vai to robežās esošām atsevišķām teritorijas daļām, kur iedzīvotāju skaits, apdzīvotības blīvums un ekonomiskā aktivitāte ir pietiekami koncentrēta, lai būtu ekonomiski pamatoti veidot centralizētu kanalizācijas tīklu sistēmu notekūdeņu savākšanai un novadīšanai uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām vai uz to galīgās novadīšanas vietu vidē (turpmāk tekstā – aglomerācija). Aglomerācijas robežas nosaka vietējā pašvaldība, pamatojoties uz sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja ūdensapgādes un kanalizācijas jomā izstrādāto tehniski ekonomisko pamatojumu centralizēto kanalizācijas sistēmu ierīkošanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdensapgādes, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas būvju būvniecības kārtību.
- (2) Centralizētas kanalizācijas sistēmas ierīko visās aglomerācijās, kur cilvēku ekvivalents ir lielāks vai vienāds ar 2000. Par centralizētu kanalizācijas sistēmu ierīkošanu atbild vietējā pašvaldība.
- (3) Aglomerācijās, kur cilvēku ekvivalents ir mazāks par 2000, par centralizētas kanalizācijas sistēmas ierīkošanu lemj attiecīgā pašvaldība. Šādās aglomerācijās ierīkotajām centralizētās kanalizācijas sistēmām jāatbilst visām šo noteikumu prasībām.
- (4) Ja centralizētas kanalizācijas sistēmas izveide ir ekonomiski neizdevīga vai neuzlabos vides kvalitāti, notekūdeņu savākšanai izmanto decentralizētas kanalizācijas sistēmas vai cita veida ietaises (turpmāk – decentralizēta kanalizācijas sistēma), kas nodrošina līdzvērtīgu vides aizsardzības līmeni. Šādu lēmumu pamato ar tehniski ekonomiskās izpētes un vides izpētes rezultātiem. Ja tiek izveidota decentralizēta kanalizācijas sistēma, attiecīgā pašvaldība nodrošina visu tajās savāktu notekūdeņu un ar tiem saistīto utilizēto atkritumu regulāru savākšanu un attīrīšanu atbilstoši šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasībām. Attiecīgā pašvaldība informē reģionālo vides pārvaldi par lēmumu veidot decentralizētu kanalizācijas sistēmu.
- (5) Ja aglomerācijā ir izveidota centralizēta kanalizācijas sistēma, vietējā pašvaldība nodrošina decentralizētajās kanalizācijas sistēmās savāktu notekūdeņu un ar tiem saistīto utilizēto atkritumu regulāru savākšanu un attīrīšanu atbilstoši šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasībām.
- (6) Projektējot, būvējot un ekspluatējot centralizētu kanalizācijas sistēmu, izmanto modernākos tehniskos risinājumus, kas nerada pārmērīgas izmaksas, ņemot vērā:
 - savācamo komunālo notekūdeņu daudzumu un sastāvu;

- nepieciešamību novērst noplūdes un nepieciešamību ierobežot virszemes ūdeņu piesārņojumu, kas rodas kanalizācijas sistēmas pārslodzes dēļ vai avāriju gadījumā lietusgāžu laikā, lai tiktu ievēroti virszemes ūdeņiem noteiktie kvalitātes mērķi. Pieļaujamo atšķaidījuma pakāpi un pārplūšanas biežumu nosaka saskaņā ar Latvijas būvnormatīviem.

(7) Plānojot jaunas apdzīvotās vietas, jāņem vērā šo noteikumu prasības, tāpat tās jāievēro esošo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu apsaimniekošanas un rekonstrukcijas darbos.

Būtiskas prasības virszemes ūdeņu aizsardzībai noteiktas **Aizsargjoslu likumā** un tam pakārtotajos normatīvajos aktos.

Aizsargjoslu likuma 7. pantā definētas **Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas**.

(1) Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas nosaka ūdenstilpēm, ūdenstecēm un mākslīgiem ūdensobjektiem, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību applūstošajās teritorijās, kā arī saglabātu apvidum raksturīgo ainavu. Ostu teritorijās virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas nosaka, lai ilgtspējīgas attīstības interesēs līdzsvarotu vides aizsardzības prasības un ostu ekonomisko attīstību, kā arī samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām un novērstu erozijas procesu attīstību.

Minimālie virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu platumi tiek noteikti:

2) pilsētās un ciemos – teritoriju plānojumos:

- a) ne mazāk kā 10 m plata josla gar virszemes ūdensobjekta krasta līniju, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams esošās apbūves dēļ,
- b) gar ūdensobjektiem ar applūstošo teritoriju – visā tās platumā vai ne mazāk kā līdz esošai norobežojošai būvei (ceļa uzbērumam, aizsargdambim), ja aiz tās esošā teritorija neapplūst;

3) mākslīgam ūdensobjektam (izņemot tādām, kas kalpo ūdens novadīšanai no piegulošās teritorijas), kura platība ir lielāka par 0,1 ha, – teritorijas plānojumā, bet ne mazāk kā 10 m plata josla katrā krastā;

4) uz salām un pussalām – teritoriju plānojumos, bet ne mazāk kā 20 m plata josla.

(3) Aizsargjoslas platumu nosaka, ņemot vērā gada vidējo ūdens līmeni, bet, ja ir skaidri izteikts stāvs pamatkrasts, – no tā augšējās krants.

(4) Ja krastu veido vienlaidu dambis, aizsargjosla tiek noteikta līdz dambja ārējās nogāzes pakāpei, ja citos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

(5) Visi aizsargjoslas noteikumi attiecināmi arī uz teritoriju starp ūdens līmeni un vietu, no kuras mēra aizsargjoslas platumu.

Detalizēta metodika virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanai ietverta MK 04.08.1998. noteikumos Nr. 248 „Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika”.

Savukārt saimnieciskās darbības aprobežojumi virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās definēti Aizsargjoslu likuma 37. pantā.

6.2 ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS UN MIKROLIEGUMI

Latvijā likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (1993) noteiktas atšķirīgas šo teritoriju kategorijas, ar atšķirīgiem izveidošanas mērķiem un saimnieciskās darbības aprobežojumiem tajās.

Likums nosaka, ka aizsargājamās teritorijas ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā:

- aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību (retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus utt.);

- nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību;
- saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Lokālplānojuma teritorija tieši robežojas ar Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamas dabas teritoriju – NATURA 2000 dabas liegumu "Liepājas ezers".

Saldūdens biotopu raksturojumu veica Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperte Laura Grīnberga (Eksperta sertifikāta Nr. 100, izsniegts Dabas aizsardzības pārvaldē, eksperte tiesīga sniegt atzinumus par biotopu grupām: tekoši saldūdeņi un stāvoši saldūdeņi (pagarināts līdz 18.06.2026.), sugu grupām: vaskulārie augi (07.06.2019. – 06.06.2024.). (2.pielikumā Eksperta atzinuma pilns teksts).

ES īpaši aizsargājamo saldūdens biotopu kartēšana veikta 2017. gada 14. – 15. augustā (ekspertes E. Zviedre, M. Mame). Ezera Z un vidusdaļa daļa atbilst biotopam 3140 Ezeri ar mieturalģu augāju, savukārt ezera D daļa biotopam 3150 Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldlapu augāju (Dabas aizsardzības pārvaldes dati).

Ezera Z daļā biotopa kvalitāte novērtēta kā laba, Z-ZR daļā sastopamas īpaši aizsargājamas sugas jūras najāda Najas marina un jūras ūdensgundega *Batrachium baudotii*, kas iekļautas MK not. 396 Īpaši aizsargājamo sugu sarakstā. Jūras ūdensgundega Latvijā sastopama tikai jūras piekrastē un Liepājas ezerā, savukārt jūras najāda izplatīta gan piejūras ezeros un lagūnās, gan arī atsevišķos ezeros valsts austrumu un vidusdaļā.

Veicot biotopu kartēšanu, veģetācija detalizēti tika aprakstīta deviņās transektēs, viena no tām atrodas aptuveni 250 m uz A no Zirgu salas, sākuma punkts – krasta uzbērums. Šajā ezera daļā ūdens apmaiņu ierobežo Golodova dambis, kas veicina aizaugšanu ar virsūdens augiem un dūņu uzkrāšanos. Atšķirībā no transektēm ezera ZR un ZA daļā, šajā konstatēts liels aizaugums ar pavedienvēda zaļalģēm, kas liecina par augstu barības vielu sastāvu ūdenī. Tuvāk krastmalai, kur ūdens ir dziļāks par 1 m, mieturalģes sastopamas samērā reti, dominē zaļalģes, iegrimusī raglape *Ceratophyllum demersum*, vārpainā daudzlape *Myriophyllum spicatum*. Attālāk no krasta, kur ir seklāks, izveidojušās vitālas jūras najādu un mieturalģu audzes.

Arī 2015. gadā veicot pētījumus Liepājas ezera ziemeļu daļā, kanālā iepretī Zirgu salai un Golodova dambim konstatēta jūras ūdensgundega. Konstatēts, ka lielas platības aizņem jūras najāda, kas bieži sastopama ezera rietumu piekrastē (Zviedre, 2015).

Saldūdens biotopu raksturojums Liepājas ezera norobežotajā daļā pie Liepājas metalurģa:

2021. gada jūnijā eksperte L.Grīnberga apsekoja Lokālplānojuma un tai piegulošās teritorijas.

No pārējā ezera ar dambjiem norobežotā daļa uz A-ZA no Liepājas metalurģa (arī Lokālplānojuma) teritorijas, apsekota braucot ar laivu pa Ālandes veco gultni un apsekojot platību, kas Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā OZOLS ir atzīmēta kā ES īpaši aizsargājams biotops. Ierobežotā ūdens apmaiņa un augstais piesārņojuma līmenis šajā ezera daļā ir veicinājis dūņu uzkrāšanos un aizaugšanu ar ūdensaugiem.

Lielāko daļu norobežotās ezera teritorijas aizņem blīvas virsūdens augu audzes, kur izteikti dominē parastā niedre *Phragmites australis*. Retāk sastopama šaurlapu vilkvāļīte *Typha angustifolia*, smaržīgā kalme *Acorus calamus*, ezera melnā *Scirpus lacustris*, indīgais velnarutks *Cicuta virosa*, lielā ežgalvīte *Sparganium erectum*, čemurainais puķumeldrs *Butomus umbellatus*, bebrukārkliņš *Solanum dulcamara*.

Ālandes vecā gultne aizaugusi ar blīvām iegrimušo, peldlapu un brīvi peldošo augu audzēm. Biežāk sastopamās sugas – dzeltenā lēpe *Nuphar lutea*, spožā glīvene *Potamogeton lucens*, iegrimusī raglape *Ceratophyllum demersum*, mieturu daudzlape *Myriophyllum verticillatum*, parastā mazlēpe *Hydrocharis morsus-ranae*, mazais ūdensziņš *Lemna minor*, trejdaivu ūdensziņš *Lemna trisulca*, parastā spirodela *Spirodela polyrrhiza*, retāk sastopama abinieku pakšersa *Rorippa amphibia*, apaļlapu ūdensgundega *Batrachium circinatum*, parastā bultene *Sagittaria sagittifolia*, ūdens mētra *Mentha aquatica*.

Atgriezeniskā cikla baseina daļā, platībā, kas Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā OZOLS ir atzīmēta kā ES īpaši aizsargājams biotops, konstatēta liela ūdensaugu sugu daudzveidība – konstatēti 25 taksoni. Biežāk sastopamās sugas – parastā niedre, dzeltenā lēpe, Kanādas elodeja *Elodea canadensis*, parastais elsis *Stratiotes aloides*, kā arī dzeltenzaļās aļģes vašērijas *Vaucheria* sp. Nereti sastopams trejdaivu ūdensziņš, parastā spirodela, ķemmveida glīvene *Potamogeton pectinatus*, parastā bultene, platlapu vilkvāļīte *Typha latifolia*, šaurlapu vilkvāļīte *T. angustifolia*.

Reti konstatētas mieturalģu sugas – savītā mieturīte Chara globularis, trauslā mieturīte C. globularis, purva sermulīte Hottonia palustris, spožā glīvene, Frīza glīvene P. friesii, ezera meldrs. Kopējais sugu sastāvs un sastopamība raksturīgs ar barības vielām piesārņotiem ūdeņiem, ierobežotā ūdens apmaiņa veicina atklāto teritoriju aizaugšanu ar virsūdens augiem. Atklātā ūdens daļā novērotas arī zivis un ūdensputni.

Konstatētās īpaši aizsargājamās sugas: Ezera Z-ZR daļā sastopamas īpaši aizsargājamās sugas jūras najāda Najas marina un jūras ūdensgundega Batrachium baudotii, kas iekļautas MK not. 396 Īpaši aizsargājamo sugu sarakstā. Jūras ūdensgundega sastopama tikai jūras piekrastē un Liepājas ezerā, savukārt jūras najāda izplatīta gan piejūras ezeros un lagūnās, gan arī atsevišķos ezeros valsts austrumu un vidusdaļā. Arī 2015. gadā veicot pētījumus Liepājas ezera ziemeļu daļā, kanālā iepretī Zirgu salai un Golodova dambim konstatēta jūras ūdensgundega. Konstatēts, ka lielas platības aizņem jūras najāda, kas bieži sastopama ezera rietumu piekrastē (Zviedre, 2015).

Apsekojot Liepājas metalurģa un tam piegulošās teritorijas 2021. gadā tīrā ūdens baseinā, atgriezeniskā cikla baseinā un Ālandes vecajā gultnē un atklātajās ūdens platībās nedrāžā īpaši aizsargājamās augu sugas nav konstatētas.

Jūras ūdensgundegu audzes konstatētas iepretī Zirgu salai un Golodova dambim.

Dabas liegumā plānotie saldūdens biotopu pasākumi

NATURA 2000 teritoriju nacionālā aizsardzības un apsaimniekošanas programma 2018. – 2030. gadam dabas lieguma "Liepājas ezers" teritorijā paredzējusi šādus pasākumus, kas attiecas uz ezera apsaimniekošanu un kaut vai daļēji būtu attiecināmas uz Liepājas metalurģa teritoriju:

- Nodrošināt ezera funkcionalitāti, veicot regulāru ūdensaugu izpļaušanu, vienlaidus niedru un ezeros Scirpus lacustris masīvu fragmentāciju un ūdensapmaiņas kanālu (t. s. "taku") uzturēšanu.
- Attīrīt laivu ceļu no laivu kooperatīviem līdz ezera atklātajai daļai.
- Pļaut meldru un niedru vienlaidus lielo masīvu.
- Pļaut laivu ceļus, transektu tīklos (t. s. "takās") un Bārtas ietekas rajonā ne mazāk kā četras reizes gadā.
- Veidot atklātas pieejas zonas ezera ziemeļrietumu krastā
- Veikt Ālandes, Otaņķes un Bārtas gultnes pārtīrīšanu no sanešiem un pārlietu ūdensaugu aizauguma plūdu riska mazināšanai, ūdens caurvades un iepriekšējos punktos uzskaitīto vajadzību nodrošināšanai (NATURA 2000..., 2017).

Šo pasākumu piemērotība un iekļaušana lokālplānojuma teritorijas apsaimniekošanas priekšlikumos jāizvērtē pēc teritorijas apsekošanas dabā un ņemot vērā paredzētos pārbūves darbus.

Ornitoloģiskās dabas vērtības Lokālplānojuma teritorijā novērtēja eksperts Rolans Lebus (eksperta sertifikāts Nr. 005; sertifikāts izsniegts 08.04.2013.) derīgs līdz 13.05.2023, novērtējumus dabā veicis arī ornitologs un sertificēts putnu eksperts Edgars Dzenis (3.pielikumā Eksperta atzinuma pilns teksts).

Lokālplānojuma teritorija tās D daļā robežojas ar Natura 2000 teritorijas dabas lieguma "Liepājas ezers" dabas lieguma zonu / sezonālā lieguma zonu.

Izvērtējamās teritorijas apsekošanas laikā lokālplānojuma teritorijā īpaši aizsargājamās putnu sugas nav konstatētas vispār, un tās tiešā tuvumā nav reģistrēti atzīmējami un analizējami īpaši aizsargājamo putnu sugu novērojumi. Tādi nav atzīmēti arī citos šī atzinuma sagatavošanā izmantotajos informācijas avotos.

Saskaņā ar Pūču aizsardzības plānu un Dzeņu aizsardzības plānu izvērtējamā teritorijā un tās tiešā tuvumā, un / vai attālumā, kādā varētu būt prognozējama plānotās darbības negatīva ietekme, plānā nosaukto sugu aizsardzībai prioritāro vietu nav.

Lokālplānojuma teritorija ir mākslīgi veidota, degradēta un piesārņota platība Liepājas ezera piekrastē un tās bijušajā akvatorijā, kuras teritorijā nav putniem nozīmīgu dzīvotņu, sekojoši, tajā ir slikti putnu barošanās un ligzdošanas apstākļi. Par suboptimālām ir uzskatāmas arī lokālplānojuma teritorijai tieši piegulošās platības, t.sk., Liepājas ezera dabas liegumā, kas optimāli pilda putniem nozīmīgu dzīvotņu buferzonas funkcijas.

Lokālplānojuma teritorija atrodas starp Liepājas ezera dabas liegumu un pilsētu ar intensīvu satiksmi, trokšņu un gaismas piesārņojumu un citām ievērojamām antropogēnām dabas ietekmēm. Minētās ietekmes būtiski negatīvi ietekmē kā lokālplānojuma teritorijas, tā piegulošā Liepājas ezera dabas lieguma ornitofaunu tā Z daļā. Ņemot vērā to, ka minētās ietekmes aprakstītajā teritorijā ievērojamā intensitātē ir novērojamas vismaz kopš 20. gadsimta 70. gadiem, var pieņemt, ka lokālās putnu populācijas tām ir adaptējušās.

Saskaņā ar pasūtītāja iesniegtajiem materiāliem, plānotā lokālplānojuma teritorijas turpmākā izmantošana būtiski antropogēno ietekmju apjomu un intensitāti nepalielinās, salīdzinot ar to, kāds tajā ir bijis ilgstošā periodā. Tas attiecināms kā uz teritorijas rekreatīvo, tā saimniecisko attīstību, ieskaitot satiksmes infrastruktūras pārveidi un jaunas satiksmes infrastruktūras izveidi. Sekojoši, lokālo putnu populācijas kā lokālplānojuma teritorijā, tā tās perifērijā, t.sk., Liepājas ezera dabas liegumā turpmākā plānotā izmantošana būtiski neietekmēs.

Tajā pašā laikā būtiski negatīva ietekme uz savvaļas putnu populācijām – kā lokālām populācijām, tā migrējošiem, ziemojošiem un vasarojošiem putniem, ir vēsturiskajam rūpnieciskajam piesārņojumam lokālplānojuma teritorijā un tās perifērijā.

Eksperta slēdzienā secināts, ka prioritāras darbības putnu aizsardzības interesēs ir saistāmas tikai un vienīgi ar piesārņojuma likvidēšanu un / vai tā ietekmes būtisku mazināšanu kā lokālplānojuma teritorijā, tā tās perifērijā, kuras piesārņojums saistāms ar rūpnīcas radītajiem atkritumiem un notekūdeņiem.

20..attēls Liepājas ezera piekraste (teritorijaa ar dabas teritorijas zonējumu) (foto I.Gavena)

Sugu un biotopu eksperte Dr.ģeogr. Inese Silamiķele (vaskulāro augu, mežu un virsāju, purvu, zālāju biotopu eksperta sertifikāts Nr.019) apsekoja un sniedza atzinumu par "Liepājas metalurga" teritorijas sauszemes daļas biotopiem un vaskulārajiem augiem. (4.pielikums pilns Atzinuma teksts).

Izvērtējamā teritorija neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, tajā nav nodibināti un tā nerobežojas ar mikroliegumiem. Izpētes teritorija dienvidos robežojas ar Natura 2000 teritoriju dabas liegumu "Liepājas ezers". Dabas liegums izveidots, lai nodrošinātu ūdensputniem nozīmīgu barošanās, ligzdošanas un spalvu mešanas vietu, nozīmīgu atpūtas vietu migrācijas laikā, kā arī lai aizsargātu Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamus Liepājas ezera un tā piekrastes plāvu biotopus un putnu sugas.

Augāju, kas sastopams bijušās rūpnīcas "Liepājas metalurģs" teritorijā veido ruderālas un nezāļaugu sugas (5. att.). Ar stabilāku augāju apaugušas vien grāvju malas un atsevišķi laukumi gar brauktuvēm. Dabiski zālāji nav sastopami. Kopumā augšanas apstākļi ir sausi, teritorijā sastopams kodīgais laimiņš *Sedum acer*, baltais laimiņš *Sedum album*, dziedniecības pelašķis, tīrumu vībotne *Artemisia campestris*, maura skarene *Poa annua*, lauka sīkķersa *Cardaminopsis arenosa*, asais dadzis *Cirsium vulgare*, parastais biškrēsliņš *Tanacetum vulgare*, mazā mauraga *Pilosella officinalis*, asais jānītis *Erigeron acris*. Izplatīta Parastā kamolzāle *Dactylis glomerata* un slotiņu ciesa *Calamagrostis epigeios*. Gar grāvju un dzesēšanas dīķa malām izplatīta parastā niedre *Phragmites australis* kazenēs *Rubus cecius*, pavasara krustaine *Senecio vernalis*. amoliņi *Melilotus* sp.. Kur bijuši piemēroti apstākļi, ieviešas krūmāji un koki – bērzi *Betula pendula*, apses *Populus tremula*, papeles, plūškoki *Sambucus*.

Apsekotajā teritorijā novērojama plaša invazīvo sugu sastopamība. Grāvja malā konstatēts MK noteikumos Nr. 468. (30.06.2008.) "Invazīvo augu sugu saraksts" iekļautais Sosnovska latvānis *Heracleum sosnowskii*, vairāki eksemplāri. Teritorijā sastopamas arī citas augu sugas ar agresīvu izplatīšanās tendenci, kuras atzīstamās kā invazīvas - Kanādas zeltslotiņa *Solidago canadensis*, plūmjlapu aronija *Aronia prunifolia*, skarainā ģipsene *Gypsophila paniculata*. Skarainā ģipsene Latvijā senāk uzskatīta kā reta, dabiskos apstākļos atrodama tikai piejūras kāpās Kurzemes dienvidrietumos, tomēr šobrīd tā ir pārgājusi savvaļā un sastopama sausās nezālienēs. Par invazīvu sugu atzīstams arī sarkanais plūškoks *Sambucus racemosa*.

Kopumā, Lokālplānojuma teritorijā pārsvarā sastopamas Latvijā izplatītas un bieži sastopamas augu sugas.

Lokālplānojuma teritorijā sastopama īpaši aizsargājamā augu suga baltais āmulis *Viscum album* (L.). Suga iekļauta MK noteikumos par īpaši aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām un Latvijas Sarkanās grāmatas 1. kategorijā kā reta suga, kurai draud iznīkšana. Izpētes teritorijā baltais āmulis konstatēts apstādījumos gar ielu malām un starp ēkām uz 7 vidēja vecuma liepām un apses (x: 317668, y: 268385 (3 liepās iepretim lielajai martena krāšņu mājai vismaz 10 eksemplāri); x: 317856, y: 268692 (aptuveni 10 augi vienā lielā apsē), x: 317691, y: 268668 (divās liepās pie caurlaides), x: 317747, y: 268734 (pretī caurlaidei, 2 liepās). Vairāki koki ar āmuļiem atrodas arī izpētes teritorijai piegulošajos zemesgabalos.

Āmuļa izplatību Latvijā pētījis arī prof. Māris Laiviņš ar studentiem (Kalnīte 2006). Konstatēts, ka baltā āmuļa augšanas vietas Latvijā iezīmē divus atsevišķus izplatības reģionus: dienvidrietumu Kurzemē - Liepājas rajonā un dienvidrietumu Latgalē – Preiļu, Daugavpils un Jēkabpils rajonos, kā arī vairākas savrupas augšanas vietas – Talsu, Ventspils, Valmieras, Jelgavas un Ogres rajonos. No 20. gadsimta deviņdesmito gadu beigām līdz 2006. gadam reģistrētas 123 no 169 baltā āmuļa atradnēm. No tām Liepājas rajonā 123 jeb 75% (Kalnīte 2006). Dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" ir informācija par 341 sugas atradni.

Vienlaikus jāņem vērā, ka baltais āmulis ir sinantropa suga, kas labprāt izvēlas saimniekaugus apdzīvotās vietās vai to tuvumā, ieviešas māju, dārzu un ceļmalu apstādījumos un parkos, ko var novērot arī Liepājā un blakus esošajā Grobiņā. Baltā āmuļa izplatības palielināšanās novērojama arī Eiropā. Tas ļauj secināt, ka balto āmuļu reģionālo izplatību ietekmē klimatiskie apstākļi, un pašlaik vērojama baltā āmuļa ziemeļu robežas pārvietošanās ziemeļu un ziemeļaustrumu virzienā arī Latvijas teritorijā (Tikkanen et al. 2021, Rekmanis 2010).

Suga tiek uzskatīta kā dekoratīva (<https://www.latvijasdaba.lv/augi/viscum-album-l/>), tomēr tas ir diskutējams viedoklis.

a)

b)

21.attēls. Baltā āmuļa sastopamība izpētes teritorijā (a), baltais āmulis liepās pie martena krāšņu mājas (b).

Lokālplānojuma teritorijā netika konstatēti Latvijā vai Eiropas savienībā īpaši aizsargājami biotopi vai citas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības.

Secinājumi par plānotās darbības vai pasākuma ietekmi uz konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību, kā arī uz piegulošo teritoriju un nosacījumi darbības vai pasākuma veikšanai:

1. Izpētes teritorijā netika konstatēti īpaši aizsargājami biotopi.
2. Teritorijā konstatēta īpaši aizsargājama augu suga, kura iekļauta MK 14.11.2000. noteikumi Nr. 396. „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu” 1. pielikumā:
 - baltais āmulis *Viscum album* (vairāki eksemplāri uz liepām un apses). Pēdējos gados tiek novērota šīs sugas izplatīšanās Latvijā. Sugas saglabāšanos nodrošinās neizcērtot kokus, kuros āmulis ir konstatēts. Vienlaikus, īstenojot teritorijas labiekārtošanu vai pārbūvējot ielas, atsevišķu koku ar balto āmulī izciršana, potenciāli būtiski neapdraudētu šīs sugas populācijas saglabāšanos labvēlīgā stāvoklī valstī kopumā. Suga ir izplatījusies blakus esošajos zemesgabalos Liepājas pilsētā un novadā. Koku izciršana iepriekš saskaņojama ar Dabas aizsardzības pārvaldi.
3. Izpētes teritorijā konstatētas invazīvas augu sugas un sugas ar agresīvu izplatīšanās tendenci: Sosnovska latvānis *Heracleum sosnowskii*, Kanādas zeltslotiņa *Solidago canadensis*, skarainā ģipsene *Gypsophila paniculata*, plūmjlapu aronija *Aronia prunifolia*. Teritorijas turpmākajā apsaimniekošanā invazīvās sugas ir jāiznīcina un jānovērš to izplatīšanās (aktīva izplatīšanās var notikt gar ūdensteču un ūdenstilpju krastiem kā arī ar noņemtās zemes virskartas pārvietošanu citur vai neatbilstoši kompostējot).
4. Rūpnīcas “Liepājas metalurgs” sauszemes teritorija dienvidu daļā robežojas ar Natura 2000 īpaši aizsargājamu dabas teritoriju “Liepājas ezers”. Nelabvēlīgu ietekme uz dabas liegumu var radīt invazīvo sugu un piesārņojuma izplatīšanās.

6.3 GAISA KVALITĀTE

Kvalitātes normatīvus ārtelpu gaisa kvalitātei nosaka 2009.gada 3.novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti".

Regulāri gaisa kvalitātes novērojumi valsts gaisa monitoringa programmas ietvaros Liepājas pilsētā tiek veikti tikai monitoringa stacijā O.Kalpaka ielā 34 (veic LVĢMC, izmantojot DOAS sistēmas monitoringa staciju, 2 stari). Tā ir paredzēta kā transporta ietekmes monitoringa stacija. Monitoringā tiek veikti sēra dioksīda (SO₂), slāpekļa dioksīda (NO₂), oglekļa oksīda (CO), ozona (O₃), benzola, toluola, daļiņu PM₁₀, PM_{2,5}, metālu svina, kadmija, niķeļa, arsēna jonu koncentrācija daļiņās PM₁₀. Taču ievērojot to, ka stacija atrodas Liepājas ostas tuvumā, tad stacijā iegūto mērījumu rezultāti, it īpaši apstākļos, kad valdošie ir rietumu vai ziemeļrietumu vēji, tajā iegūtie monitoringa rezultāti atspoguļo summāro transporta un tuvumā ostā un tai piegulošajās teritorijās esošo stacionāro avotu ietekmi.

Diemžēl stacija atrodas attālināti no Lokālplānojuma teritorijas, tādēļ tās datus izmantot Lokālplānojuma teritorijas gaisa kvalitātes raksturošanai nav iespējams.

Izvērtējot LVĢMC publiski pieejamos datus par gaisa kvalitāti Liepājā var secināt, ka pārsvarā tā ir viduvēja un laba. Laika periodā no 2013. g. līdz 2019. g. O.Kalpaka ielā nav pārsniegti Ministru kabineta 2009. gada 11. marta noteikumos Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" cilvēka veselības aizsardzības noteiktie gaisu piesārņojošo vielu robežlielumi un mērķlielumi.

Atsevišķos gadījumos monitoringa stacijā ir fiksēts slāpekļa dioksīda stundas, daļiņu PM₁₀ stundas un gada vidējais apakšējais piesārņojuma novērtēšanas sliekšnis cilvēka veselības aizsardzībai, bet daļiņu PM_{2,5}, benzola un benz(a)pirēna gada vidējās koncentrācijas monitoringa stacijā pārsniedz gan augšējo, gan apakšējo piesārņojuma novērtēšanas sliekšni cilvēka veselības aizsardzībai (apakšējais piesārņojuma novērtēšanas sliekšnis – piesārņojuma līmenis, kuru nepārsniedzot gaisa kvalitātes novērtēšanai pietiek ar modelēšanu vai citu objektīvu novērtējuma metodi, augšējais piesārņojuma novērtēšanas sliekšnis – piesārņojuma līmenis, kuru nepārsniedzot gaisa kvalitātes novērtēšanai var izmantot stacionārus mērījumus kopā ar modelēšanu vai indikatīviem mērījumiem, vai ar abiem kopā). Tai pat laikā cilvēka veselības aizsardzībai noteiktie vidējie vides kvalitātes standarti netiek pārsniegti.

Ņemot vērā to, ka konkrētu avotu grupu ietekmes uz gaisa kvalitāti īpatsvars nav zināms, nav iespējams prognozēt turpmākās gaisa kvalitātes attīstības tendences pilsētā un Lokālplānojuma teritorijā, kā arī noteikt precīzus pasākumus gaisa kvalitātes uzlabošanai potenciālajās problēmteritorijās, tai skaitā Lokālplānojuma teritorijā, kas tiek plānota kā rūpnieciskās ražošanas teritorija.

Pašreizējās emisijas gaisā Lokālplānojuma teritorijā rada autotransporta kustība, tai skaitā Brīvības ielā, dzelzceļa transports un esošie rūpniecības uzņēmumi Lokālplānojuma un tai piegulošajās teritorijās.

Šobrīd nav pieejama informācija vai gaisa kvalitātes mērījumi Lokālplānojuma teritorijā, kas varētu raksturot iespējamās emisijas gaisā no tur brīvi izbērtajiem dažāda veida ražošanas atkritumiem. Uzsākot Lokālplānojuma īstenošanu, ieteicams veikt emisiju gaisā mērījumus galveno atklāto atkritumu izgāztuvju vietās. Šādi mērījumi ļaus izvērtēt sanācijas veidus un izvēlēties atbilstošāko.

Attīstot jaunus rūpniecības uzņēmumus Lokālplānojuma teritorijā nav pieļaujamas emisijas gaisā, kas pārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības, vai summāri ar esošo gaisa kvalitāti var pārsniegt robežvērtības.

6.4 TROKŠŅA LĪMENIS

Galvenais akustiskā trokšņa avots Liepājas pilsētā ir autotransports. Vides troksni transporta infrastruktūrai blakus esošajās teritorijās rada arī dzelzceļa transports (dzelzceļa līnija Jelgava – Liepāja), tramvaju kustība, Liepājas lidostas darbība. Atkarībā no saimnieciskās darbības specifikas ražošanas objekti arī var radīt paaugstinātu vides troksni (biežāk – paaugstinātu, īslaicīgu), piemēram, pārkraujot kravas ostā, darbinot ražošanas iekārtas, būvdarbu laikā utml.

Ministru kabineta 2014. gada 07. janvāra noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteikts, ka trokšņa stratēģiskās kartes izstrādā aglomerācijām, t.i. administratīvā teritorija, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz 100 000 un iedzīvotāju blīvums pārsniedz 500 iedzīvotāju uz kvadrātkilometru, Liepājas pilsēta neatbilst MK noteikumos noteiktajiem kritērijiem. Pilsētai nav izstrādāta stratēģiskā trokšņa karte.

Rūpnieciskās ražošanas teritorijai un dabas teritorijai (šādi zonējumi noteikti Lokālpārplānojuma teritorijai) Latvijas normatīvajos aktos nav noteiktas trokšņa robežvērtības.

Lokālpārplānojuma un tai piegulošajās teritorijās nav veikti trokšņa līmeņa mērījumi. Šobrīd teritorijā esošie nedaudzie rūpniecības uzņēmumi nerada trokšņa emisijas, kas varētu pārsniegt pieļaujamās trokšņa robežvērtības tuvākajās dzīvojamajās teritorijās.

Attīstot Lokālpārplānojuma teritoriju, veidojot jaunus rūpniecības uzņēmumus, organizējot auto transporta plūsmu un dzelzceļa transportu, izvērtējami summārā trokšņa līmeņi un to atbilstība normatīvo aktu prasībām tuvākajās dzīvojamajās teritorijās.

7 PAAUGSTINĀTA RISKĀ TERITORIJAS UN OBJEKTI

Paaugstināta riska teritorijas ir vietas/teritorijas, kuras biežāk nekā citas apdraud dabas stihijas vai cilvēku darbības izraisīti negadījumi vai katastrofas, kas rada vides piesārņojumu vai materiālo vērtību zaudējumus.

Paaugstināta riska objekti ir ražotnes, būves, transporta līnijas utt., kurās ir augsta avāriju izcelšanās iespējamība un/vai kur avāriju sekas ir sevišķi bīstamas cilvēku un vides veselībai un drošībai.

Noteikumus, kuri nosaka ar bīstamajām ķīmiskajām vielām un bīstamajiem maisījumiem saistīto rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumus, kā arī vielas un maisījumus (atkarībā no to daudzuma un bīstamības pakāpes), šobrīd regulē MK 01.03.2016. noteikumi Nr. 131 „Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr. 131). Papildus jānorāda, ka šie noteikumi paredz, ka paaugstinātas bīstamības objektu izvietojuma minimālos drošības attālumus un teritorijas izmantošanas un apbūves ierobežojumus nosaka pašvaldības teritorijas plānojumos, lokālplānojumos vai detālplānojumos atbilstoši teritorijas attīstības plānojumu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām un ņemot vērā katra objekta civilās aizsardzības plānu, rūpniecisko avāriju novēršanas programmu vai drošības pārskatu. Savukārt noteikumu 54. punkts nosaka, ka pašvaldība pieprasa objekta atbildīgajai personai sniegt informāciju par konkrētiem rūpnieciskās avārijas riska faktoriem, riska līmeni (pakāpi) un avāriju seku iespējamās nevēlamās iedarbības attālumiem, ja šāda informācija ir nepieciešama teritorijas attīstības plānošanai.

Pašlaik paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanu un klasifikāciju regulē MK 19.09.2017. noteikumi Nr. 563 „Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas un īstenošanas kārtība” (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr. 563). Saskaņā ar minētajiem noteikumiem, paaugstinātas bīstamības objektus iedala trīs kategorijās: A, B un C kategorijā.

Saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem, Lokālplānojuma teritorijā pašlaik neatrodas A un B kategorijas objekti, t.sk. neatrodas tādi objekti, kuriem saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 131 15. punkta prasībām jāizstrādā „Rūpniecisko avāriju novēršanas programma”.

7.1 PIESĀRŅOTĀS UN POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS TERITORIJAS

Teritorija ir reģistrēta kā piesārņota vieta LVĢMC Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā. Reģistrācijas numurs 17004/1273 Nosaukums A/S "Liepājas metalurģs" Adrese Latvijas Republika, Liepāja, Brīvības iela, 96. Piesārņojuma veids

- Smagie metāli un to savienojumi
- Naftas produkti un to ražošanas blakusprodukti

Saskaņā ar Likumā "Par piesārņojumu" noteikto, piesārņota vieta ir augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēkas, ražotnes vai citi objekti, kuri, pēc pārbaudītas informācijas, satur piesārņojošas vielas.

2020.gadā SIA "Devons" ir veicis ģeoeoloģisko izpēti Lokālplānojuma teritorijā.

Kopā ir veikta grunts un gruntsūdens paraugu ņemšana 7 urbumos, kas ir nepietiekoši visas teritorijas raksturošanai.

Piesārņojums ar naftas produktiem

Teritorijas apsekošanas gaitā konstatēts, ka par izpētes teritorijas galveno piesārņojuma ar NP avotu var uzskatīt atklāta tipa naftas produktu atkritumu pagaidu glabātuvī (turpmāk tekstā – dīķi), kas atrodas Lokālplānojuma teritorijas centrālajā daļā, tieši blakus bijušās A/s „Liepājas Metalurģs” noliktavai (22.attēls). Tāpat jāpieļauj, ka nevar izslēgt citu piesārņojuma avotu esamību, jo salīdzinoši tuvu (aptuveni

22.attēls naftas produktu "pagaidu" glabātuve (foto I.Gavena)

150 metrus uz ziemeļiem) no NP dīķa atrodas arī uzņēmuma iekšējās lietošanas naftas produktu (mazuta) bāze, kurā ikgadējā gruntsūdens kvalitātes monitoringa ietvaros ilggadēji konstatēts peldošu naftas produktu slānis (turpmāk tekstā: PNPS).

Teritorijas centrālajā daļā dislocētā dīķa platība ir aptuveni 530 m², vidēji tas ir 1,5 – 2,0 m dziļš. Dīķis izveidots pagājušā gadsimta septiņdesmitajos gados naftas bāzes regulāro apkopju rezultātā izveidojušos atkritumu uzglabāšanas vajadzībām. Ar naftas bāzi tas ir bijis savienots ar virszemes cauruļvadiem, pa kuriem tvertņu tīrīšanas laikā uz dīķi uzglabāšanai pārvietots mazuts, elektropirolīzes sveķi un citi naftas produktu atkritumi.

Diemžēl nav pieejama droši ticama informācija par dīķa ierīkošanas procesu, taču, ņemot vērā tajā laikā pieņemto praksi, visticamāk, dīķis ir vienkārši teritorijā izrakts padziļinājums, tam nav izolēta pamatne un tas ir tieši saistīts ar ietverošo grunti, un gruntsūdeņiem.

Lai arī dīķī konstatētajam materiālam lielākoties ir viskoza/pastveida konsistence, tā ietekme uz grunts un gruntsūdens kvalitāti tuvākajā teritorijā paredzama kā liela.

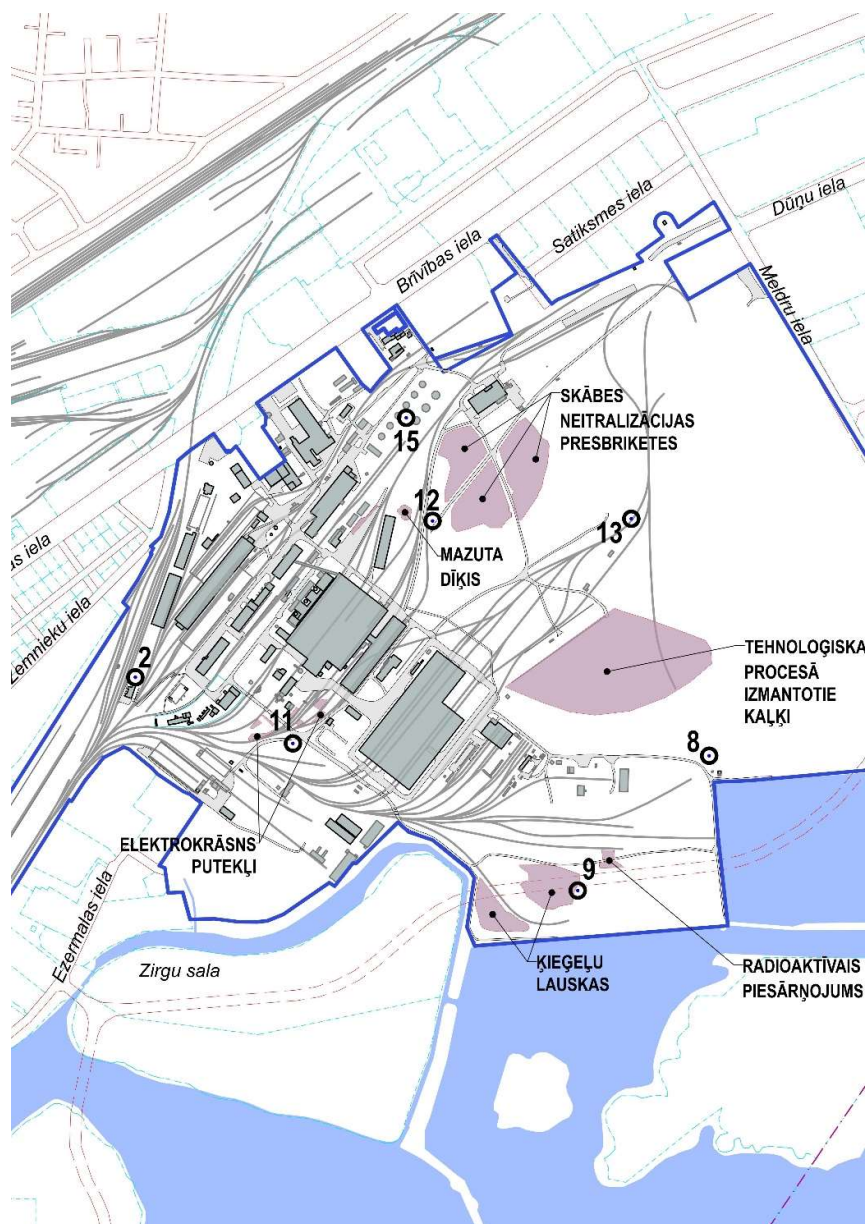
Izpētes procesā ierīkoti urbumi neatrodas tieši pie dīķa. Tuvākais ir 15.urbums, kur arī konstatētas augstākās NP koncentrācijas augsnē, arī vairākos paraugos 8., 12.urbumos NP koncentrācija pārsniedz piesardzības robežvērtību, (piesardzības robežlielums (B vērtība) — norāda maksimālo piesārņojuma līmeni, kuru pārsniedzot iespējama negatīva ietekme uz cilvēku veselību vai vidi, kā arī līmeni, kāds jāsasniedz pēc sanācijas, ja sanācijai nav noteiktas stingrākas prasības) taču nesasniedz kritisko

robežvērtību, kuru sasniegto vai pārsniedzot, augsnes un grunts funkcionālās īpašības ir nopietni traucētas vai piesārņojums tieši apdraud cilvēku veselību vai vidi un ir nepieciešams veikt sanācību.

Šajos pašos urbumos aerācijas zonas grunts paraugos tikai 15. urbumā konstatēts naftas produktu piesārņojums, kas nedaudz pārsniedz piesardzības robežvērtību, kas liecina, ka piesārņojums ar naftas produktiem ir lokāls un koncentrējas virsējos slāņos. To apliecina arī tas, ka tikai 11., 15. un 12. urbumā konstatēti naftas produkti taču to koncentrācija nesasniedz vides kvalitātes robežvērtību.

Kopumā jāsecina, ka piesārņojums ar naftas produktiem attālinoties no dīķa galvenokārt koncentrējas augsnē, vai uzbūrtajā gruntī un tā migrācija ir vāja.

Gruntsūdeņos piesārņojuma robežvērtības naftas produktu ogļūdeņražu indekss pārsniedz 12. un 15. urbumā, bet aromātiskie ogļūdeņraži Benzols, Toluols, Etilbenzols koncentrācijas ir mazākas par noteikšanas robežvērtību, jeb praktiski nav atrasti. Tādējādi naftas produktu piesārņojums konstatēts 2 teritorijās – 12. un 15. urbuma rajonā, iespējams tas veido vienotu piesārņojuma areālu, no NP dīķa gruntsūdens plūsmas virzienā uz Liepājas ezeru.

23..attēls Ģeoeoloģiskās izpētes teritorija un urbumu vietas.

Citas piesārņojošās vielas

Izpētes gaitā augsnes un grunts paraugos testētas tādas piesārņojošās vielas kā Svins, Varš, Cinks, Niķelis, Hroms, Arsēns, Kadmijs, Dzīvsudrabs, kas izpētes uzdevumā noteiktas kā potenciāli iespējamās piesārņotājielas, pamatojoties uz teritorijas vēsturisko izmantošanu.

3.tabula

Piesārņojošo parametru vai vielu koncentrāciju, kas pārsniedz C, jeb videi un cilvēkiem bīstamo robežvērtību, apkopojums

Vide	2.urbums Parametrs, koncentrācija mg/kg	8.urbums Parametrs, koncentrācija mg/kg	9.urbums Parametrs, koncentrācija mg/kg	11.urbums Parametrs, koncentrācija mg/kg	12.urbums Parametrs, koncentrācija mg/kg	13.urbums Parametrs, koncentrācija mg/kg	15.urbums Parametrs, koncentrācija mg/kg
Uzbērtā grunts augšējais slānis	Cinks -264*	Varš - 692 Cinks - 5960 Niķelis - 1120 Hroms - 2830 Kadmijs – 7,36	Hroms - 466	Varš - 851 Cinks - 1890 Hroms - 677 Kadmijs – 8,41	Varš - 345 Cinks - 2270 Hroms - 1090 Kadmijs - 6,15 Svins - 532	Hroms - 1140	Kadmijs – 0,87
Aerācijas zonas uzbērtā grunts	Varš - 187 Cinks - 1090 Hroms- 1610	Varš - 169 Cinks - 2410 Hroms - 474 Kadmijs – 2,63	-	-	-	Varš - 312	-
Gruntsūdens	Nav piesārņojums, kas pārsniedz robežvērtību	Nav piesārņojums, kas pārsniedz robežvērtību	Nav piesārņojums, kas pārsniedz robežvērtību	Nav piesārņojums, kas pārsniedz robežvērtību	Naftas produktu ogļūdeņražu indekss – 2,6mg/l**	Nav piesārņojums, kas pārsniedz robežvērtību	Naftas produktu ogļūdeņražu indekss - 1,3mg/l
Rekomendācijas	Nepieciešama detālā izpēte*** un grunts sanācija****	Nepieciešama detālā izpēte un grunts sanācija	Nepieciešama detālā izpēte un augšējā slāņa sanācija	Nepieciešama detālā izpēte un augšējā slāņa sanācija	Nepieciešama detālā izpēte un augšējā slāņa sanācija, izvērtējama gruntsūdens kvalitāte un sanācijas nepieciešamība	Nepieciešama detālā izpēte un grunts sanācija	Nepieciešama detālā izpēte, augšējā slāņa sanācija, izvērtējama gruntsūdens kvalitāte un sanācijas nepieciešamība

Augsnes un grunts kvalitātes normatīvi (25.10.2005. MK Noteikumi Nr.804)

Nr. p.k.	Parametrs	Mērvienība	Smilts		
			A	B	C
1.	Cu	mg/kg	4	30	150
2.	Pb	mg/kg	13	75	300
3.	Zn	mg/kg	16	250	700
4.	Ni	mg/kg	3	50	200
5.	As	mg/kg	2	10	40
6.	Cd	µg/kg	80	3000	8000
7.	Cr	mg/kg	4	150	350
8.	Hg	µg/kg	250	2000	10000

** Naftas produktu ogļūdeņražu indekss – robežvērtība -1 mg/l saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumiem Nr.118 "Ūdens kvalitātes normatīvi pazemes ūdeņu stāvokļa novērtēšanai un prasības pazemes ūdeņu attīrīšanai piesārņotajās vietās" 10.pielikumu

*** papildus ģeoeoloģiskā izpēte, kurā: Jānosaka uzbērtā slāņa biezums, kvalitāte un izplatība. saskaņā ar 25.10.2005. Ministru kabineta noteikumos Nr.804 "Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem" noteikto - ja augsnes vidējā paraugā konstatēta piesārņojošās vielas koncentrācija, kas pārsniedz piesardzības robežlielumu (B vērtību), vai ja ir pārsniegts mērķlielums (A vērtība) šo noteikumu 1.pielikuma 2.tabulā minētajām vielām, (tie ir arī teritorijā noteiktie smagie metāli) piesārņojošās vielas

izplatības dziļumu, izplatību un virzienu nosaka, ņemot grunts papildu paraugus ar 50 centimetru intervālu visas piesārņotās zonas robežās, kamēr sasniedz to dziļumu un robežu, kur piesārņojošās vielas koncentrācija nepārsniedz piesardzības robežlielumu (B vērtību) vai mērķlielumu (A vērtību). Jāveic tehnogēno un dabisko nogulumu paraugošana un kvalitātes testēšana. Pamatojoties uz šiem datiem un rūpīgu teritorijas apsekošanu, jānosaka piesārņojuma izplatība plānā un griezumā. Jāveic papildus gruntsūdens kvalitātes noteikšana, galveno uzmanību pievēršot konstatētajām piesārņotajām teritorijām (naftas produktu dīķis, putekļu un presēto nogulumu noliktavas, radioaktīvā piesārņojuma izpēte), bet ne tikai. OBLIGĀTI nosakāmi grunts (iežu) Paraugu ņemšanas dziļumi, raksturojams grunts slānis, no kura paraugs ņemts. Izvērtējama teritorijā esošo virszemes ūdensobjektu ūdens un nogulumu kvalitāte.

**** sanācija veicama saskaņā ar sanācijas projektu, kas izstrādāts pamatojoties uz izpētes datiem un saskaņots ar VVD reģionālo vides pārvaldi.

Augsnes, jeb uzbūvētā slāņa augšējā daļā piesārņojums ir konstatēts praktiski visos urbemos ņemtajos paraugos, taču piesārņotāji vielu spektru un to koncentrācijas acīmredzot nosaka konkrētajā teritorijā vēsturiski veiktās darbības vai izbērtu atkritumu ķīmiskais sastāvs. Vienīgi Arsēna un Dzīvsudraba koncentrācijas nevienā no paraugiem nepārsniedz piesardzības robežvērtību.

24. attēls Viena no rūpniecisko atkritumu "Pagaidu" glabātuvēm (foto I.Gavena)

Tajā pat laikā visos urbemos vismaz viena parametra koncentrācija pārsniedz kritisko robežvērtību, bet 8., 11., un 12. urbemos konstatēts piesārņojums kas pārsniedz kritisko robežvērtību ar 4-5 piesārņotājiem, kas liecina par būtiski piesārņotu teritoriju šo urbumu apkārtnē.

Saskaņā ar ģeotehniskās izpētes atskaitē ietverto informāciju, augšējo slāni (kurš ģeoekoloģiskajā izpētē nosaukts par augsni, bet to veido uzbūvēti tehnogēnie nogulumi, pārsvarā sastāv no izdedžiem un būvgružiem ar dažādu puteklveida rūpniecisko atkritumu starpslāņiem un piemaisījumiem. Līdz ar to, var pieņemt, ka augstās piesārņojošo vielu koncentrācijas visticamāk ir radušās no izdedžiem, vai iespējams tiem piejauktiem filtru putekļiem.

25.attēls uzbērtā slāņa "atsegums" Liepājas ezera krastā (foto I.Gavena)

Dziļāk iegulošās uzbērtās grunts piesārņojuma spektrs un izplatība nebūtiski atšķiras no augšējās grunts piesārņojuma. Šeit piesārņojums, kas pārsniedz kritisko robežvērtību tiek noteikts 2., 8. un 13. urbumos, vairākas piesārņotājielas pārsniedz kritisko robežvērtību 2. un 8. urbumos.

Saskaņā ar LVĢMC2019. gada 29. janvāra vēstulē Nr. 4-3/131 ietverto informāciju, bijušajā metāllūžņu šķirošanas laukumā Lokālplānojuma teritorijas Dienvidu daļā ir konstatēts **radioaktīvais piesārņojums**. Radioaktīvi piesārņotā laukuma visā platībā atrodas radioaktīvi piesārņoti izdedži, ķieģeli un, iespējams, arī metāla gabali, kas visi ir radioaktīvi piesārņoti. Radioaktīvi piesārņotajā laukumā būtu jāveic papildu izpēte un teritorijas dezaktivācija. Līdz šim veikta izpēte liecina par esošu radioaktīvo piesārņojumu, kura līmenis nerada draudus piegulošajām teritorijām.

Gruntsūdens kvalitāte noteikta ņemot paraugus tajos pašos urbumos, kur ņemti augšējā slāņa un aerācijas zonas grunts paraugi.

Testēšana veikta šādiem parametriem: Naftas produktu ogļūdeņražu indekss, Ķīmiskais skābekļa patēriņš KSP, Kopējais slāpeklis (Nkop.), Benzols, Toluols, Etilbenzols, Ksiloli, Kobalts, Molibdēns, Varš, Niķelis, Svins, Kadmījs, Hroms, Arsēns.

Piesārņojuma robežvērtības pārsniedz naftas produktu ogļūdeņražu indekss 12. un 15.urbumā, bet aromātiskie ogļūdeņraži Benzols, Toluols, Etilbenzols koncentrācijas ir mazākas par noteikšanas robežvērtību, jeb praktiski nav atrasti. Tādējādi naftas produktu piesārņojums konstatēts 2 teritorijās – 12.un 15.urbuma rajonā.

Ķīmiskais skābekļa patēriņš ir lielums, ko izmanto, lai raksturotu ūdeni piesārņojuma pakāpi ar organiskām vielām. Izvērtējot ķīmiskā skābekļa patēriņa vērtības, kas noteiktas Lokālplānojuma teritorijas gruntsūdeņos, var secināt, ka nebūtisks piesārņojums ir izplatīts praktiski visā teritorijā, koncentrācijas pārsniedz normatīvajos aktos noteikto mērķlielumu, taču nesasniedz robežvērtību, kas norāda bīstamu piesārņojumu. Izņēmums ir 2.urbuma apkārtnē, kur nav konstatēts piesārņojums ar organiskajām vielām, taču Molibdēna un arsēna koncentrācijas pārsniedz mērķlielumu, kas norāda uz antropogēno piesārņojumu.

Tas, ka vienā urbumā abos paraugos ir atšķirīgas piesārņojošo vielu koncentrācijas, liecina par uzbēruma neviendabīgumu un to, ka maz ticama plaša difūzā piesārņojuma izplatība.

Tā kā nav konstatētas paaugstinātas šo vielu koncentrācijas gruntsūdeņos - visticamāk piesārņojums lokalizējas uzbērtajā materiālā un nav mobils (neizplatās).

Izvērtējot agrāk veiktu ģeoķīmiskās izpētes darbu rezultātus, (piemēram, Trace elements in groundwater as indicators of anthropogenic impact. Igors Levins & Edmund Gosk, Environ Geol (2008), kā arī citus pētījumus) var secināt, ka dabiskos apstākļos smago metālu pārnese ar pazemes un virszemes ūdeņiem ir praktiski neiespējama, jo to šķīdība ir ļoti zema un konstatēta galvenokārt apstākļos, ja ūdens pH līmenis ir ļoti zems (2-3), respektīvi paaugstināta skābuma apstākļos.

Tādējādi galvenā uzmanība pievēršama teritoriju atbilstošai apsaimniekošanai, nepieļaujot turpmāku piesārņošanu ar skābes saturošiem materiāliem.

Prasības piesārņotas vietas apsaimniekošanai

Kopējais Lokālplānojuma teritorijas izpētes apjoms šobrīd ir nepietiekams, lai precizētu piesārņotās vietas visā lokālplānojuma teritorijā, tādēļ Lokālplānojumā jāietver Piesardzības princips.

Piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu apsaimniekošanas kārtību un prasības nosaka likums "Par piesārņojumu", virkne tam pakārtotu MK noteikumu regulē piesārņotas vietas izpēti, vides kvalitātes novērtēšanas un sanācijas prasības.

Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto: Augsnes un grunts kvalitātes normatīvi nedrīkst būt pārsniegti, uzsākot jaunu piesārņojošu darbību. Ja ir pārsniegts kāds no robežlielumiem, aizliegts veikt jebkādas darbības, kas izraisa augšnes un grunts kvalitātes pasliktināšanos, un atbilstoši likumam "Par piesārņojumu" veicami šādi pasākumi:

- piesārņotās vietas izpēti un monitorings, ja ir pārsniegts piesardzības robežlielums (B vērtība) vai ir pārsniegts mērķlielums (A vērtība) ar šo noteikumu 1.pielikuma 2.tabulā minētajām vielām vietās, kuras Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde novērtējusi par bīstamām;
- piesārņotās vietas sanācija, ja ir pārsniegts kritiskais robežlielums (C vērtība).

Ja noteiktā teritorijā ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitātes normatīvu robežlielumi noteiktam piesārņojuma veidam, pašvaldība, saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izstrādātu un apstiprinātu rīcības programmu vai īstermiņa rīcības programmu, var izdot saistošos noteikumus, kas attiecīgajā teritorijā ierobežo vai aizliedz tādu piesārņojošu darbību uzsākšanu, kuru izraisītā emisija var palielināt kopējo attiecīgā piesārņojuma daudzumu šajā teritorijā.

Tādējādi, ievērojot minētās prasības, Lokālplānojumam būtu jāietver jāparedz izstrādāt rīcības programmu saistībā ar piesārņojuma izpēti, sanāciju un piesārņojuma monitoringu.

Plānojot jaunus infrastruktūras objektus un turpmāko teritorijas izmantošanu, kā viens no būtiskākajiem nosacījumiem ir detalizētas ģeoekoloģiskās izpēti veikšana, tai skaitā nosakot iespējamās punktveida piesārņojumus un potenciālo difūzo piesārņojumu, ko iespējams radījusi neatbilstoša rūpnieciskās

ražošanas atkritumu (izdedžu, būvgružu u.c.) izmantošana teritorijas uzbēršanai, kā arī atsevišķi piesārņojoši objekti.

Piesardzības princips nepieļauj uzsākt vidi ietekmējošu darbību līdz brīdim, kamēr ir iegūta informācija par to, cik liels risks pastāv un kādus pasākumus jāveic, lai to samazinātu.

Ja izpētes procesā draudi tiek identificēti, tad piesardzības princips prasa veikt piesardzības pasākumus neraugoties uz to, ka nav pilnīgas pārliecības par to, vai risks patiešām ir reāls.

Apzinoties to, ka teritorijas jebkurā vietā potenciāli ir iespējams piesārņojums, iepriekšēja detalizēta izpēte nosakāma par prioritāti jebkurai aktivitātei.

Plānojot turpmākos atļautos teritorijas izmantošanas veidus, ieteicams izvairīties plānot tādas darbības, kas var radīt jaunu augsnes, grunts un pazemes ūdeņu piesārņojumu.

Sanācija, vadoties pēc iegūtās informācijas, visticamāk ietver:

1. Naftas produktu piesārņojuma detalizāciju un sanāciju 12-15 urbumu rajonos;
2. Radioaktīvā piesārņojuma likvidāciju/sanāciju;
3. Teritorijā izbērto putekļveida ražošanas atkritumu (filtru putekļi, kaļķakmens putekļus un skābju kodināšanas šķīduma neitralizācijas filtru presbriketes, u.c.) savākšanu un utilizāciju, iepriekš veicot to kvalitātes kontroli un definējot apsaimniekošanas prasības.

Pēc papildus izpētes iespējams lemt par tās nodošanu bīstamo atkritumu apsaimniekotājam, vai iespējams daļēji noteikt tai otrreizējās izejvielas statusu un nodot otrreizējai pārstrādei (piemēram, daļu, ar augstām metālu koncentrācijām).

Piesārņojums, kas koncentrējas konsolidētajā, uzbērtajā slānī (smagie metāli) šobrīd nerada bīstamību videi vai cilvēkiem, ja tiek saglabāts līdzšinējais lietus un pazemes ūdens pH līmenis, nepieļaujot tā pazemināšanos zem pH 4.

Kā viens iespējams risinājums varētu būt šī slāņa konservācija, piemēram, pārklāšana ar ūdeni necaurīdīgu pārsegu (betona, asfaltbetona segumu, zemes darbu veikšanas vietās ierobežošana ar rievsienu un taml. Taču šos lēmumus un prasības jāaskaņo ar Valsts vides dienestu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā informējot par to, ka ir konstatēts piesārņojums un saņemot tehniskos noteikumus turpmākajai izpētei un pēc izpētes arī turpmākajai teritorijas un piesārņojuma apsaimniekošanai.

7.2 DABAS KATASTROFU RISKI

Šādi riski ir grūti prognozējami, it sevišķi to lokalizācija un intensitāte.

Vērā ņemamu apdraudējumu var radīt viesuļvētras ar vēju ātrumu 25 m/s un vairāk. Iespējami sakaru un elektrolīniju pārrāvumi, bojāta ēkas, piemēram, var noraut jumta segumu. Savukārt puteņi un apledojumi var izraisīt elektro un sakaru līniju bojājumus. Tādā gadījumā tiks traucēts iestāžu un ražotņu darbs, komunālo un sociālo pakalpojumu nodrošināšana, kas skars visus iedzīvotājus.

Applūšanas risks

Lokālplānojuma teritorija atrodas daļēji potenciāli applūšanas riska apdraudētā teritorijā. Lai novērstu plūdu draudus vēsturiski izveidota dambju un polderu sistēma, kā arī veikta teritorijas uzbēršana.

Dambju un polderu sistēmas lielākā daļa atrodas ārpus Lokālplānojuma teritorijas, taču to esamība nosaka hidroloģiskos apstākļus Lokālplānojuma teritorijā, tādēļ Lokālplānojuma teritorijas attīstībā liela nozīme ir polderu sistēmas uzturēšanai, lai novērstu nekontrolētu gruntsūdens un virszemes ūdens līmeņu paaugstināšanos.

Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras aprēķinātais maksimālais ūdens līmenis Liepājas ezera ziemeļu daļā ar ikgadējo pārsniegšanas varbūtību 10% ir 0.94 LAS. Aprēķins veikts 2008. gadā, izstrādājot projektu "Plūdu modelēšana Liepājas pilsētas teritorijas plānošanas vajadzībām".

Pēdējo 10 gadu novērojumi liecina, ka noteiktais maksimālais ūdens līmenis pārsniegts jau 4 reizes. Iespējams Liepājai plūdu modelēšanas aprēķini būtu veicami vismaz ar 2% (reize 50 gados) pārsniegšanas varbūtību. Veicot aptuvenus aprēķinus, noteiktais maksimālais ūdens līmenis pie varbūtības 2% varētu sasniegt atzīmi 1.01, bet pie varbūtības 1% jau atzīmi 1.05m LAS

Stipru vētru un jūras uzplūdu rezultātā iespējama Liepājas ezera līmeņa būtiska paaugstināšanās, kas var izraisīt zemāko (neuzbērtu) lokālplānojuma teritorijas daļu applūšanu. Būtiski plūdu draudus mazina izbūvētā dambju sistēma.

Kā ģeoloģiskā riska teritorijas tiek noteiktas:

- potenciālās karsta un sufozijas attīstības teritorijas;
- upju ieleju erozijas un akumulācijas posmi;
- ūdenskrātuvju krastu pārveidošanās posmi;
- seismiskā riska zonas;
- intensīvas pārpurvošanās teritorijas.

Lokālplānojuma teritorija ietilpst zonējumā ar zemu un vidēju ģeoloģisko risku. Kā ģeoloģiskā riska faktori šeit minami: jūras ūdeņu intrūzija pazemes ūdens horizontos, ar plašu lūzumzonu saistīta potenciāla seismoloģiskā riska zona, kā arī pārpurvošanās procesi.

26. attēls. Ģeoloģiskā riska teritorijas Latvijā

Avots: Valsts ģeoloģijas dienests

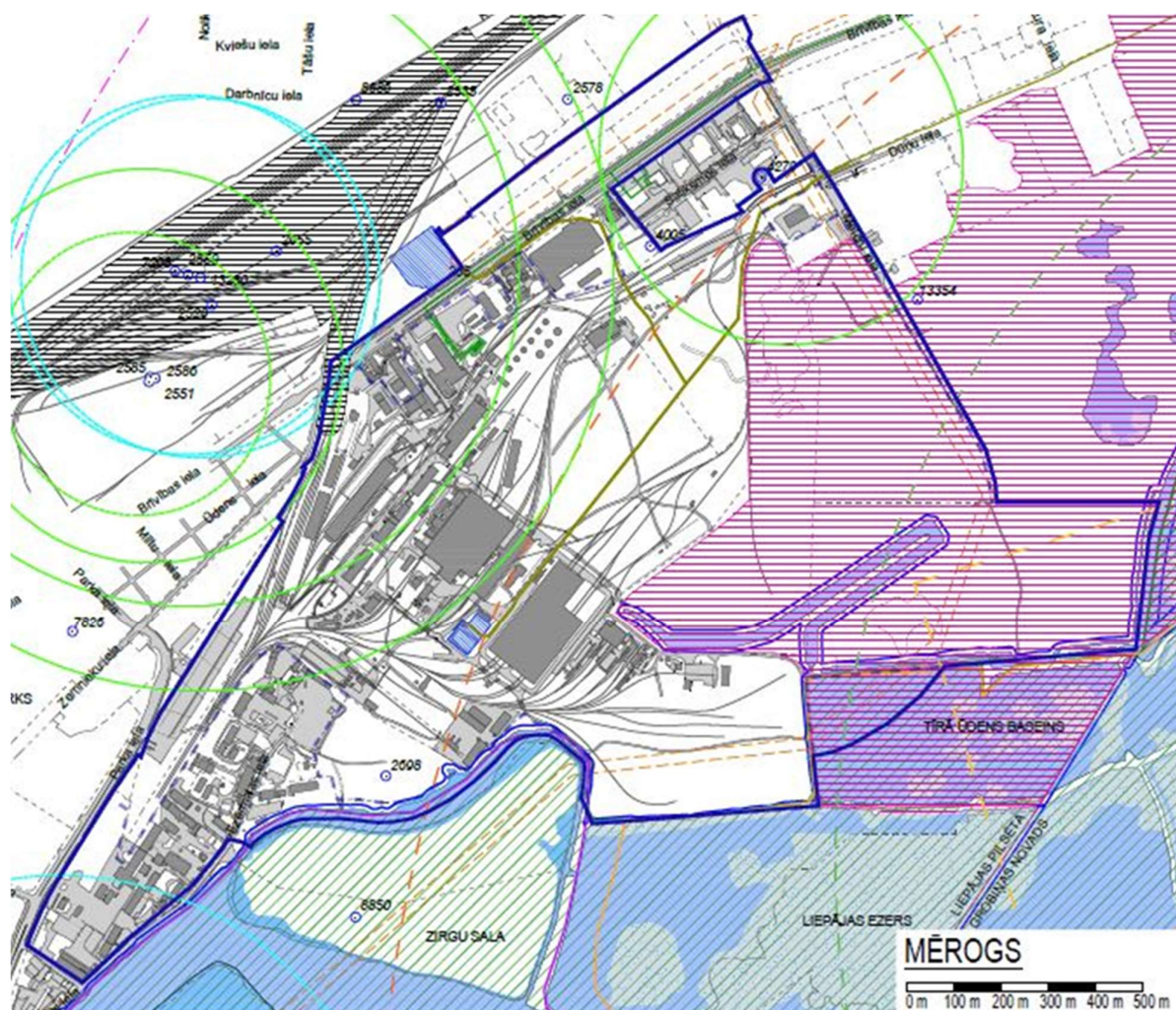
Aizsargjoslas un citi apgrūtinājumi

Lokālplānojuma teritorijas austrumu un rietumu pusē robežojas ar dabas ūdeņu teritorijām, kurās saimnieciskā darbība ir stingri ierobežota. Plānošanas teritorija robežojas ar šādām zonām:

Īpaši aizsargājamā dabas teritorija "Liepājas ezers" – Natura 2000 (ĪADT). Atļautās darbības īpaši aizsargājamās dabas teritorijā Natura 2000 dabas liegumā "Liepājas ezers" nenosaka Liepājas saistošie noteikumi, bet gan citi normatīvie akti.

Projekta teritorijas dienvidu un austrumu malu šķērso 110 kV gaisvadu līnija ar aizsargjoslu. No teritorijā esošās apakšstacijas teritoriju šķērso arī augstsprieguma kabeli, kuru trasējums veido atzarus Brīvības ielas

un Dūņu ielas virzienā. Teritorijā netālu no Brīvības ielas atrodas arī centrālais gāzes sadales punkts ar augstspiediena gāzes vada pievadu.

APZĪMĒJUMI:

- Teritorija ar meliorācijas sistēmu regulētu ūdens režīmu
- Īpaši aizsargājama dabas teritorija
- 110 kV gaisvadu elektrolīnijas aizsargjosla
- Augstsprieguma elektrokabeļu aizsardzības zona
- Gāzes vada aizsargjosla
- Transformatoru apakšstacija
- Virszemes ūdensobjektu aizsargjosla
- Dzelzceļa ekspluatācijas aizsargjosla
- Aizsargjosla gar dzelzceļiem pa kuriem pārvadā naftu, naftas produktus, bīstamas ķīmiskas vielas

- Ķīmiskā aizsargjosla pie minimāla ūdensguves apjoma
- Ķīmiskā aizsargjosla pie maksimāla ūdensguves apjoma
- Liepājas lidostas skrejceļa šķēršļu virsmas zona
- Liepājas lidostas aeronavigācijas iekārtas (Antena DVORIDME LEP) aizsargzona
- Liepājas lidostas aeronavigācijas iekārtas (Antena RUC) aizsargzona
- Liepājas lidostas aeronavigācijas iekārtas (ILS divu frekvenču kursa radiobāka LLZ) aizsargzona
- Īpaši aizsargājama dabas teritorija NATURA 2000 (dabas parka funkcionālā zona)
- Īpaši aizsargājama dabas teritorija NATURA 2000 (regulējama režīma funkci. zona)

27.attēls Aizsargjoslas un apgrūtinājumi Lokālplānojuma teritorijā (SIA UPB Projekti)

Lokālplānojuma teritoriju apgrūtinā ar teritorijā esošu pazemes ūdens atradnes ķīmiskā aizsargjosla, kā arī ārpus teritorijas izvietotu atradnes urbumu ķīmiskās aizsargjoslas.

Lokālpārskata teritorija atrodas arī Liepājas lidostas šķēršļu augstumu ierobežojumu zonā, kā arī VAS "Latvijas gaisa satiksme" aeronavigācijas iekārtu ietekmes zonās. Visā lokālpārskata teritorijā ir noteikts Lidostas šķēršļu augstuma ierobežojums pret skrejceļa asi – 48 m, plānošanas teritorijas austrumu daļā ir noteikts būvju augstuma ierobežojums – 20 m.

Apgrūtinājumu turpmākās attīstības plānošanai rada tas, ka teritorijā noteikta par piesārņotu teritoriju, tai skaitā teritorijā esošais bīstamais piesārņojums – atklātais naftas produktu baseins, radioaktīvo atkritumu glabātava u.c. Pirms jebkādas būvniecības uzsākšanas veicama grunts un gruntsūdens kvalitātes izpēte un likumdošanā noteikts darbību kopums konstatētā piesārņojuma ierobežošanai, konservēšanai vai likvidēšanai.

8 IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

Saskaņā ar šobrīd spēkā esošo Liepājas pilsētas teritorijas plānojumu visa lokālplānojuma teritorija ir noteikta par rūpnieciskās apbūves zonu, daļa par jauktas rūpnieciskās apbūves zonu un neliela platība par dabas teritoriju. Lokālplānojuma teritorija vēsturiski attīstījusies kā savrupa rūpnīcas Liepājas Metalurgs un ar to saistītās ražošanas un izmantošanas teritorija, kas nebija integrēta Liepājas pilsētas pilsētvidē.

Pēc rūpnīcas "Liepājas Metalurgs" likvidācijas, teritorija ir lielā daļā neizmantota, tajā esošā infrastruktūra nav saistīta ar pilsētas infrastruktūru, kā arī neatbilst turpmākajai tās izmantošanai un attīstībai.

Lokālplānojuma izstrādes mērķis ir paredzēt līdz šim slēgtas, vienlaidus rūpnieciskās zonas un tai piegulošo teritoriju un infrastruktūras objektu integrāciju Liepājas pilsētvides struktūrā, tai skaitā integrējot transporta infrastruktūru, inženiertīklus u.c. Dodot iespēju šobrīd lielākoties pamestu, degradētu un piesārņotu teritoriju pakāpeniski attīstīt par uzņēmējdarbības attīstībai pievilcīgu teritoriju.

Kopumā Lokālplānojums vērsts uz šobrīd degradētas un piesārņotas rūpnieciskās teritorijas vides stāvokļa uzlabošanu un tās turpmākās apsaimniekošanas un izmantošanas plānošanu videi draudzīgā un saudzīgā veidā, tai skaitā izpētot, un izstrādājot pasākumus, lai mazinātu tās pašreizējo piesārņojuma līmeni pirms jaunu saimniecisko darbību uzsākšanas, veicināt mūsdienīgu attīstītu tehnoloģisko risinājumu izmantošanu rūpniecībā, emisiju vidē samazināšanu vai novēršanu, labāko pieejamo tehnisko paņēmieni izmantošanu.

Neīstenojot Lokālplānojumu teritorija visticamāk paliek līdzšinējā būtiski degradētas un no Liepājas pilsētvides atrautas teritorijas statusā, kuras attīstībai esošajā stāvoklī, investoru piesaistei un piesārņojuma apsaimniekošanai un samazināšanai nav perspektīvu, ilgtspējīgu risinājumu.

9 TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT UN AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI

Vērtējot Lokālplānojuma īstenošanas potenciālās ietekmes uz piegulošajām teritorijām un būtiskos vides aspektus, jāņem vērā tas, ka šobrīd Lokālplānojuma teritorija ir daļēji pamesta rūpnieciskā teritorija, lielā mērā degradēta un piesārņota. Savukārt Lokālplānojums lielā mērā vērsts uz pašreizējā vides stāvokļa Lokālplānojuma teritorijā izpēti un uzlabošanu.

Salīdzinot ar līdzšinējo ietekmi uz apkārtējām teritorijām (rūpnīcas "Liepājas Metalurģs darbības laikā), Lokālplānojumā paredzētā teritorijas izmantošana un TIAN iestrādātās prasības turpmākajai izmantošanai, ļauj prognozēt būtisku ietekmju samazināšanos.

Lokālplānojuma teritorija nerobežojas ar dzīvojamās apbūves teritorijām, kas novērš potenciālo ietekmi uz iedzīvotāju dzīves apstākļiem. Tai pašā laikā Lokālplānojuma teritorija Dienvidu daļā robežojas ar NATURA 2000 teritoriju, dabas liegumu Liepājas ezers, kuru var ietekmēt neatbilstoši Lokālplānojuma risinājumi un to īstenošana.

Izvērtējot teritorijas pašreizējo stāvokli, tā vēsturisko attīstību un Lokālplānojuma nostādnēs ietvertu attīstības plānojumu risinājumus, kā būtiskākie vides aspekti Lokālplānojuma īstenošanas procesā definēti:

- Vēsturiskais piesārņojums;
- Ietekmes uz ĪADT Liepājas ezers;
- Virszemes ūdeņu kvalitāte;
- Pazemes ūdeņu kvalitāte;
- Emisijas gaisā;
- Trokšņa traucējumi.

■ Vēsturiskais piesārņojums

Teritorija ir reģistrēta kā piesārņota vieta LVĢMC Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā. Reģistrācijas numurs 17004/1273 Nosaukums A/S "Liepājas metalurģs" Adrese Latvijas Republika, Liepāja, Brīvības iela, 96.

Lokālplānojuma teritorijā veikta fragmentāla ģeoekoloģiskā izpēte, kas apstiprina to, ka teritorija ir piesārņota, kā būtiskākie minami:

- Grunts un pazemes ūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem;
- Radioaktīvais piesārņojums;
- Uzbērtās grunts piesārņojums ar smagajiem metāliem;
- Nesankcionētas un neapzinātas rūpniecisko atkritumu izgāztuves.

Detalizēta informācija par piesārņojumu sniegta sadaļā 5.1. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas.

Jāatzīmē, ka pašlaik piesārņojuma izpēte ir nepietiekama tā apsaimniekošanas prasību izstrādei, tāpēc Lokālplānojuma īstenošanas pirmajā etapā veicama piesārņojuma detalizēta izpēte un kartēšana, kas ļauj izstrādāt apsaimniekošanas pasākumus katram piesārņojuma veidam, vismaz katrā noteiktajā kvartālā.

■ Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Lokālplānojuma teritorija tieši robežojas ar Natura 2000 teritoriju, dabas liegumu Liepājas ezers. Lokālplānojuma izstrādes gaitā ir veikts ezera piekrastes daļas pašreizējā stāvokļa apsekojums un novērtējums (Ekspertes Lauras Grīnbergas Atzinums).

Apdraudošie faktori: Teritorijas izmantošana un piekrastes apbūve ir noteikusi, ka savulaik Liepājas ezera ZR daļā ir novadīti sadzīves notekūdeņi, bet ZA daļā rūpniecības notekūdeņi. Iepriekšējos gados konstatētais ezera grunts piesārņojums ar smagajiem metāliem šobrīd ir pieļaujamā līmenī.

Gluži pretēja ir situācija ar sadzīves notekūdeņu radīto piesārņojumu. Ezera ZR daļā vēsturiski novadītie biogēnie elementi ir izgulsējušies gruntī. Tāpēc šajā ezera daļā ūdens kvalitāte ir slikta (Dabas aizsardzības plāns..., 2008).

Liepājas ezers ir atzīts par stipri pārveidotu ūdensobjektu. Tas saistīts ar piegulošo teritoriju aizsardzību pret regulāru applūšanu. Ezera dienvidu daļā izbūvēti Arāja, Rumbas un Reiņa polderi. Netālu no Liepājas ezera, taču tieši ar to nerobežojoties, atrodas Bernātu polderis. Izbūvēto hidrotehnisko būvju konstrukcijas ir nozīmīgas, tās ir mainījušas Liepājas ezera dabisko vidi un šobrīd tiek izmantotas un uzturētas atbilstoši to izveidošanas mērķiem. Ezera palienēs mākslīgi pārveidotie hidroloģiskie apstākļi nepieļauj vēsturiskā dabiskā biotopa veidošanos un pastāvēšanu. Liepājas ezers ir stipri aizaudzis, jo tajā ilgstoši ticis ievadīts liels apjoms biogēno vielu no lauksaimniecības teritorijām un rūpniecības uzņēmumiem, taču šī antropogēnā slodze nav ezera hidromorfoloģisku pārveidojumu radīta. Ezera gultnē būtiski antropogēnas dabas morfoloģiski pārveidojumi nav veikti. Bārta ir Liepājas ezera dienvidu pieteka un lielākā upe, kas nodrošina arī lielāko ieklūstošā ūdens un barības vielu apjomu Liepājas ezerā. Tirdzniecības kanāls, kas ir lielākā Liepājas ezera izteka, atrodas Liepājas ezera ziemeļu daļā. Šāds pastāvošais hidroloģiskais režīms nodrošina labu Liepājas ezera ūdens apmaiņu (Stipri pārveidotu..., 2015). Aizaugšanu norobežotajā ezera daļā, kas robežojas ar rūpnīcas teritoriju, iespējams, sekmē arī attīrīto notekūdeņu no Grobiņas ieklūde pa Ālandes upi.

Kopumā piesārņojuma līmenis norobežotajā ezera daļā vērtējams kā augsts – par to liecina augstā aizauguma pakāpe un ūdensaugu sugu sastāvs, kurā dominē ar barības vielām bagātiem ūdeņiem raksturīgās sugas. Uzkrājies biezs dūņu slānis uz gultnes, kā arī sedimentu slānis uz ūdensaugiem.

Lokālplānojuma īstenošana nerada būtiskus papildus draudus ĪADT dabas lieguma Liepājas ezers dabas vērtībām. Kā būtiskākās aizsardzības prasības definējamas esošā piesārņojuma Lokālplānojuma teritorijā atbilstoša apsaimniekošana, novēršot tā tālāku izplatīšanos.

■ Virszemes ūdeņu kvalitāte

Lokālplānojuma teritorijā esošo virszemes ūdensobjektu (tehniskā ūdens baseinu un teritorijā ierīkotā novadgrāvja/kanāla) ūdens un nogulumu kvalitāte nav testēta.

Ņemot vērā to, ka tehniskā ūdens baseinos ir novadīti ražošanas un lietus kanalizācijas ūdeņi, var pieļaut, ka nogulumu tajos un arī ūdens kvalitāte ir ietekmēta.

Diemžēl ir uzsākta to aizbēršana, neveicot ūdens un dūņu kvalitātes testēšanu, bez tam aizbēršanai izmantotais materiāls izskatās pēc būvgružiem un iespējams ielu/ceļu remonta procesā izraktas grunts.

Turpmāk, īstenojot teritorijas uzbēršanu, saņemami atbilstoši VVD Kurzemes reģionālās vides pārvaldes tehniskie noteikumi, rekomendējams veikt uzberamās teritorijas nogulumu kvalitātes testēšanu, kā arī novērtēt aizbēršanai izmantotā materiāla kvalitātes atbilstību.

Potenciāli piesārņots varētu būt arī iekšējais kanāls, kurā plānots pēc attīrīšanas novadīt lietus kanalizācijas ūdeņus no Lokālplānojuma teritorijas dienvidu un austrumu daļas, tos pēc tam pārsūknējot Ālandes upes mākslīgi pārveidotajā daļā, niedrājā.

Lai šādi izmantotu iekšējo kanālu, nepieciešams iepriekš veikt tā detalizētu izpēti, tai skaitā nosēdumu un ūdens kvalitātes, kā arī piegulošo teritoriju grunts un pazemes ūdeņu, kas noplūst kanālā kvalitātes testēšanu, ja nepieciešams izstrādāt un īstenot sanācijas plānu. Tāpat izvērtējama kanāla spēja uzņemt lietus ūdens plūsmu, nepieļaujot apkārtējās teritorijas applūšanu.

Kopumā nav prognozējama Lokālplānojuma īstenošanas gaitā negatīva ietekme uz Liepājas ezera ūdens kvalitāti, ja tiek nodrošināta atbilstoša esošā piesārņojuma apsaimniekošana, lietusu ūdeņu savākšana no cietā seguma virsmām Lokālplānojuma teritorijā, attīrīšana un novadīšana Liepājas lietusu ūdens kanalizācijas tīklā, un Dienvidu daļas Lietusu ūdeņu pēc attīrīšanas novadīšana bijušā atgriezeniskā cikla baseina nīdrājā, kas nav tieši saistīts ar Liepājas ezeru (to norobežo esošais dambis). Tai pat laikā, lai pēc attīrīšanas novadītu lietusu ūdeņus Lokālplānojuma teritorijā esošajā kanālā, iepriekš veicama kanāla ūdens un nogulumu kvalitātes novērtēšana, nepieciešamības gadījumā veicot sanāciju, lai pilnībā novērstu lietusu ūdeņu atkārtotu piesārņošanu kanālā pirms to pārsūkņēšanas nīdrājā.

■ Pazemes ūdens kvalitāte

Artēziskā ūdens horizonti Lokālplānojuma un tai piegulošajās teritorijās ir labi aizsargāti no virszemes piesārņojuma. Lokālplānojuma īstenošana nevar ietekmēt artēziskā ūdens horizontu ūdens kvalitāti, ja netiek plānota ļoti liela apjoma ūdens ieguve, kas pārsniedz līdz šim atradnēs Liepājas metalurģs iecirknī Meldru iela aprēķinātos krājumus. Būtiski palielinot ūdens ieguves apjomus, vai ierīkojot jaunus ūdens ieguves urbumus veicams krājumu pārrēķins un novērtējama potenciālā ietekme uz jūras ūdens intrūziju.

Gruntsūdens kvalitāti ietekmējusi ilgstošā teritorijas rūpnieciskā izmantošana un rūpniecisko atkritumu deponēšana nenodrošinot apkārtējās vides aizsardzību no piesārņošanas.

Būtiskākais piesārņojums konstatēts ar naftas produktiem atklātā naftas produktu atkritumu dīķa rajonā. Pārējā teritorijā gruntsūdens kvalitāti var raksturot kā vāji piesārņotus vai sliktas dabīgās kvalitātes.

Šobrīd nav konstatēts gruntsūdens piesārņojums ar smagajiem metāliem, kas noteikts lielākajā teritorijas daļā uzbūrtajā grunts slānī. Tas izskaidrojams ar to, ka smagie metāli un to savienojumu nešķīst ūdenī ar dabīgu neitrālu pH līmeni.

Attīstot teritoriju, uzmanība pievēršama turpmākajai piesārņojuma apsaimniekošanai (tai skaitā uzbūrtā grunts slāņa izolācijai (ūdeni necaurlaidīgs vai vāji caurlaidīgs pārsegums, nepieļaujot iespējamu gruntsūdens pH līmeņa pazemināšanos, kas var izraisīt smago metālu izskalošanos un migrāciju ar gruntsūdeņiem, tai skaitā apdraudot Liepājas ezera ūdens kvalitāti, jo Liepājas ezers ir lokāls gruntsūdens noplūdes apgabals.

■ Gaisa kvalitāte

Šobrīd Lokālplānojuma teritorijā neatrodas objekti, kas rada gaisa piesārņojumu, kas varētu pārsniegt normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības.

Tā kā šobrīd nav zināms kādi rūpniecības uzņēmumi attīstīsies rūpnieciskās apbūves teritorijās, kā būtiskākais priekšnoteikums to attīstībai, izvirzāma prasība – emisijas gaisā ārpus konkrētā objekta apbūves teritorijas nedrīkst pārsniegt normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības.

Ņemot vērā, ka liela teritorijas daļa uzbūrtā ar dažāda veida rūpnieciskajiem atkritumiem, tai skaitā smalku putekļu veidā, uzmanība pievēršama to apsaimniekošanai, nepieļaujot putekļu izplatīšanos, kas var radīt būtisku negatīvu ietekmi uz apkārtējo vidi, ar putekļiem transportējot smagos metālus u.c. piesārņojošās vielas, kas konstatētas uzbūrtās grunts slānī.

■ Trokšņa līmenis

Šobrīd Lokālplānojuma teritorijā nav konstatēti objekti, kuri radītu trokšņa piesārņojumu, kas pārsniegtu robežvērtības un negatīvi ietekmētu dzīvojamo teritoriju un citu jutīgu objektu vides stāvokli.

Latvijā spēkā esošie normatīvie akti nenosaka trokšņa robežvērtības rūpnieciskajām vai dabas teritorijām.

Attīstot Lokālplānojuma teritoriju un īstenojot plānoto apbūvi, kā būtiskākais nosacījums izvirzāma prasība, nepieļaut tādu objektu (rūpniecisko un transporta), kas varētu radīt būtiskas trokšņa emisijas, kas varētu pārsniegt robežvērtības ārpus Lokālplānojuma teritorijas.

10 LOKĀLPLĀNOJUMS UN TĀ IETVAROS PAREDZĒTĀS DARBĪBAS

10.1 TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PRIEKŠNOSACĪJUMI

Lokālplānojums izstrādāts pamatojoties uz Liepājas pilsētas domes Lēmumu un saskaņā ar Liepājas pilsētas domes Darba uzdevumu. Izstrādes gaitā ņemtas vērā augstākstāvošo plānošanas dokumentu nostādnes, tai skaitā Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030. g.; Liepājas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030; Liepājas pilsētas teritorijas plānojums un Liepājas SEZ attīstības plāns 2018-2025.

Lokālplānojuma izstrādes ietvaros veiktas konsultācijas un saņemti nosacījumi no virknes valsts un pašvaldības institūciju: Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Kurzemes reģiona brigādes; VVD Kurzemes reģionālās vides pārvaldes; A/s "Sadales tīkls"; VAS Latvijas valsts ceļi; Veselības inspekcijas Kurzemes kontroles nodaļas; SIA "Liepājas ūdens"; Liepājas pilsētas domes Vides, veselības un sabiedrības līdzdalības daļas, Vides nodaļas; Liepājas pilsētas pašvaldības iestādes "Nekustamā īpašuma pārvalde"; Dabas aizsardzības pārvaldes; Kurzemes plānošanas reģiona; VAS Latvijas gaisa satiksme; AS "GASO"; SIA "AVIASABIEDRĪBA "LIEPĀJA""; AS Augstsprieguma tīkls; AS Latvijas dzelzceļš.

10.2 LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJĀ ATĻAUTĀS DARBĪBAS

Lokālplānojuma ietvaros izvērtējot esošo situāciju bijušās rūpnīcas "Liepājas metalurģs" teritorijā – ceļu stāvokli, dzelzeļa tīklu, ēku un būvju tehnisko stāvokli, grunts stāvokli, piesārņojumu, hidroloģisko situāciju, inženiertīklu apgādi un citus aspektus, izskatīti dažādi teritorijas iespējamās attīstības scenāriji, veidojot to par videi draudzīgu rūpniecisko teritoriju. Konsultāciju procesā izstrādāts optimālākais risinājums teritorijas turpmākai attīstībai un izmantošanai, sablansējot prasības rūpnieciskajai izmantošanai, vides aizsardzībai un piegulošās NATURA 2000 teritorijas Dabas lieguma Liepājas ezers aizsardzības nodrošināšanai.

Lokālplānojumā iezīmētie pasākumi un teritorijas telpiskā uzbūve, funkcionālais zonējums un TIAN noteiktās prasības veido pamatu turpmākajai teritorijas attīstībai.

Bijušā metalurģijas uzņēmuma teritorija aizņem vislielāko, līdz šim – pilsētniekiem nepieejamo, kā arī funkcionāli un telpiski neviendabīgi attīstīto teritoriju Liepājas vēsturiskā centra tuvumā, ko daļēji veido kādreizējās ezera palieņu pļavas. Neskatoties uz izdevīgo novietojumu teritorijas potenciāls nav ticis pilnvērtīgi izmantots – "Liepājas metalurģa" apbūve izvietota galvenokārt teritorijas centrālajā un rietumu daļā, savukārt plašās teritorijas tuvāk ezeram rūpnīcas darbības rezultātā tikušas dažādi pārveidotas un arī piesārņotas.

Lokālplānojuma risinājumi vērsti uz šīs apkaimes integrāciju pilsētas teritorijā, Liepājas centra perifērijas attīstības ietvaros.

Lokālplānojuma mērķis – radīt priekšnosacījumus lai izveidotu šajā teritorijā ar citām pilsētas daļām labi savienotu apkaimi ar reģionālas un nacionālas nozīmes ražošanas centru, ko papildina sabalansēta darījumu apbūve ar moderniem birojiem un darbavietām kvalitatīvā, daudzveidīgā un līdzsvarotā vidē, ko veido plaša labiekārtota publiskā ārtelpa un pilsētas nozīmes zaļās teritorijas pie Liepājas ezera.

Funkcionālais zonējums:

Lokālplānojuma teritorijā kā galvenais funkcionālais zonējums paredzēta Rūpnieciskās apbūves teritorija. Teritorijas centrālajā daļā paredzētas rūpniecības teritorijas ar pieļaujamu augstāku apbūves blīvumu, bet tuvāk Liepājas ezeram plānota rūpniecības apbūves ar mazāku pieļaujamu blīvumu un lielāku sasniedzamo brīvās teritorijas rādītāju, kā arī ar ierobežotu atļauto izmantošanu. Starp plānoto C kategorijas ielu un

Liepājas ezeru paredzētas Rūpniecības apbūves teritorijas bez ietekmes uz vidi, Jaukta centra apbūves teritorijas, kā arī Dabas un apstādījumu teritorijas.

Tā kā lokālplānojuma teritorija tieši robežojas ar dabas liegumu "Liepājas ezers", kas iekļauta arī Eiropas aizsargājamo teritoriju kopā Natura 2000, nepieciešams pievērst īpašu uzmanību teritorijas vides stāvokļa uzlabošanai. Rūpnīcas teritorija ir atzīta par piesārņotu teritoriju, ko apliecinājuši arī fragmentāri veiktie izpētes darbi, tāpēc nepieciešams veikt detālu izpēti, un nodrošināt vides stāvokļa monitoringu, kā arī izstrādāt un īstenot kompleksu sanācijas un atveseļošanas pasākumu plānu, lai situācija pakāpeniski un mērķtiecīgi uzlabotos. Lai mazinātu plānotās attīstības, tostarp potenciālo rūpniecisko objektu ietekmi uz īpaši aizsargājamo teritoriju, ezeram tuvējās teritorijās paredzēts veidot zaļo buferzonu, kā arī teritorijas dienvidrietumu malā izvietot vieglās ražošanas objektus un publisko apbūvi.

Dabas un apstādījumu teritorijas veidos buferzona starp ražošanas teritorijām un "NATURA 2000" teritorijām. Dabas un apstādījumu teritorijām paredzēta gradācija, nosakot dažādas intensitātes izmantošanas zonas ar pieļaujamo apbūvi vai bez. Zonējumu detalizēti skatīt kartē "Funkcionālais zonējums un galvenie izmantošanas aprobežojumi".

Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru. Rūpnieciskās apbūves teritorija dalīta apakšzonās (R3, R4, R5, R6, R7).

Apakšzonas izdalītas ranžējot teritorijas galvenos un papildizmantošanas veidus. Zonējuma galvenais mērķis novērst vai samazināt potenciālās ietekmes uz Liepājas ezeru, kā arī piegulošajām teritorijām. Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumus pieļaujot pašreizējo bijušās rūpnīcas "Liepājas metalurgs" ražošanas teritorijā un samazinot slodzes Lokālplānojuma teritorijas perifērijā.

Teritorijas galvenie izmantošanas veidi apakšzonās R3, R4, ir: Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001); Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002); Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003); Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005); Inženiertehniskā infrastruktūra (14001); Transporta lineārā infrastruktūra (14002); Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003); Noliktavu apbūve (14004); Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006). Teritorijas papildizmantošanas veidi: Biroju ēku apbūve (12001); Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002); Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006).

Teritorijas galvenie izmantošanas veidi apakšzonā R5, ir Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001); Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002): smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu, kuri nerada būtisku piesārņojumu, darbības nodrošināšanai nepieciešamā apbūve un infrastruktūra; Inženiertehniskā infrastruktūra (14001); Transporta lineārā infrastruktūra (14002); Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003): garāžas, atsevišķi iekārtotas atklātās autostāvvietas, stāvparki, daudzstāvu autostāvvietas, autotransporta apkopes objekti – autoservisi, speciālās mazgātavas; Noliktavu apbūve (14004). Teritorijas papildizmantošanas veidi: ir Biroju ēku apbūve (12001); Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002); Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003): viesnīcas, dienesta viesnīcas, moteļi, u.c. īslaicīgas apmešanās vietas.

Teritorijas galvenie izmantošanas veidi Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R6) ir: Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001); Inženiertehniskā infrastruktūra (14001); Transporta lineārā infrastruktūra (14002); Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003). Teritorijas papildizmantošanas veidi ir: Biroju ēku apbūve (12001); Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002); Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003).

Teritorijas galvenie izmantošanas veidi Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R7) ir Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001): vieglās rūpniecības uzņēmumu, kuri nerada būtisku piesārņojumu, darbības nodrošināšanai nepieciešamā apbūve un infrastruktūra; Inženiertehniskā infrastruktūra (14001);

Transporta lineārā infrastruktūra (14002); Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003): garāžas, atsevišķi iekārtotas atklātās autostāvvietas, stāvparki, daudzstāvu autostāvvietas, autotransporta apkopes objekti – autoservisi, speciālās mazgātavas; Teritorijas papildizmantošanas veidi ir: Biroju ēku apbūve (12001); Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002); Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006).

Jauktas centra apbūves teritorija (JC5) ir funkcionālā zona, ko nosaka teritorijai, kuru plānots attīstīt par apkaimes centru. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir: Biroju ēku apbūve (12001): apbūve, ko veido bankas, konferenču centri, pašvaldības un valsts pārvaldes iestādes, kā arī citi uzņēmumi, organizācijas un iestādes; Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002): tirdzniecības centri, veikali, aptiekas, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi, kā arī sadzīves pakalpojumu un apkalpes uzņēmumu apbūve; Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003): apbūve, ko veido viesnīcas, dienesta viesnīcas un cita veida īslaicīgas apmešanās vietas; Kultūras iestāžu apbūve (12004): muzeju, mākslas galeriju, izstāžu zāļu ēku apbūve; Sporta būvju apbūve (12005): apbūve, ko veido ēkas sporta nodarbībām un sporta pasākumiem (piemēram, sporta zāles, segtie sporta laukumi); Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve (12007): apbūve, ko veido zinātnes un izglītības iestādes; Veselības aizsardzības iestāžu apbūve (12008): apbūve, ko veido ārstu prakses un veselības centri, un tiem nepieciešamā infrastruktūra; Sociālās aprūpes iestāžu apbūve (12009): apbūve, ko veido sociālās aprūpes un rehabilitācijas iestādes, dienas centri, krīzes centri un citi līdzīgi objekti, kā arī to darbības nodrošināšanai nepieciešamie objekti un infrastruktūra; Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve (12010): apbūve, ko veido veterinārmedicīniskās prakses iestādes dzīvnieku aprūpei; Labiekārtota ārtelpa (24001): labiekārtoti parki, skvēri, laukumi un publisko ēku pagalmi, ietverot apstādījumus un labiekārtojuma infrastruktūru (tai skaitā nedzīvojamās ēkas, dīķus, kanālus u.c. objektus) atpūtas, veselības, fizisko aktivitāšu un citu publiskās ārtelpas funkciju nodrošināšanai. Teritorijā noteikti šādi papildizmantošanas veidi: Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001): ar vieglās rūpniecības uzņēmumiem saistīta, t.sk. – noliktavu apbūve.

Jauktas centra apbūves apakšzona JC6 ir funkcionālā zona, ko nosaka teritorijai, kuru plānots attīstīt par apkaimes centru. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir: Biroju ēku apbūve (12001); Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002); Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003); Kultūras iestāžu apbūve (12004); Sporta būvju apbūve (12005); Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve (12007); Veselības aizsardzības iestāžu apbūve (12008); Sociālās aprūpes iestāžu apbūve (12009); Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve (12010); Labiekārtota ārtelpa (24001). Teritorijā netiek noteikti papildizmantošanas veidi, ar ko tā atšķiras no JC5 apakšzonas.

Transporta infrastruktūra (TR): Lai līdz šim autonomi funkcionējušo bijušās rūpnīcas teritoriju iekļautu Liepājas transporta sistēmā un nodrošinātu tai ērtu piekļuvi no dažādām pilsētas pusēm, nepieciešams izvērtēt esošās infrastruktūras iespējas un plānot transporta infrastruktūras attīstību. Tā kā lokālplānojuma teritorijas plānotā attīstība paredz industriālā parka izveidi, līdztekus savienojumiem ar pilsētu ļoti būtiski ir nodrošināt kravas autotransporta piebraukšanas iespējas gan no Rīgas un Klaipēdas puses, gan no ostas. Transporta infrastruktūras teritorija (TR8) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru, kā arī lai nodrošinātu lidostu un ostu uzņēmumu darbību un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un inženiertehnisko apgādi. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir: Inženiertehniskā infrastruktūra (14001); Transporta lineārā infrastruktūra (14002); Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003). Teritorijas papildizmantošanas veidus šai zonai nenosaka.

Tehniskās apbūves teritorija (TA) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvei, uzturēšanai, funkcionēšanai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un transporta infrastruktūru. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir: Inženiertehniskā infrastruktūra (14001); Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003): apbūve, ko veido transporta apkalpojošā infrastruktūra – atsevišķi iekārtota atklāta autostāvvietā, daudzstāvu autostāvvietā,

autotransporta apkopes objekti; Noliktavu apbūve (14004); Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006). Teritorijas papildizmantošanas veidi ir: Biroju ēku apbūve (12001); Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002)

Dabas un apstādījumu teritorija (DA5, DA6, DA7) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves. Arī šajā teritorijā noteiktas apkašzonas, kur atšķirams ierobežojumi vai atļauto darbību kopums.

Teritorijas galvenie izmantošanas veidi apakšzonās DA5, DA6, DA7 ir: Labiekārtota ārtelpa (24001): apstādījumu, gājēju taku, laipu, tiltiņu, velosliedņu, labiekārtojuma un ainavas elementu, kā arī dīķu un kanālu veidošana; Ārtelpa bez labiekārtojuma (24002): dabas teritorijas bez apbūves un labiekārtojuma infrastruktūras (dabiskas palieņu plavas, pludmales, ūdensmalas).

Teritorijas papildizmantošanas veidi apakšzonā DA5 Tirdzniecības un pakalpojumu objektu apbūve (12002): ar atpūtu pie ūdeņiem saistītu īslaicīgas lietošanas būvju izvietošana, ņemot vērā NATURA 2000 vietas "Dabas liegums "Liepājas ezers"" aizsardzības plānu un individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus. Funkcionālajā zonā atļauto papildizmantošanas veidu - tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (12002) atļauts realizēt kā galveno izmantošanu atsevišķā zemes gabalā, ja ir veikta būvniecības ieceres publiskās apspriešanas procedūra. Maksimāli pieļaujami publiskās apbūves objekti ar nepieciešamo autostāvvietu skaitu līdz 10. Rekomendējams šo zonu D5 noteikt visā robežzonā ar dabas liegumu Liepājas ezers.

Teritorijas papildizmantošanas veidi apakšzonā DA6 ir Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002): apbūve, ko veido veikali, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi, sezonas rakstura tirdzniecības vai pakalpojumu objekti; Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003); Sporta būvju apbūve (12005)..

Teritorijas papildizmantošanas veidi apakšzonā DA7: Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002); Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003); Kultūras iestāžu apbūve (12004); Sporta būvju apbūve (12005).

Rekomendējams teritorijās, kas robežojas ar Liepājas ezeru un Liepājas ezera dabas lieguma teritoriju noteikt dabas teritorijas apakšzonu D5, ar būtiski samazinātām apbūves parametriem un prasību īstenot attīstību, ņemot vērā NATURA 2000 vietas "Dabas liegums "Liepājas ezers"" aizsardzības plānu un individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus.

Ūdeņu teritorija (U) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdens resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai.

Teritorijas izmantošana atļauta atbilstoši MK noteikumiem Nr.5 "Dabas lieguma "Liepājas ezers" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" un saskaņā ar dabas lieguma "Liepājas ezers" un NATURA 2000 Vietas "Dabas liegums "Liepājas ezers"" dabas aizsardzības plānu 2008. – 2023. gadam;

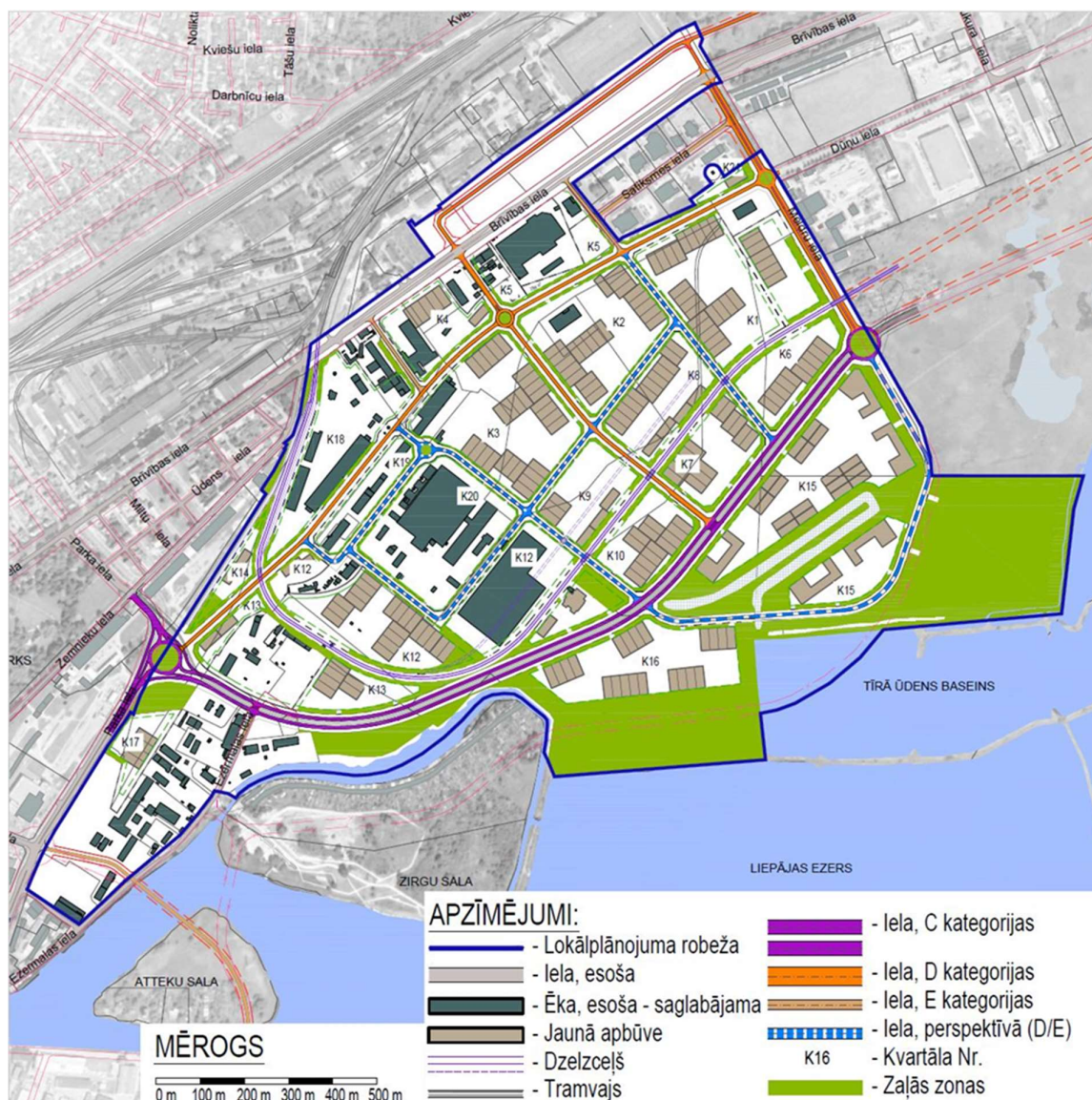
Nav atļauta patvaļīga Liepājas ezera un ar to saistīto ūdensobjektu krasta līnijas pārveide, daļēja aizbēršana un mākslīgu salu veidošana.

Ūdensobjektu krastu stiprināšana ar nolūku novērst eroziju un plūdu apdraudējumu veicama atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir Inženiertehniskā infrastruktūra (14001): tehniskā apbūve – hidrotehniskās būves; Ūdenssaimnieciskā izmantošana (23001): ar dambjiem norobežotas mākslīgi pārveidotas ūdenstilpes, kuras tiek izmantotas rekreācijai; Ūdens telpas publiskā izmantošana (24003): akvatorijas izmantošana publiskiem mērķiem un to nodrošināšanai nepieciešamā infrastruktūra – laipas, pontoni. Teritorijā nenosaka papildizmantošanas veidus.

TIAN ietvertas būtiskas prasības teritoriju labiekārtojumam, zaļo zonu izveidei u.c. pasākumiem, kas vērsti uz apkārtējās vides uzlabošanu.

Zaļā zona, apstādījumi un labiekārtojums: Salīdzinot ar esošo Liepājas pilsētas teritorijas plānojumu Lokālplānojuma teritorijā būtiski palielinārs Dabas teritoriju un zaļo zonu īpatsvars. Plānojot jaunus kvartālus un ielas, paredzēts veidot pietiekami plašus sarkano līniju koridorus, lai gar brauktuvēn būtu iespējams veidot zaļās zonas un apstādījumus.

28. attēls Esošā saglabājamā apbūve un jaunās apbūves priekšlikums (SIA UPB Projekti)

Nosakot minimālo attālumu starp sarkano līniju un būvlaidi, izstrādājamā lokālplānojuma apbūves noteikumos ietverta prasība – paredzēt šajā teritorijā labiekārtojumu un apstādījumus. Tādējādi visu kvartālu perimetrs būtu ietverts zaļajā zonā un, lai gan teritorijas lielākoties plānotas ražošanas attīstībai, pilsētvide būtu patīkama un pilsētniekiem draudzīga.

TIAN ietver prasības veidot apstādījumus publiskās ārtelpas teritorijā starp perspektīvajām D un E kategorijas ielām un plānoto apbūvi; Apstādījumus gar perspektīvo C kategorijas ielu, kas savienos Parka ielu un 14. novembra bulvāri; Apstādījumus gar kanāla krastu; Kā arī veidot labiekārtotu ārtelpu dabas un

apstādījumu teritorijās, kā arī ārtelpu bez labiekārtojuma vai ar minimālu labiekārtojumu dabas un apstādījumu teritorijās, kas robežojas ar NATURA 2000 vietu "Dabas liegums "Liepājas ezers".

Atsevišķās teritorijas daļās – ap plānotajiem lietus ūdens savākšanas baseiniem vai citur pie ielu krustojumiem un iekškvartālos, plānojamas zaļās zonas – skvēri un parki, lai jaunās attīstības teritorija būtu ne vien zaļais industriālais parks, bet veidotos par zaļās domāšanas paraugu, kur kādreizējā norobežotā un piesārņotā smagās industrijas teritorija pārtop par zaļāko pilsētas rajonu ar pievienoto vērtību.

11 PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Lokālplānojuma teritorijā paredzēts plašs atļauto izmantošanas veidu un darbību spektrs. Šobrīd nav zināms kādas darbības un būvdarbus attīstīs konkrēti investori, tādēļ nav iespējams izvērtēt reālās iespējamās ietekmes uz vidi Lokālplānojuma īstenošanas procesā un teritorijas turpmākajā izmantošanā. Šobrīd var tikai izvērtēt vai Lokālplānojumā ietvertie nosacījumi, prasības un aprobežojumi, (ņemot vērā, ka neatkarīgi no Lokālplānojuma prasībām darbību īstenošanā jāievēro visas normatīvajos aktos ietvertās prasības un nosacījumi) ir pietiekami, lai novērstu vides stāvokļa pasliktināšanos un būtu pamats būtiskai vides stāvokļa uzlabošanai.

Jāņem vērā, ka turpmākajā Lokālplānojuma īstenošanas gaitā jāievēro visas normatīvajos aktos ietvertās prasības, tai skaitā prasības saņemt tehniskos noteikumus, veikt sākotnējo vai pilno ietekmes uz vidi novērtējumu, saņemt atbilstošas atļaujas un Licences u.c.. Tādējādi katra konkrētā darbība Lokālplānojuma teritorijā tiks vērtēta, ņemot vērā arī savstarpējās un kopējās ietekmes ar citām paredzētajām darbībām šajā teritorijā.

Lokālplānojums nosaka teritorijas funkcionālo zonējumu un izvirza pamata prasības darbībām, kā visai teritorijai kopumā, tā katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā.

Tiešās un netiešās ietekmes

Tiešās ietekmes ir tādas izmaiņas vidē, kas iedarbojas uz vidi tieši un nepastarpināti, piemēram, piesārņojums, emisijas novadot vidē, trokšņa traucējumi u.c.

Šobrīd nav zināmi konkrēti uzņēmumi un darbības, kas tiks attīstīti Lokālplānojuma teritorijā. TIAN noteikumos ietverta virkne prasību un nosacījumu, kas vērsti uz emisiju vidē un trokšņa traucējumu mazināšanu vai novēršanu Lokālplānojuma īstenošanas procesā un tā teritorijas turpmākajā izmantošanā.

Piemēram: Uzņēmumu, kuri veic darbības ar bīstamām ķīmiskām un/vai sprādzienbīstamām vielām, darbības ietekme nedrīkst pārsniegt zemes gabala robežas; Zemes gabalos, kas robežojas ar publisko ārtelpu, t.sk. ielu, teritoriju ar publisko apbūvi, kā arī dabas un apstādījumu teritoriju, ierīko apstādījumu joslu ar minimālo platumu 10 m. Ja tas nav iespējams, izstrādā tehniskus risinājumus kaitīgās ietekmes (troksnis, putekļi u.tml.) novēršanai. Apakšzonā R5 un R6 noteikts, ka pirms jebkuras piesārņojošu vielu, smaku un trokšņu emisijas izraisošas darbības uzsākšanas veicams minēto emisiju aprēķins un izklīdes modelēšana. Nav pieļaujama gaisa kvalitātes pasliktināšanās vai trokšņa līmeņa pieaugums ārpus darbības teritorijas. Analogas prasības būtu nosakāmas apakšzonās R3, R4 un R7

Ņemot vērā visus TIAN ietvertos nosacījumus un prasības, kā arī ievērojot normatīvo aktu prasības turpmākajā teritorijas attīstībā, tai skaitā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu, piesārņojošas darbības atļaujas saņemšanu u.c., nav prognozējamas tādas tiešās ietekmes uz vidi, kas pārsniegtu normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības Lokālplānojuma un tai piegulošajās teritorijās.

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības starp vidi un tiešām ietekmēm rezultātā, piemēram, skābo lietu veidošanās rūpnieciskos izmešus ievadot atmosfērā. Būtiskākās netiešās ietekmes Lokālplānojuma teritorijā var būt saistītas ar esošā piesārņojuma otrreizēju izplatību. Lai to novērstu, visai Lokālplānojuma teritorijai veicama grunts, atkritumu izgāztuvju virszemes un gruntsūdens kvalitātes izpēte, pamatojoties uz to, izstrādājams komplekss sanācijas plāns un vienotas prasības darbībām piesārņotajās teritorijās, ar piesārņoto grunti un izgāztajiem atkritumiem.

Nodrošinot atbilstošu piesārņojuma izpēti un apsaimniekošanu, kā arī levērojot normatīvo aktu un TIAN prasības, nav prognozējamas būtiskas netiešās ietekmes uz vidi.

Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes

Īslaicīgās ietekmes rada visa veida būvniecība un pārbūve, transporta infrastruktūras (ceļu, dzelzceļu) paplašināšana, ierīkošana, kā arī dažāda veida inženiertehnisko komunikāciju ierīkošana.

Šādas darbības izraisa relatīvi īslaicīgu traucējumu un pēc to pabeigšanas nerodas būtiski pēcefekti, ja vien darbības ir veiktas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Galvenās ietekmes ir troksnis, putekļu emisijas, atkritumu koncentrēšanās vienuviet. Ietekmi var mazināt lokalizējot īslaicīgo piesārņojumu.

Lokālplānojuma īstenošanas procesā plānota ielu un inženierinfrastruktūras pārbūve, kas saistīta ar būtiskiem zemes darbiem. Ņemot vērā, ka teritorija ir piesārņota, šo darbu veikšanai izvirzāmas īpašas prasības, lai novērstu piesārņojuma izplatību.

Vidēji ilga un ilglaicīga ietekme ir saistīta ar jaunu rūpniecības objektu darbību Lokālplānojuma teritorijā, iespējamām ūdensobjektu morfoloģijas izmaiņām teritoriju uzbēršana, dambju ierīkošana, uzturēšana. Lokālplānojuma teritorijā ilglaicīgas ietekmes var rasties arī neatbilstoši apsaimniekojot tajā esošos rūpnieciskos atkritumus un piesārņotās vietas.

TIAN ir definētas prasības saistībā ar jaunu rūpniecības objektu būvniecību, piesārņojuma izpēti un sanāciju, jaunu darbību izvēli un izvietošanu. Kopumā TIAN prasības pārsvarā nodrošina videi draudzīgu teritorijas attīstību, novēršot līdzšinējo piesārņojumu un veidojot strukturētu pieejamu teritoriju ar attīstītu transporta tīklu un inženiertehnisko nodrošinājumu.

TIAN nav detalizētas prasības saistībā ar plānoto teritorijas apbūvi Lokālplānojuma Rietumu daļā, teritorijā, kas definēta kā teritorija ar meliorācijas sistēmu regulētu ūdens režīmu un kas šobrīd ir daļēji pārpurvojusies, aizaugusi ar niedrēm un ar atsevišķiem vaļēja ūdens dīķiem.

TIAN neietver prasības hidromelioratīvo būvju uzturēšanai, būvniecībai un teritoriju ar meliorācijas sistēmu regulētu hidroloģisko režīmu turpmākajai apsaimniekošanai, meliorācijas sistēmu uzturēšanai vai pārbūvei, teritorijas uzbēršanai vai citiem pasākumiem.

Minētās teritorijas noteiktas par rūpnieciskās apbūves, transporta būvju, jauktas centra apbūves un dabas teritorijām. Lielākajā šo teritoriju daļā plānota apbūve. Lokālplānojuma izstrādes procesā veikta ģeotehniskā un ģeoekoloģiskā izpēte neietver šo teritoriju.

Lokālplānojuma 1.etepā veicama šo teritoriju virszemes ūdeņu, dūņu, grunts un gruntsūdens kvalitātes novērtējums, plūdu draudu un hidrotehnisko un melioratīvo būvju apsekošana un turpmākās izmantošanas novērtējums.

Papildinot TIAN ar prasībām teritorijas ar meliorācijas sistēmu regulētu ūdens režīmu apsaimniekošanai, un hidromelioratīvajai būvniecībai, kā arī nosakot vismaz Liepājas ezera aizsargjoslā (tauvas joslā) dabas teritorijas D5 funkcionālo zonu, nav prognozējamas būtiskas negatīvas ietekmes uz vides stāvokli Lokālplānojuma teritorijā, Lokālplānojuma īstenošanas gaitā.

Plānošanas dokumentā ietverto uzdevumu īstenošanā konsekvēnti jāievēro TIAN un normatīvajos aktos izvirzīto nosacījumu ievērošana, pretējā gadījumā īslaicīgās un vidēji ilgās ietekmes var pārvērsties ilglaicīgajās ietekmēs. Tieši ilglaicīgās ietekmes var atstāt būtiskāko ietekmi uz cilvēku veselību, ainavu,

saimnieciskās darbības iespējamību teritorijā. Šādas ilglaicīgas neprognozētas ietekmes var atstāt neatbilstoša teritorija ar meliorācijas sistēmu regulētu ūdens režīmu apsaimniekošana.

Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kurš rodas realizējot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas perioda laikā.

Ņemot vērā to, ka plānota intensīva teritorijas pārveidošana, tehniskā ūdens dīķu aizbēršana, jaunas inženierinfrastruktūras būvniecība un jaunu rūpniecības objektu būvniecība un darbība, šobrīd nav iespējams izvērtēt summārās ietekmes, jo nav zināmi sanācijas pasākumi, plānotā teritorijas uzbēršana, kā arī tas kādi rūpniecības veidi ar kādiem apjomiem tiks attīstīti.

Šajā plānošanas stadijā, izvērtējot plānošanas dokumentā ietvertos mērķus, prioritātes un plānoto (atļauto) zemes lietošanas veidu, netika konstatētas iespējamās negatīvas kumulatīvās ietekmes, kas varētu tikt prognozētas plānoto darbību īstenošanas rezultātā, ja iepriekš tiek veikta teritorijas vides stāvokļa detalizēta izpēte, izstrādāti un īstenoti sanācijas pasākumi, tai skaitā radioaktīvā piesārņojuma, piesārņojuma ar naftas produktiem, kā arī neregistrēto un līdz šim neizpētīto putekļveida ražošanas atkritumu izgāztuvju.

Jebkurā gadījumā, īstenojot atsevišķus projektus, jāievēro vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, tai skaitā likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotie normatīvie akti, kas nodrošina ietekmju novērtējumu pirms paredzētās darbības uzsākšanas un nodrošina lēmuma pieņemējam nepieciešamo informāciju, tādējādi novēršot vai maksimāli samazinot kā katra konkrēta projekta ietekmes, tā summārās ietekmes.

SIVN laikā tiek detalizētas problēmsituācijas teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var ietekmēt. Īpaša vērība Lokālplānojuma īstenošanas procesā jāpievērš:

- teritorijām ar paaugstinātu antropogēno slodzi (piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, teritorijas ar meliorācijas sistēmu regulētu ūdens režīmu, pazemes ūdens atradnes un to aizsargjoslas);
- pret antropogēno slodzi jutīgas teritorijas – šajā gadījumā galvenokārt ĪADT dabas liegumam Liepājas ezers piegulošās teritorijas.

12 RISINĀJUMI NEGATĪVO IETEKMJU NOVĒRŠANAI UN MAZINĀŠANAI

Bijušā uzņēmuma Liepājas Metalurģs teritorijas Lokālpārskats, t.sk. tā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi ietver virkni pasākumu un nosacījumu, kas vērsti uz turpmākās zemes izmantošanas, t.sk. visa veida būvniecības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanu vai samazināšanu.

Konkrēti risinājumi tiks izstrādāti Lokālpārskata īstenošanas procesā būvprojektos.

Lokālpārskata TIAN nodaļās definētas prasības, kas ievērojamas Lokālpārskata īstenošanas procesā (plānošana, projektēšana, būvniecība) un vērstas uz ietekmju uz vidi mazināšanu:

2. nodaļā Prasības visas teritorijas izmantošanai, tiek definēta teritorijās aizliegtā izmantošana, zemes ierīcības prasības, teritorijas inženiertehniskās sagatavošanas un ģeoloģiskās izpētes prasības, prasības inženiertehnikai nodrošinājumam, prasības transportlīdzekļu novietnēm kā arī prasības pasākumu, kas mazina trokšņu un putekļu emisijas, īstenošanai, definē nosacījumus ārtelpas labiekārtošanai, norāda teritorijā esošās aizsargjoslas. Kopumā ietvertas arī nepieciešamās vides aizsardzības prasības visās šajās jomās. Rekomendējams pilnveidot prasības teritoriju ģeoloģiskajai izpētei un lēmumu par sanāciju pieņemšanai.

3. nodaļā Atsevišķu teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana ietver virkni vides aizsardzības prasību, katrā no definētajām funkcionālajām zonām. t.sk.: rūpnieciskās apbūves teritorijās noteiktas prasības, ka uzņēmumu, kuri veic darbības ar bīstamām ķīmiskām un/vai sprādzienbīstamām vielām, darbības ietekme nedrīkst pārsniegt zemes gabala robežas; Zemes gabalos, kas robežojas ar publisko ārtelpu, t.sk. ielu, teritoriju ar publisko apbūvi, kā arī dabas un apstādījumu teritoriju, ierīko apstādījumu joslu ar minimālo platumu 10 m. Ja tas nav iespējams, izstrādā tehniskus risinājumus kaitīgās ietekmes (troksnis, putekļi u.tml.) novēršanai; Apakšzonās R3 un R4 pirms jebkuras piesārņojošu vielu, smaku un trokšņu emisijas izraisīto darbības uzsākšanas veicams minēto emisiju aprēķins un izkliedes modelēšana. Tāpat definēts, ka, nav atļauta patvaļīga Liepājas ezera un ar to saistīto ūdensobjektu krasta līnijas pārveide, daļēja aizbēršana un mākslīgu salu veidošana; Ūdensobjektu krastu stiprināšana ar nolūku novērst eroziju un plūdu apdraudējumu veicama atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

5.sadaļā Lokālpārskata īstenošana un būvniecības process ietverta prasība ka, uzsākot lokālpārskata īstenošanu, bijušās rūpnīcas "Liepājas Metalurģs" teritorijā veicama piesārņojuma izpēte un, pamatojoties uz iegūtajiem rezultātiem, izstrādājams, ar atbildīgajām institūcijām saskaņojams un realizējams piesārņojuma apsaimniekošanas plāns. Tāpat noteikts, ka Lokālpārskata īstenošanas kārtas atļauts apvienot vai sadalīt apakškārtās, ņemot vērā piesārņojuma līmeni un teritorijas nodrošinājumu ar inženiertehnisko apgādi un piebraucamajiem ceļiem.

Sadaļā Prasības teritorijas labiekārtojam definēts, ka: Lokālpārskata teritorijas galveno apstādījumu struktūru veido:

- Apstādījumi publiskās ārtelpas teritorijā starp perspektīvajām D un E kategorijas ielām un plānoto apbūvi;
- Apstādījumi gar perspektīvo C kategorijas ielu, kas savienos Parka ielu un 14. novembra bulvāri;
- Apstādījumi gar kanāla krastu;
- Labiekārtota ārtelpa dabas un apstādījumu teritorijās;
- Ārtelpa bez labiekārtojuma vai ar minimālu labiekārtojumu dabas un apstādījumu teritorijās, kas robežojas ar NATURA 2000 vietu "Dabas liegums "Liepājas ezers".

Kopumā Lokālpārskats, t.sk. tā Grafiskās kartes „Funkcionālais zonējums” noteiktā Lokālpārskata teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi vērsti uz šobrīd piesārņotās un degradētās teritorijas atveseļošanu un teritorijas ilgtspējīgu attīstību un tajos ietvertās vides aizsardzības prasības atbilst normatīvo aktu prasībām un lielākoties nodrošina videi draudzīgu un ilgtspējīgu attīstību

■ Secinājumi un rekomendācijas

Izvērtējot Lokālplānojuma risinājumus un to potenciālo ietekmi uz jutīgām vai problēmteritorijām var secināt, ka:

- Lokālplānojums un tā risinājumi izstrādāti tā, lai nodrošinātu videi draudzīgu teritorijas attīstību, sabalansējot vides aizsardzības pasākumus un teritorijas, kā rūpnieciskās ražošanas teritorijas attīstību;
- TIAN ietvertie nosacījumi kopā ar normatīvajos aktos noteikto nodrošina degradētās un piesārņotās teritorijas atbilstošu apsaimniekošanu, tai skaitā izpēti, piesārņojuma sanācijas un citu apsaimniekošanas pasākumu īstenošanu;
- TIAN ietver prasību kopumu, kas nodrošina to, ka Lokālplānojuma teritorijas, kā rūpnieciskās ražošanas teritorijas attīstība nerada draudus vides kvalitātei piegulošajās teritorijās;
- Rekomendējams TIAN sadaļā 3.5. Prasības vides risku samazināšanai ietvert arī prasības teritorijas, kas definēta kā teritorija ar meliorācijas sistēmu regulētu ūdens režīmu (gar Meldru ielu) turpmākajai apsaimniekošanai un attīstībai, tai skaitā hidroloģiskā režīma izpētei, hidromelioratīvo būvju uzturēšanai, būvniecībai, meliorācijas sistēmu uzturēšanai vai pārbūvei, teritorijas uzbēršanai vai citiem pasākumiem, kas nepieciešami Lokālplānojuma īstenošanai šajā teritorijā. Tāpat šo sadaļu rekomendējams papildināt ar prasību veikt izpēti un sanācijas darbus kanālā pirms attīrīto lietuss notekūdeņu novadīšanas tajos uzsākšanas.
- Rekomendējams visu Lokālplānojuma teritorijas robežjoslu ar Natura 2000 teritoriju Dabas liegumu Liepājas ezers noteikt par D5 dabas teritorijas apakšzonu.

13 ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS UN IZVĒRTĒJUMS

Plānošanas dokumentam netika izstrādāti alternatīvi varianti. Tā izstrādes gaitā tika izvērtēti un izvēlēti optimāli risinājumi, ņemot vērā teritorijas ilgtspējīgas attīstības nosacījumus, kas rezultējas Lokālplānojuma 1. redakcijā.

Lokālplānojuma izstrādes gaitā izvērtēti atsevišķi alternatīvie risinājumi.

1. Izstrādes sākumstadijā tika izvērtēts maģistrālās ielas Brīvības ielas dubliera izvietojums. Pašlaik spēkā esošajā Liepājas pilsētas teritorijas plānojumā maģistrālā iela (14. novembra bulv. turpinājums) plānota daļēji Dabas lieguma Liepājas ezers robežās, plānojumā šķērso Putnu salu un Zirgu salu. Izskatot un izvērtējot vairākus variantus par optimālāko risinājumu, galvenās maģistrālās ielas trasējumam cauri projekta teritorijai izvēlēts risinājums, kurā Parka ielas līkumā Zemnieku ielas virzienā tiek paredzēts rotācijas aplis, kuram pieslēdzas gan jaunā maģistrālā iela, gan Dūņu ielas pagarinājums cauri projekta teritorijai. Šķērsojumā ar Meldru ielas pagarinājumu plānots vēl viens rotācijas aplis, tālāk iela turpinās Brīvības ielas virzienā un pieslēdzas tai pretī krustojumam ar 14. novembra bulvāri. Tādējādi šī maģistrālā iela (turpmāk tekstā – 14. novembra bulv. turpinājums) kalpotu gan kā Brīvības ielas dublieris un savienojums ar Rīgas un Klaipēdas virzieniem, gan kā savienojums ar Jaunliepāju, Laumas rajonu un ostu, ja tiktu izbūvēts attīstības plānos paredzētais Parka ielas turpinājums un pārvads pāri dzelzceļam. 14. novembra bulv. turpinājums varētu būt 4 joslu maģistrāle – C kategorijas iela. Izvēloties šādu alternatīvo risinājumu būtiski tiek samazināta slodze uz Liepājas ezeru, tā fragmentācija un traucējumi tā bioloģiskajām vērtībām, it sevišķi putniem.
2. Plānošanas procesā tika vērtētas alternatīvas prasībām, kādas tiek noteiktas stacionāriem atklātu noliktavu vai uzglabāšanas laukumiem. Tika izvērtēta nepieciešamība noteikt to, ka šādu laukumu izveidei nodrošināms cietais pretinfiltrācijas segums, vai pieļaujamas arī grunts seguma platības. Izvērtējot teritorijas esošo stāvokli un to, ka tā jau ir piesārņota, tika izvēlēts izvīrīt prasību nodrošināt cieto pretinfiltrācijas segumu teritorijās, kurās plānots ierīkot atklātus uzglabāšanas laukumus – noliktavas.

14 IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Plānošanas dokumenta īstenošanas rezultātā netiek prognozēta būtiska negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000 teritoriju dabas liegumu Liepājas ezers, un, tādēļ kompensācijas pasākumi nav nepieciešami.

15 PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀ PĀRROBEŽU IETEKME

Lokālplānojuma teritorija nerobežojas ar Latvijas valsts robežu. Plānošanas dokuments neparedz tāda veida darbības, t.sk. rūpniecisko objektu izvietojumu, kas varētu izraisīt pārrobežu ietekmi.

16 PAREDZĒTIE PASĀKUMI MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

SIVN monitorings ir sistemātisks vides kvalitātes un tās izmaiņu tendenču novērtējums. Tā mērķis ir novērtēt konkrēta plānošanas dokumenta realizācijas ietekmi uz vidi, kā arī plāna vai programmas izpildi saistībā ar stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatā definētiem vides mērķiem vai uzdevumiem. SIVN monitorings dod iespēju aktualizēt plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās vides ietekmes un salīdzināt tās ar prognozētajām, kā arī nodrošina savlaicīgu problēmu identifikāciju, lai nepieciešamības gadījumā veiktu atbilstošu plānošanas dokumenta korekciju.

Plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzību veic pašvaldība, arī plānošanas dokumentu ieviešanas monitoringu nodrošina pašvaldība, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar speciālistiem no Valsts institūcijām. Lai konstatētu Lokālplānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī, lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus Lokālplānojumā, Liepājas pilsētas domei, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz Vides pārraudzības valsts birojam tā atzinumā minētajos periodos (periodi tiks precizēti pēc VPVB atzinuma saņemšanas).

Lai kvalitatīvi veiktu šo uzdevumu, pašvaldības speciālistam būtu jāsaņem atļauja strādāt ar valsts vides monitoringa datu bāzēm, tādējādi izvērtējot vides kvalitātes stāvokli un tā izmaiņu tendences.

Ieteicams monitoringa plānošanu un veikšanu veidot Liepājas pilsētas vides stāvokļa kontroles sistēmas ietvaros, kas būtiski atvieglotu darbu un nodrošinātu pilnvērtīgāku informāciju.

Lai labāk novērtētu plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmi uz vidi, papildus būtu nepieciešami šādi statistikas, pētījumu vai novērojumu dati:

- Liepājas ezera ūdens kvalitātes monitorings;
- Gruntsūdens kvalitātes monitorings Lokālplānojuma teritorijā, lai kontrolētu smago metālu piesārņojuma iespējamo migrāciju;
- Gaisa kvalitātes monitorings, ja Lokālplānojuma teritorijā tiek izvietoti rūpniecības uzņēmumi, kuri rada būtiskas emisijas gaisā vai smakas.

Vides pārraudzības valsts birojs ir izstrādājis metodiskās vadlīnijas plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai, kā arī vienota iesniedzamā monitoringa pārskata forma.¹

¹ Metodiskās vadlīnijas un monitoringa pārskata forma pieejama Vides pārraudzības valsts biroja tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings

17 IZMANTOTĀ LITERATŪRA

■ Plānošanas dokumenti

- Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020. gadam
- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam
- Vides politikas pamatnostādnes 2014.–2020. gadam;
- Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.–2030. g.;
- Liepājas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030

■ Konvencijas un tiesību akti

- Konvencija „Par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem”, Orhūsa, 2002.
- Ramsāres konvencija, Ramsāre, 1971.
- UNESCO konvencija, Parīze, 1972.
- Bernes konvencija, Berne, 1979.
- Bonnas konvencija, Bonna, 1979.
- Riodežaneiro konvencija, Riodežaneiro, 1992.
- Eiropas Ainavu konvencija, 2000.
- Konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, ANO, 2003.
- Direktīva 92/43/EEK, Eiropas Padome, 1992.
- Direktīva 2000/60/EC, Eiropas Padome, 2000.
- Direktīva 1975/442/EEK, Eiropas Padome, 1975.
- Direktīva 91/689/EEC, Eiropas Padome.
- Direktīva 2001/42/EC, Eiropas Padome, 2001.
- Direktīva 85/337/EEK, Eiropas Padome, 1985.

■ Citi materiāli

- Latvijas ģeoloģiskā karte M 1:200 000 lapa 31 un paskaidrojuma raksts, Valsts ģeoloģijas dienests
- Latvijas ģeoloģija, Valsts ģeoloģijas dienests, 1998.
- Gaisa kvalitātes novērtējums Latvijā (2003.–2007. gads), LVGMC, 2008
- Valsts statistikas pārskats par gaisa aizsardzību „Nr. 2-Gaiss”
- Valsts statistikas pārskats „Nr. 2 Ūdens”
- Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.–2021. gadam, LVGMC
- Ventas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības 2016.–2021. gadam
- RISKĀ PAZEMES ŪDENSOBJEKTU IZDALĪŠANAS UN NOVĒRTĒŠANAS PIEEJAS SASKAŅĀ AR EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVU 2000/60/EK UN LABAS PRAKSES PIEMĒRIEM EIROPAS SAVIENĪBAS DALĪBVALSTĪS LVGMC, 2019.

■ Elektroniskie uzzīņas avoti

- Liepājas pilsētas pašvaldība
- VSIA „Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” www.meteo.lv
- Dabas aizsardzības pārvalde www.daba.gov.lv
- Valsts zemes dienests www.vzd.gov.lv
- VAS „Latvijas Valsts ceļi” lvceli.lv
- Lursoft www.lursoft.lv
- Centrālā statistikas pārvalde www.csb.gov.lv
- Tiesību aktu datu bāze Likumi.lv likumi.lv
- Veselības inspekcija www.vi.gov.lv
- LR Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde www.pmlp.gov.lv
- Kultūras karte www.kulturaskarte.lv
- Latvijas Vēstneša tiesību aktu portāls www.likumi.lv

18 PIELIKUMI

1. pielikums. VPVB lēmums par SIVN piemērošanu
2. pielikums Saldūdens biotopu eksperta Atzinums
3. pielikums Ornitoloģijas eksperta Atzinums
4. pielikums biotopu eksperta Atzinums
5. pielikums Paziņojuma par sabiedrisko apspriešanu teksts
6. pielikums Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols
7. pielikums Saņemto Atzinumu apkopojums